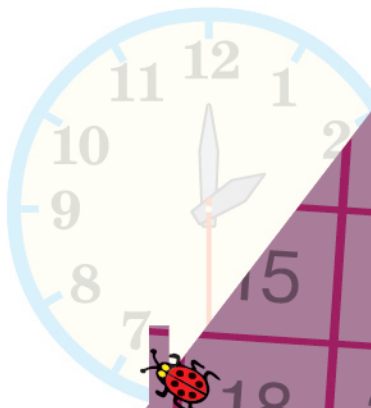
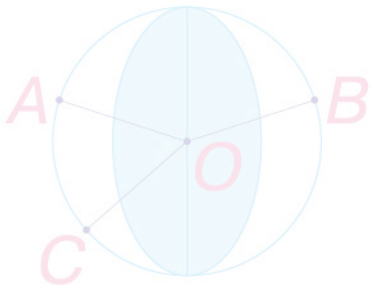

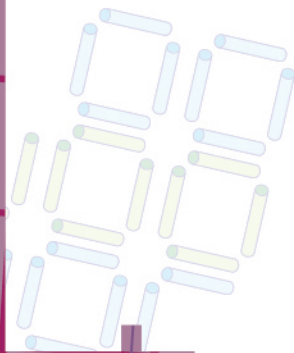

МАТЕМАТИКА

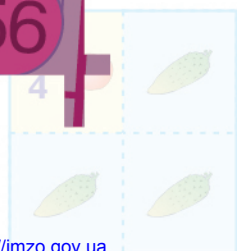
ЧАСТИНА 1

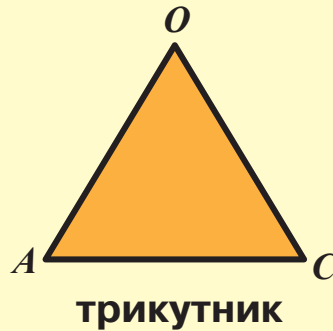
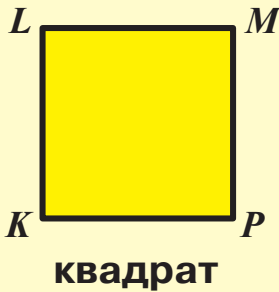
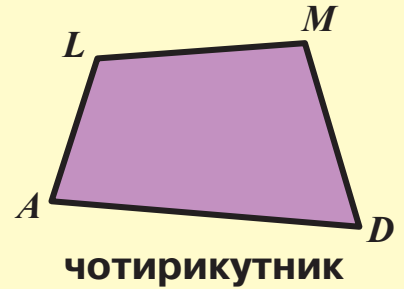
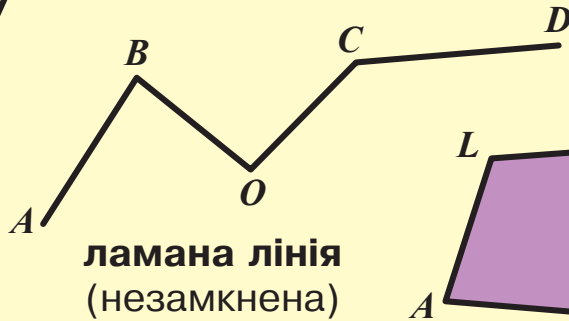
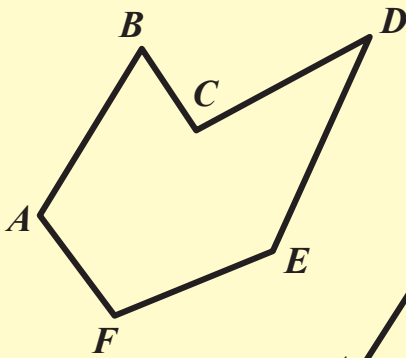
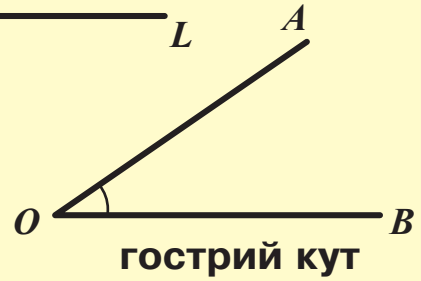
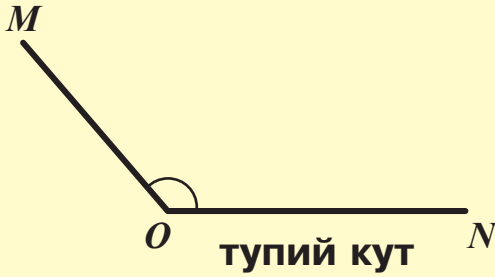
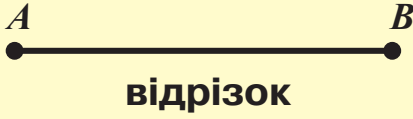
		6				
10		12		14		
2		15		18	21	
16		20	24		28	
15		20		30	35	
18		24	30	36	42	48
21		28	35	42	49	56
		48		56		

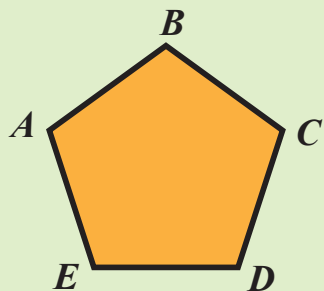

клас

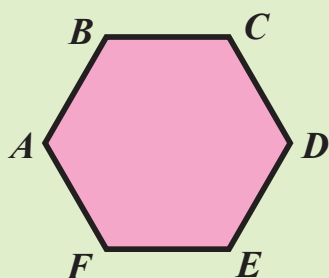

ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ

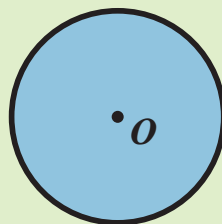

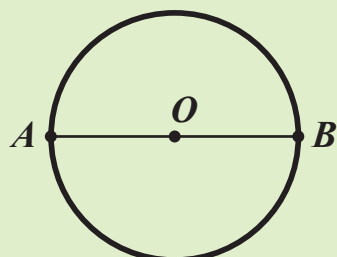
п'ятикутник

шестикутник

круг

КОЛО

O — центр кола
 OA — радіус кола (r)
 AB — діаметр кола (d)

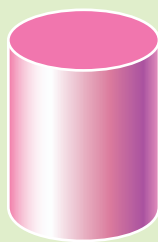
ГЕОМЕТРИЧНІ ТІЛА

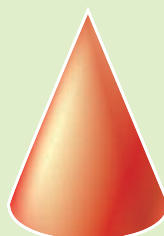
куб

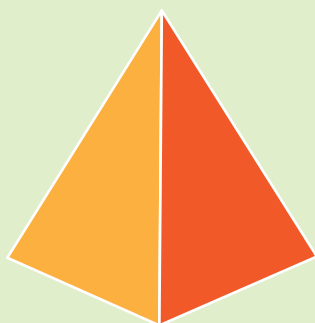
куля

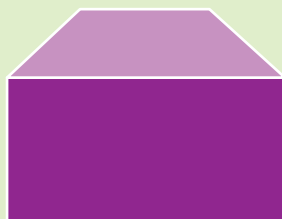
циліндр

конус

піраміда

призма

прямокутний паралелепіпед

Наталя Будна
Марко Беденко

МАТЕМАТИКА

Підручник для 4 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН
2021

УДК 51(075.2)
Б 90

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 16.01.2021 р. № 53 (зі змінами))

ВИДАНО ЗА РАХУНОК ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Підручник створено за Типовою освітньою програмою,
розробленою під керівництвом О. Я. Савченко.

Будна Н. О.

Б 90 Математика : підручник для 4 кл. закладів загальн.
середн. освіти : у 2-х ч. Ч. 1 / Н. О. Будна, М. В. Беденко. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2021. —
144 с. : іл.

ISBN 978-966-10-6339-5

Підручник за своїм змістом відповідає Державному стандарту початкової освіти та Типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом О. Я. Савченко.

Для учнів та учениць 4 класу.

УДК 51(075.2)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

ISBN 978-966-10-6339-5

© Будна Н. О., Беденко М. В., 2021
© Навчальна книга – Богдан, виключна
ліцензія на видання, оригінал-макет, 2021

Дорогий четвертокласнику! Дорога четвертокласнице!

Вітаємо тебе з початком навчального року, протягом якого ти продовжиш вивчати основи математики й пізнавати секрети математичної мови. На шляху до знань вірним другом і порадником тобі стане цей підручник. Разом із ним ти навчишся утворювати й записувати багатоцифрові числа, порівнювати їх та виконувати з ними арифметичні дії. Продумана система завдань і вправ спонукатиме тебе пригадати вивчені у попередніх класах величини й засвоїти нові, зокрема швидкість, що взаємопов'язана з відстанню і часом. Ти й далі будеш обчислювати математичні вирази, виконувати дії з іменованими числами, досліджувати та розв'язувати різноманітні сюжетні й практичні задачі, рівняння і нерівності.

Цікаві криптограми, анаграми, числові колони, терези та «змійки», оригінальні геометричні завдання, дослідження діаграм, розв'язування логічних задач зроблять процес навчання захоплюючим і нестандартним.

Зорієнтуватись у типах завдань тобі допоможуть уже знайомі позначення.

Бажаємо успіхів!

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

 — завдання для класної роботи

 — межа матеріалу уроку

 — завдання підвищеної складності

 — робота в парах/групах

 — завдання для домашньої роботи

 — порівняй

ПОВТОРЕННЯ І УЗАГАЛЬНЕННЯ МАТЕРІАЛУ ЗА 3 КЛАС

1

В одному метрі 100 сантиметрів.
 $1 \text{ м} = 100 \text{ см}$

Запиши в сантиметрах.

$2 \text{ м} = \square\square\square \text{ см}$

$3 \text{ м} = \square\square\square \text{ см}$

$5 \text{ м} = \square\square\square \text{ см}$

$4 \text{ м} = \square\square\square \text{ см}$

$7 \text{ м} = \square\square\square \text{ см}$

$9 \text{ м} = \square\square\square \text{ см}$

2

Довжина стрибка кенгуру 12 м. Скільки метрів подолає кенгуру трьома такими стрибками?

3

Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

І
275

Л
257

Е
572

Т
527

А
752

Р
725

4

Знайди значення виразів, виконуючи дії у вказаному порядку. Пригадай правила виконання дій у виразах з дужками і без дужок.

2 1

$40 - 5 \cdot 4$

1 3 2

$6 \cdot 6 + 6 : 3$

2 1

$42 - (42 - 24)$

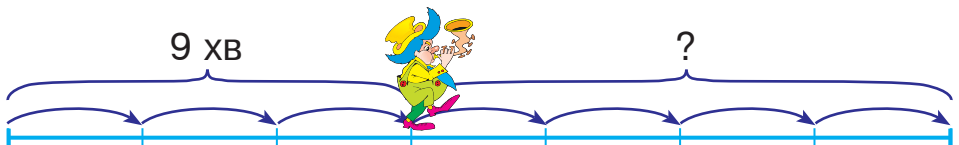
$88 + 8 : 4$

$3 \cdot 4 + 4 \cdot 3$

$27 : (27 : 3)$

5

Музикант зіграв три однакові за тривалістю мелодії за 9 хвилин. За скільки хвилин він зіграє 4 такі мелодії?

6 У цій рівності два числа замінили літерами. Яка літера позначає більше число?

$$a + 1 = b$$

7 Виконай ділення і за допомогою відповідей розшифруй слова.

К	С	В	О	Н	А	Л
3	4	5	6	7	8	9

$10 : 2 = 5В$

$9 : 3 = \square\square$

$16 : 4 = \square\square$

$12 : 2 = \square\square$

$18 : 3 = \square\square$

$30 : 5 = \square\square$

$15 : 3 = \square\square$

$18 : 2 = \square\square$

$8 : 2 = \square\square$

$14 : 2 = \square\square$

$24 : 4 = \square\square$

$21 : 3 = \square\square$

$16 : 2 = \square\square$

$12 : 3 = \square\square$

$24 : 3 = \square\square$

8 Прочитай вирази. Перевір, чи правильно знайшли їхні значення.

$18 : 6$ $15 : 5$ $12 : 3$ $27 : 3$ $\rightarrow$

		3	3		
		4	9		

Виконай множення усно, записуючи в зошиті лише відповіді.

$8 \cdot 4$ $4 \cdot 4$ $7 \cdot 6$ $8 \cdot 3$
 $3 \cdot 5$ $6 \cdot 5$ $2 \cdot 6$ $5 \cdot 5$

9 Мама купила 4 однакові зошити, заплативши за них 16 грн. Скільки гривень коштують 3 такі зошити?

10 $5 \cdot 4 - 8 : 2$

$24 - (12 - 6)$

$36 : 4 \cdot 3$

$16 : (2 \cdot 2)$

$36 - 36 : 3$

$4 \cdot 3 + 4 \cdot 4$

- 11 Виконай ділення усно, записуючи в зошиті лише відповіді.

$60 : 6$

$81 : 9$

$40 : 5$

$36 : 4$

$90 : 3$

$32 : 8$

$56 : 7$

$45 : 5$

12

В одній гривні 100 копійок.
1 грн = 100 коп.

Запиши в копійках.

$2 \text{ грн} = \square\square\square \text{ коп.}$

$5 \text{ грн} = \square\square\square \text{ коп.}$

$7 \text{ грн} = \square\square\square \text{ коп.}$

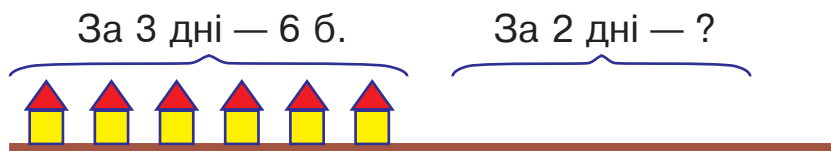
$4 \text{ грн} = \square\square\square \text{ коп.}$

$9 \text{ грн} = \square\square\square \text{ коп.}$

$10 \text{ грн} = \square\square\square\square \text{ коп.}$

- 13 Маса кавуна 8 кг. За обідом з'їли $\frac{1}{4}$ частину кавуна. Скільки кілограмів кавуна з'їли?

- 14 За три дні будівельна фірма спорудила 6 однакових дачних будиночків.

Постав запитання і розв'яжи задачу.

- 15 Назви літеру, яка позначає в цій рівності більше число.

$a - 1 = b$

- 16 Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

Д
436

О
364

Н
634

Г
346

А
643

И
463

17 $5 \cdot 6 - 8 \cdot 0$ $542 \cdot 0$ $0 : 500$ $20 : 10$
 $4 \cdot 8 + 8 : 4$ $542 \cdot 1$ $500 : 1$ $10 \cdot 5$

18 Виконай ділення і розшифруй слова.

Р	А	К	М	О	Ш	Л
2	3	4	5	6	7	8

$30 : 6 = \square\square$	$10 : 5 = \square\square$	$24 : 6 = \square\square$
$21 : 7 = \square\square$	$15 : 5 = \square\square$	$42 : 7 = \square\square$
$12 : 6 = \square\square$	$25 : 5 = \square\square$	$35 : 7 = \square\square$
$28 : 7 = \square\square$	$20 : 5 = \square\square$	$27 : 9 = \square\square$
$24 : 8 = \square\square$	$18 : 6 = \square\square$	$14 : 7 = \square\square$

19 Малярі пофарбували два однакові автомобілі за 18 хвилин. Скільки автомобілів вони пофарбують за 45 хвилин, якщо працюватимуть із такою самою продуктивністю?

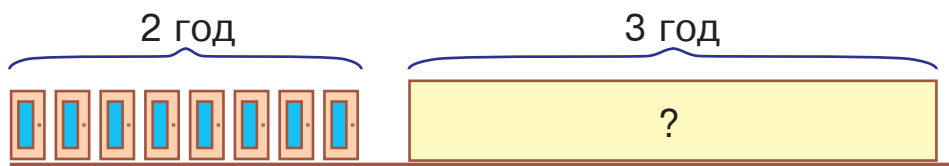
20 $48 - 48 : 6$ $365 \cdot 1$ $20 : 20$ $5 \cdot 9 - 7$
  $6 \cdot 8 + 5 \cdot 9$ $240 : 1$ $0 : 50$ $8 \cdot (7 - 7)$

21 $5 \cdot 8$ $4 \cdot 9$ $8 \cdot 8$ $5 \cdot 6$
 $6 \cdot 5$ $6 \cdot 7$ $6 \cdot 4$ $9 \cdot 9$

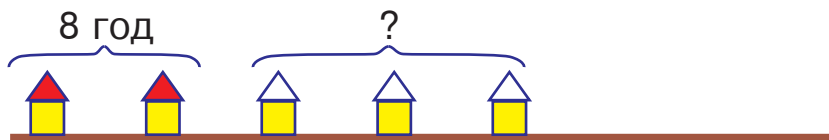
22 Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1) Бригада малярів пофарбувала 8 однакових дверей за 2 години. Скільки таких дверей пофарбує ця бригада за 3 години, якщо працюватиме з такою самою продуктивністю?

- 2) Бригада малярів пофарбувала 2 однакові дахи за 8 годин. За скільки годин ця бригада пофарбує 3 такі дахи, якщо працюватиме з такою самою продуктивністю?

- 23 Знайди суми, додаючи окремо гривні, окремо — копійки.

$$1 \text{ грн } 40 \text{ коп.} + 2 \text{ грн } 30 \text{ коп.} = \square \text{ грн } \square \square \text{ коп.}$$

$$3 \text{ грн } 50 \text{ коп.} + 5 \text{ грн } 30 \text{ коп.} = \square \text{ грн } \square \square \text{ коп.}$$

$$4 \text{ грн } 10 \text{ коп.} + 2 \text{ грн } 70 \text{ коп.} = \square \text{ грн } \square \square \text{ коп.}$$

- 24 Розташуй літери в порядку виконання арифметичних дій і отримаєш слово.

(К) (І) (С)

$$\square + \square : (\square - \square)$$

- 25 Виконай дії в числових колонах за зразком. Пам'ятай, що останнє число в кожній колоні має дорівнювати першому числу.

Зразок.

	6	5	4
+	3	2	1
	9	7	5
-	1	1	6
	8	5	9
-	2	0	5
	6	5	4

$$\begin{array}{r} - 883 \\ \underline{362} \\ \square\square\square \\ - 114 \\ \underline{\square\square\square} \\ + 476 \\ \underline{\square\square\square} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 971 \\ \underline{624} \\ \square\square\square \\ + 211 \\ \underline{\square\square\square} \\ + 413 \\ \underline{\square\square\square} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 157 \\ \underline{638} \\ \square\square\square \\ - 144 \\ \underline{\square\square\square} \\ - 494 \\ \underline{\square\square\square} \end{array}$$

- 26 У цій рівності всі числа більші від 0. Назви літеру, що позначає більше число.

$$a \cdot 2 = b$$

27 Розташуй літери в порядку спадання чисел і прочитай слово.

Ь
819

П
981

Н
198

А
918

Л
891

Е
189

28 Від дроту завдовжки 38 м відрізали декілька кусків, по 5 м кожен. Яку найбільшу кількість таких кусків можна відрізати? Скористайся схемою і добери відповідне число.

$$5 \text{ м} \cdot \square \rightarrow 38 \text{ м}$$

29 Художник розмалював 10 однакових чашок за 2 години. За скільки годин він розмалює 15 таких чашок, якщо працюватиме з такою самою продуктивністю?

30 Виконай дії письмово.

$543 + 356$

$653 + 108$

$560 + 234$

$867 - 199$

$810 - 121$

$701 - 112$

31

$30 \cdot 2$

$80 : 4$

$64 : 8$

$56 : 7$

$40 \cdot 2$

$100 : 2$

$48 : 6$

$81 : 9$

32 Розглянь записи. Пригадай усний і письмовий способи множення.

Усно

$$\begin{aligned} 123 \cdot 4 &= (100 + 20 + 3) \cdot 4 = \\ &= 100 \cdot 4 + 20 \cdot 4 + 3 \cdot 4 = \\ &= 400 + 80 + 12 = 400 + 90 + 2 = 492 \end{aligned}$$

Письмово

	1	2	3
×			4
	4	9	2

33 Знайди добутки письмово.

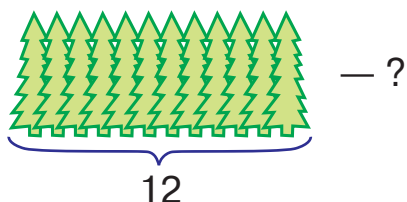
$152 \cdot 3$

$204 \cdot 2$

$186 \cdot 4$

$178 \cdot 5$

34 Склади і розв'яжи задачу.

35 Добери такі числа, щоб нерівності були правильними.

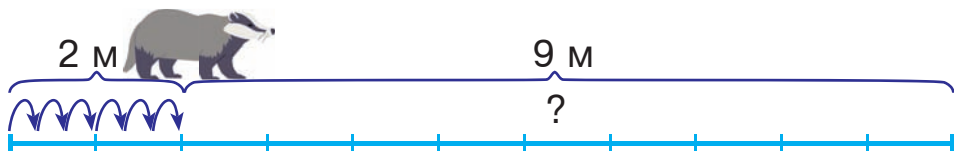
$$18 - 4 < \square - 4$$

$$90 + 5 < 90 + \square$$

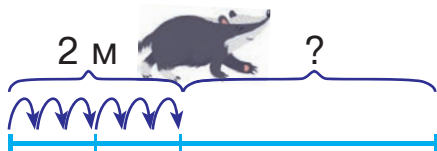
36 Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1) Борсук подолав 2 м шістьма однаковими кроками. Скільки таких кроків він має зробити, щоб подолати 9 м?

2) Борсучиха пододала 2 м шістьма однаковими кроками. Скільки метрів вона подолає дев'ятьма такими кроками?

37 Добери такі множники, щоб добутки були максимально наближеними до вказаних чисел, але не більшими за них.

$$7 \text{ м} \cdot \square \rightarrow 27 \text{ м}$$

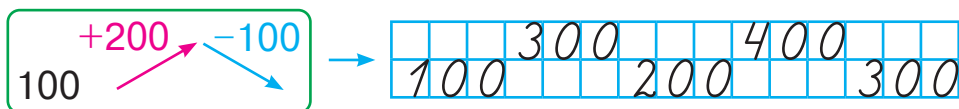
$$5 \text{ см} \cdot \square \rightarrow 29 \text{ см}$$

$$4 \text{ м} \cdot \square \rightarrow 37 \text{ м}$$

38 У цій рівності всі числа більші від 0. Назви літеру, що позначає більше число.

$$a : 2 = b$$

- 39 Допиши числову «змію» до краю аркуша в зошиті. Рухаючись угору, додавай число 200; рухаючись униз, віднімай число 100.

- 40 Виконай дії в числових колонах. Пам'ятай, що останнє число в кожній колоні має дорівнювати першому числу.

$$\begin{array}{r} 154 \\ \times \quad 3 \\ \hline \\ + \quad \square \square \square \\ \hline 152 \\ \square \square \square \\ - \quad 460 \\ \hline \square \square \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 216 \\ \times \quad 3 \\ \hline \\ - \quad 152 \\ \hline \square \square \square \\ - \quad 280 \\ \hline \square \square \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 165 \\ \times \quad 6 \\ \hline \\ - \quad 257 \\ \hline \square \square \square \\ - \quad 568 \\ \hline \square \square \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 258 \\ \times \quad 3 \\ \hline \\ - \quad \square \square \square \\ \hline 619 \\ \square \square \square \\ + \quad 103 \\ \hline \square \square \square \end{array}$$

- 41 Олесья купила 4 повітряні кульки за 20 гривень. Скільки гривень знадобиться Олесі, щоб купити 6 таких кульок?

42 $70 \cdot 4$ $30 \cdot 2$ $20 \cdot 8$ $8 \cdot 30$
 $8 \cdot 90$ $90 \cdot 5$ $40 \cdot 9$ $60 \cdot 7$

- 43 Виконай дії окремо з гривнями й окремо — з копіями.

$$1 \text{ грн } 10 \text{ коп.} \cdot 2 = \square \text{ грн } \square \square \text{ коп.}$$

$$2 \text{ грн } 10 \text{ коп.} \cdot 4 = \square \text{ грн } \square \square \text{ коп.}$$

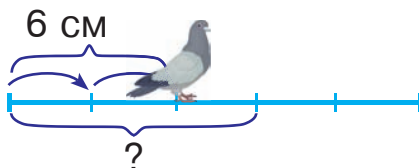
$$2 \text{ грн } 30 \text{ коп.} \cdot 3 = \square \text{ грн } \square \square \text{ коп.}$$

- 44 У чотирьох однакових ящиках 52 кг помідорів. Скільки кілограмів помідорів у восьми таких ящиках?

45 $100 - 48 \cdot 3 : 12 + 9 \cdot 8$

$5 + 2 \cdot 6 : 4 + 8$

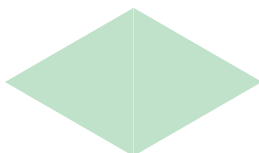
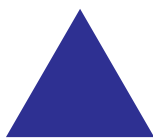
- 46 Голуб подолав 6 см двома однаковими кроками. Скільки сантиметрів він подолає трьома такими кроками?

47

Периметр многокутника — це сума довжин його сторін.

Довжини сторін усіх зображених фігур однакові. Яка з цих фігур має найбільший периметр?

- 48 Розв'яжи рівняння. Зроби перевірку.

$x + 489 = 502$

$x - 195 = 0$

$852 - x = 386$

- 49 У бібліотеку привезли a книжок для дорослих і 175 книжок для дітей. На скільки більше книжок для дорослих, ніж для дітей, привезли в бібліотеку?

Склади вираз і розв'яжи задачу, якщо $a = 372$.

- 50 У шести однакових пакетах 12 л гранатового соку. Скільки літрів гранатового соку в дев'яти таких пакетах?

51 $38 + 4 \cdot 7$

$6 \cdot 2 + 9 : 3$

$87 - (98 - 21)$

$50 - 3 \cdot 5$

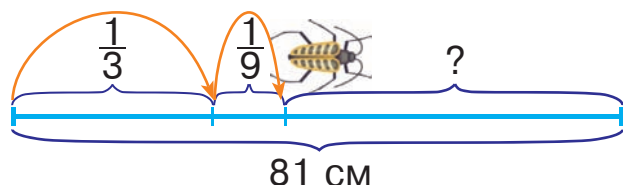
$8 : 4 + 5 \cdot 4$

$80 : (20 : 5)$

52

$60 \cdot 4$	$90 \cdot 6$	$400 : 2$	$90 : 9$
$40 \cdot 8$	$200 \cdot 4$	$100 : 1$	$0 : 100$

53 Жук збирався пройти відстань 81 см. Спочатку він подолав $\frac{1}{3}$ частину цього шляху, а потім — $\frac{1}{9}$ частину. Яку відстань йому залишилося подолати?

54 Виконай дії окремо з гривнями й окремо — з копіями.

$$3 \text{ грн } 30 \text{ коп.} : 3 = \square \text{ грн } \square\square \text{ коп.}$$

$$8 \text{ грн } 40 \text{ коп.} : 4 = \square \text{ грн } \square\square \text{ коп.}$$

55 Числа, що закінчуються нулем або кількома нулями, називають **круглими**.
10, 40, 100, 160, 600, 1000 — круглі числа.

Розташуй літери в порядку зростання круглих чисел і прочитай слово.

І
120

О
1000

Д
10

Р
980

Н
80

П
560

56 Добери такі множники, щоб добутки були максимально наближеними до вказаних чисел, але не більшими за них.

$$6 \text{ ц} \cdot \square \rightarrow 57 \text{ ц}$$

$$9 \text{ см} \cdot \square \rightarrow 75 \text{ см}$$

$$7 \text{ г} \cdot \square \rightarrow 52 \text{ г}$$

57 У кожній рівності знайди літеру, яка позначає більше число, за умови, що всі числа більші від 0.

$$a : b = 2$$

$$2 \cdot c = d$$

- 58 Розглянь, як знаходили частку чисел 675 і 5. Пригадай письмовий спосіб ділення трицифрового числа на одноцифрове. Виконай ділення письмово, користуючись даними схемами.

$$\begin{array}{r}
 675 \overline{)5} \\
 \underline{5} \\
 17 \\
 \underline{15} \\
 25 \\
 \underline{25} \\
 0
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 876 \overline{)3} \\
  \\
  \\
  \\
  \\
  \\
  \\

 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 243 \overline{)9} \\
  \\
  \\
  \\

 \end{array}$$

- 59 До десяти літрів синьої фарби додали в 3 рази більше білої й отримали голубу фарбу. Скільки літрів голубої фарби отримали?

60

$$\begin{array}{l}
 +200 \\
 -100 \\
 \hline
 200
 \end{array}$$

- 61 Виконай ділення письмово.

$445 : 5$

$836 : 2$

$234 : 3$

$126 : 9$

- 62 У мами в гаманці було 415 гривень. На покупки вона витратила $\frac{1}{5}$ частину цих грошей. Скільки гривень залишилось у мами?

63

 $200 \cdot 3$
 $900 : 3$
 $600 : 3$
 $100 \cdot 8$

$56 : 8$
 $32 : 8$
 $28 : 4$
 $64 : 8$

- 64 Запиши в сантиметрах.

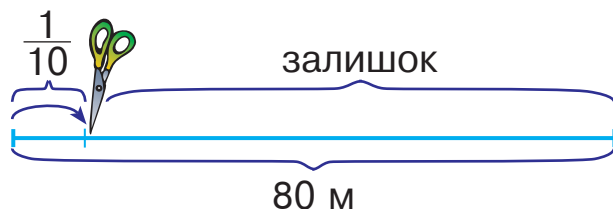
$2 \text{ м } 36 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

$3 \text{ м } 57 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

$4 \text{ м } 9 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

$9 \text{ м } 82 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

- 65 Монтер відрізав $\frac{1}{10}$ частину від кабелю завдовжки 80 м. На скільки метрів відрізана частина коротша від залишку? У скільки разів відрізана частина коротша від залишку?

- 66 Виконай дії з іменованими числами.

$$(1 \text{ грн } 10 \text{ коп.} + 1 \text{ грн}) \cdot 4 = \square \text{ грн } \square \square \text{ коп.}$$

$$(7 \text{ грн } 30 \text{ коп.} - 5 \text{ грн}) \cdot 3 = \square \text{ грн } \square \square \text{ коп.}$$

$$(2 \text{ м } 19 \text{ см} + 1 \text{ м } 11 \text{ см}) \cdot 2 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$$

$$(9 \text{ м } 26 \text{ см} - 7 \text{ м } 16 \text{ см}) \cdot 3 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$$

- 67 Виконай дії письмово. Зроби висновок, чи залежить результат множення від зміни одного з множників.

$$132 \cdot 2$$

$$132 \cdot 3$$

$$132 \cdot 4$$

$$132 \cdot 5$$

68 $10 \text{ кг} \cdot \square \rightarrow 78 \text{ кг}$

$11 \text{ см} \cdot \square \rightarrow 27 \text{ см}$

$12 \text{ м} \cdot \square \rightarrow 52 \text{ м}$

$15 \text{ грн} \cdot \square \rightarrow 35 \text{ грн}$

- 69 Знайди частки і розшифруй слова.

Б	А	К	Н	Л	В	Ф	Р
10	20	30	40	50	60	70	80

$$90 : 9 = \square \square \square$$

$$490 : 7 = \square \square \square$$

$$100 : 2 = \square \square \square$$

$$80 : 4 = \square \square \square$$

$$60 : 3 = \square \square \square$$

$$180 : 9 = \square \square \square$$

$$320 : 8 = \square \square \square$$

$$400 : 5 = \square \square \square$$

$$420 : 7 = \square \square \square$$

$$150 : 5 = \square \square \square$$

$$80 : 8 = \square \square \square$$

$$120 : 4 = \square \square \square$$

$$120 : 6 = \square \square \square$$

$$140 : 7 = \square \square \square$$

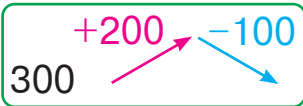
$$100 : 5 = \square \square \square$$

- 70 Розташуй літери в порядку виконання арифметичних дій і отримаєш слово.

$$\begin{array}{cccc} \text{О} & \text{Л} & \text{Е} & \text{С} \\ \square + \square & \cdot & (\square - \square : \square) \end{array}$$

- 71 До білої фарби додали 20 л червоної й отримали 60 л рожевої фарби. На скільки більше літрів узяли білої фарби, ніж червоної?

72

- 73 Виконай дії письмово.

$326 \cdot 3$

$412 \cdot 2$

$297 : 9$

$364 : 4$

- 74 Настільна гра коштує 280 гривень. Петрик назбирав четверту частину від цієї суми. На скільки гривень менше Петрик назбирав, ніж йому залишилося назбирати, щоб придбати омріяну гру?

75

$540 : 9$

$640 : 8$

$40 \cdot 6$

$30 : 3$

$320 : 8$

$350 : 5$

$50 \cdot 8$

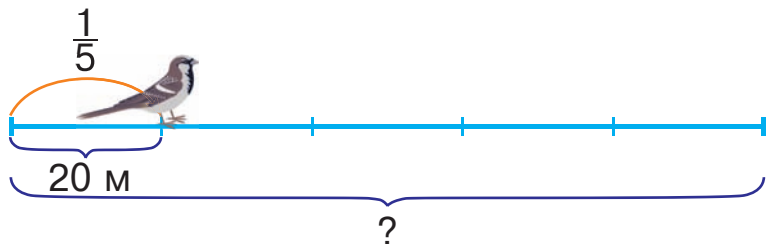
$90 \cdot 7$

- 76 Розв'яжи рівняння.

$45 - x = 12$

$24 + x = 65$

- 77 Горобчик прострибав 20 м, що становить $\frac{1}{5}$ всього шляху. Знайди довжину всього шляху.

78 (2 грн 20 коп. + 1 грн) · 3 = грн коп.
 (8 грн 10 коп. – 6 грн) · 4 = грн коп.
 (1 м 39 см + 1 м 10 см) · 2 = м см
 (8 м 46 см – 5 м 16 см) · 3 = м см

79 13 грн · → 49 грн   14 дм · → 50 дм
 15 м · → 49 м   12 кг · → 40 кг

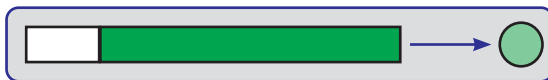
80 Для будь-якого некруглого числа можна вказати два круглі, між якими воно розташоване. Наприклад, число 56 розташоване між числами 50 і 60. Для кожного з чисел 14, 39, 67, 91 назви найближчі круглі числа.

81 Знайди частки і розшифруй слова.

В	И	Д	О	Р	Т	Е	К
20	30	40	50	60	70	80	90

360 : 9 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	630 : 7 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	320 : 8 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
270 : 9 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	120 : 6 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	640 : 8 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
810 : 9 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	150 : 5 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	480 : 8 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
630 : 9 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	280 : 4 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	160 : 2 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
450 : 9 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	150 : 3 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	160 : 8 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
540 : 9 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	180 : 2 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	400 : 8 = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

82 Десять літрів білої фарби змішали із зеленою й отримали 50 л салатної фарби. У скільки разів більше узяли зеленої фарби, ніж білої?

84 Із великого ящика дістали 12 шоколадних зайців, що становило $\frac{1}{5}$ від їх загальної кількості. Скільки шоколадних зайців було в цьому ящику?

85 Виконай дії письмово.

$136 \cdot 6$

$253 \cdot 3$

$694 : 2$

$354 : 6$

86

$840 : 4$

$560 : 7$

$810 : 9$

$280 : 4$

$630 : 3$

$120 : 6$

$420 : 7$

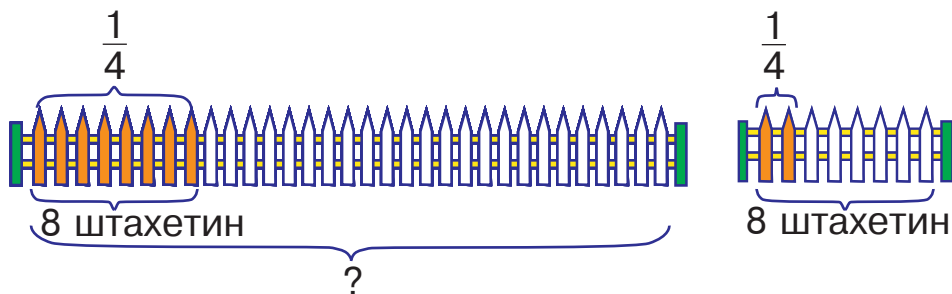
$150 : 5$

87

1) Паркан складається із восьми штахетин. Господар пофарбував $\frac{1}{4}$ частину цього паркану. Скільки штахетин пофарбував господар?

2) Господар пофарбував 8 штахетин, що становить $\frac{1}{4}$ частину всього паркану. Скільки штахетин у паркані?

Яка схема відповідає кожній задачі?

88

На числовій прямій позначили числа 80 і 90, а замість чотирьох інших чисел вказали літери A , B , C , D . Яка з цих літер відповідає числу 85? числу 97?

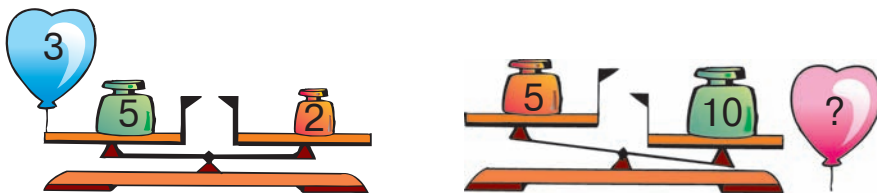

- 89 $(7 \text{ грн } 80 \text{ коп.} + 1 \text{ грн}) : 4 = \square \text{ грн } \square\square \text{ коп.}$
 $(9 \text{ грн } 30 \text{ коп.} - 6 \text{ грн}) : 3 = \square \text{ грн } \square\square \text{ коп.}$
 $(5 \text{ м } 31 \text{ см} + 1 \text{ м } 11 \text{ см}) : 2 = \square \text{ м } \square\square \text{ см}$
 $(8 \text{ м } 26 \text{ см} - 4 \text{ м } 14 \text{ см}) : 4 = \square \text{ м } \square\square \text{ см}$

90 Виконай дії письмово. Зроби висновок, чи залежить результат ділення від зміни одного з компонентів.

$$124 : 2 \qquad 218 : 2 \qquad 645 : 3 \qquad 645 : 5$$

- 91 Поясни, чому терези, зображені на малюнку зліва, перебувають у рівновазі. Чи можна урівноважити терези, зображені справа, за допомогою повітряної кульки? До якої шальки цих терезів потрібно прив'язати кульку?

- 92 Для розфарбовування орнаменту використали 5 л рожевої і кілька літрів голубої фарби, причому рожевої — на 2 л більше, ніж голубої. Скільки всього літрів фарби використали?

93 $150 + 200 - 100$

- 94 У кінозалі було 200 глядачів, що становило $\frac{1}{4}$ від загальної кількості місць. Скільки місць для глядачів у цьому кінозалі?

95 $4 \text{ м } 28 \text{ см} + 3 \text{ м } 4 \text{ см} = \square \text{ м } \square\square \text{ см}$

  $9 \text{ м } 19 \text{ см} - 6 \text{ м } 1 \text{ см} = \square \text{ м } \square\square \text{ см}$

96

$80 \cdot 2$

$30 \cdot 5$

$260 : 2$

$320 : 8$

$6 \cdot 70$

$3 \cdot 40$

$490 : 7$

$540 : 9$

97

Пригадай! Скільки сантиметрів в одному дециметрі? в одному метрі?

Запиши величини за зразком і підкресли найбільше серед цих числових значень.

Зразок. $7 \text{ м } 2 \text{ дм } 5 \text{ см} = (700 + 20 + 5) \text{ см} = 725 \text{ см}$

$3 \text{ м } 8 \text{ дм } 2 \text{ см} = (\square\square\square + \square\square + \square) \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

$9 \text{ м } 1 \text{ дм } 1 \text{ см} = (\square\square\square + \square\square + \square) \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

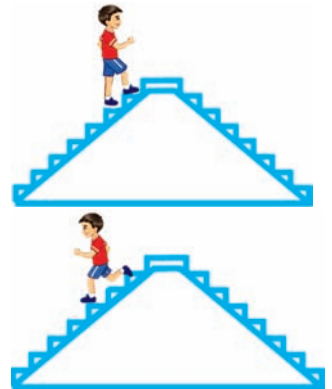
$5 \text{ м } 4 \text{ дм } 3 \text{ см} = (\square\square\square + \square\square + \square) \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

98

Хлопчик подолав 8 сходинок угору за 4 секунди, а вниз — за 2 секунди. На скільки більше сходинок за секунду він проходив униз, ніж угору?

План розв'язування

- 1) Скільки сходинок за секунду хлопчик проходив угору?
- 2) Скільки сходинок за секунду хлопчик проходив униз?
- 3) На скільки більше сходинок за секунду він проходив униз, ніж угору?

99

$16 \text{ см} \cdot \square \rightarrow 73 \text{ см}$

$19 \text{ м} \cdot \square \rightarrow 56 \text{ м}$

$17 \text{ грн} \cdot \square \rightarrow 95 \text{ грн}$

$18 \text{ кг} \cdot \square \rightarrow 80 \text{ кг}$

100

Розташуй літери в порядку виконання дій і отримаєш слово.

Д
А
В
О
 $\square \cdot \square - (\square : \square + \square)$

101 Знайди частки і розшифруй слова.

Н	А	Р	К	О	Б	І	Ш
20	30	40	50	60	70	80	90

$280 : 4 = \square\square\square$	$400 : 10 = \square\square\square$	$180 : 9 = \square\square\square$
$150 : 5 = \square\square\square$	$300 : 10 = \square\square\square$	$640 : 8 = \square\square\square$
$240 : 6 = \square\square\square$	$200 : 10 = \square\square\square$	$280 : 7 = \square\square\square$
$210 : 7 = \square\square\square$	$600 : 10 = \square\square\square$	$300 : 6 = \square\square\square$
$160 : 8 = \square\square\square$	$500 : 10 = \square\square\square$	$150 : 5 = \square\square\square$

102 Від кожного з цих кусків кабелю відрізали четверту частину. Які завдовжки куски отримали у кожному випадку?

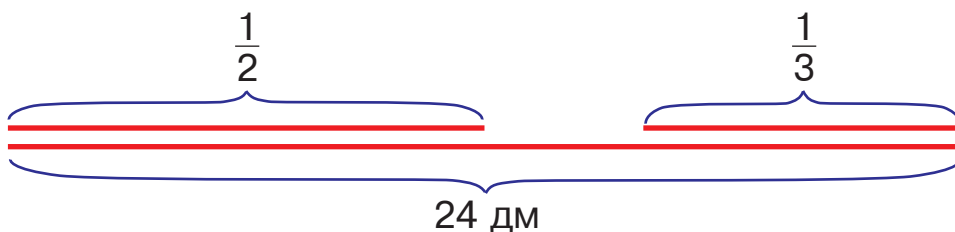
103 У кожній рівності два числа замінили літерами. Яка літера позначає найменше число?

$$a + 1 = b$$

$$c + 2 = b$$

$$d + 3 = b$$

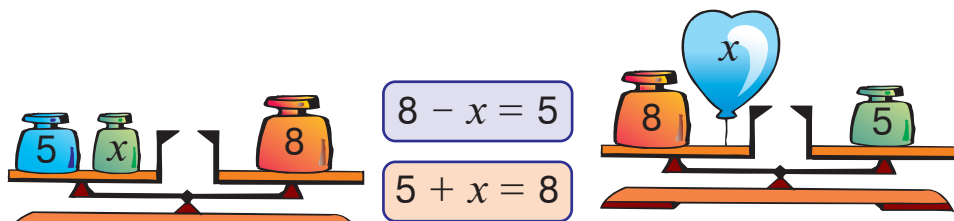
104 Від мотузки завдовжки 24 дм відрізали дві частини: $\frac{1}{2}$ і $\frac{1}{3}$ від загальної довжини. Який із відрізаних кусків довший? На скільки дециметрів довший?

111 Якому рівнянню відповідає кожен малюнок?

112 Виконай ділення і розшифруй слова.

Н	Е	Р	П	А	К	Т	Г
20	30	40	50	60	70	80	90

$100 : 2 = \square\square\square$	$200 : 4 = \square\square\square$	$480 : 6 = \square\square\square$
$120 : 2 = \square\square\square$	$240 : 4 = \square\square\square$	$360 : 6 = \square\square\square$
$80 : 2 = \square\square\square$	$160 : 4 = \square\square\square$	$240 : 6 = \square\square\square$
$140 : 2 = \square\square\square$	$280 : 4 = \square\square\square$	$540 : 6 = \square\square\square$
$360 : 6 = \square\square\square$	$120 : 4 = \square\square\square$	$420 : 7 = \square\square\square$
$40 : 2 = \square\square\square$	$320 : 4 = \square\square\square$	$120 : 6 = \square\square\square$

113 До десяти літрів синьої фарби додали на 20 л більше білої й отримали голубу фарбу. Скільки літрів голубої фарби отримали?

115 Малярі пофарбували 16 яхт, причому борти яхт вони фарбували протягом 4 годин білою фарбою, а днища — протягом 2 годин червоною фарбою. На скільки більше яхт за годину встигали пофарбувати малярі червоною фарбою, ніж білою?

116 $2 \text{ м } 36 \text{ см} + 4 \text{ м } 9 \text{ см} = \square \text{ м } \square\square \text{ см}$ $42 \cdot 18$
 $9 \text{ м } 82 \text{ см} - 3 \text{ м } 57 \text{ см} = \square \text{ м } \square\square \text{ см}$ $12 \cdot 39$

117

$42 \cdot 20$

$17 \cdot 2$

$32 \cdot 2$

$210 \cdot 4$

$31 \cdot 10$

$23 \cdot 3$

$12 \cdot 6$

$13 \cdot 5$

118

Виконай обчислення в порядку, вказаному над знаками дій.

3 2 1

$24 : (36 - 60 : 2)$

2 1 4 3

$(80 - 20 \cdot 2) : (80 : 20)$

119

$980 \text{ см} = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$

$562 \text{ см} = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$

$140 \text{ см} \cdot 2 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$

$125 \text{ см} \cdot 3 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$

$648 \text{ см} : 2 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$

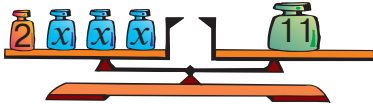
$960 \text{ см} : 3 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$

120

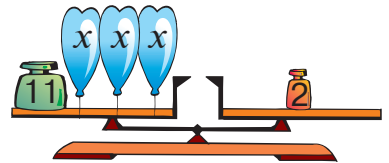
Загальна маса шести однакових ящиків 210 кілограмів. Чотири ящики завантажили на причіп, а два — у багажник автомобіля. На скільки більше кілограмів становила маса вантажу на причепі, ніж у багажнику?

121

Якому рівнянню відповідає кожен малюнок?

$11 - x \cdot 3 = 2$

$2 + x \cdot 3 = 11$

122

Склади і розв'яжи задачу за даними таблиці.

Щоденна витрата	Кількість днів	Усього витратили
Однакова	5	45 л
	8	?

123 Знайди частки і розшифруй слова.

Т	А	Ч	С	Е	К	О	Р
1	2	3	4	5	6	7	8

$90 : 30 = \square\square$	$350 : 50 = \square\square$	$280 : 70 = \square\square$
$60 : 30 = \square\square$	$200 : 50 = \square\square$	$350 : 70 = \square\square$
$120 : 30 = \square\square$	$50 : 50 = \square\square$	$420 : 70 = \square\square$
$30 : 30 = \square\square$	$100 : 50 = \square\square$	$560 : 70 = \square\square$
$180 : 30 = \square\square$	$150 : 50 = \square\square$	$200 : 40 = \square\square$
$140 : 70 = \square\square$	$180 : 90 = \square\square$	$70 : 70 = \square\square$

124 Знайди частки й остачі.

$99 : 8$	$55 : 6$	$18 : 4$	$21 : 5$
----------	----------	----------	----------

125 Для розфарбовування прямокутної фігури використали 50 л жовтої і рожевої фарби, причому жовта становила $\frac{1}{5}$ частину від загальної кількості фарби, а рожева — решту. Скільки літрів рожевої фарби використали?

126

$+200$	-100
$\nearrow$	$\searrow$
250	

127 Придбали 3 рулони рожевих і 2 рулони коричневих шпалер за однаковою ціною, заплативши за покупку 500 гривень. Скільки гривень коштував один рулон шпалер?

128 $64 : (38 - 42 : 7)$ $(48 - 10 \cdot 2) : (14 : 2)$

$24 : (3 \cdot 4 - 10)$ $(24 - 10 \cdot 2 : 5) : 10$

$51 \cdot 16$

$43 \cdot 19$

НУМЕРАЦІЯ БАГАТОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ

ЧОТИРИЦИФРОВІ ЧИСЛА

129

$72 : 12$	$525 : 5$	$480 : 6$	$186 : 3$
$12 \cdot 4$	$90 \cdot 8$	$70 \cdot 7$	$81 \cdot 2$

130 Полічи від 96 до 102; від 198 до 204; від 997 до 1000. Назви «сусідів» чисел 200, 599, 735.

131 Полічи одиницями до 10; десятками до 10 десятків; сотнями до 10 сотень. Що утворюють 10 одиниць? 10 десятків? 10 сотень?

132 а) Розглянь фрагмент числового ряду. Для числа 1000 назви попереднє й наступне.

б) Якщо до тисячі додати один, отримаємо число тисяча один. За числом тисяча один іде число тисяча два, а потім — тисяча три, тисяча чотири, тисяча п'ять і т. д.

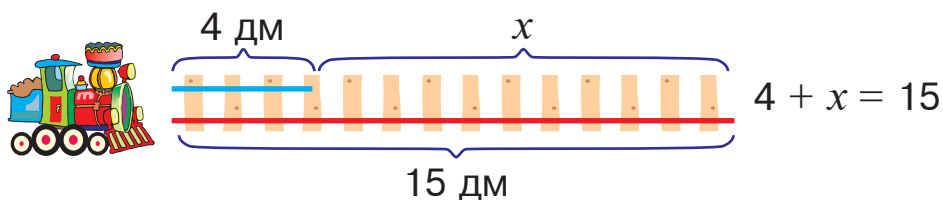
в) Назви числа від однієї тисячі п'яти до однієї тисячі двадцяти.

133 Мешканці казкової країни Мумі-Дол намалювали 400 малюнків. Четверту частину всіх малюнків відібрали на виставку й $\frac{1}{10}$ з них відзначили преміями. Скільки малюнків було відзначено преміями?

134 Обчисли.

$800 + 1$	$299 + 1$	$998 + 1$
$800 - 1$	$209 + 1$	$999 + 1$
$1000 + 1$	$1000 - 1$	$1000 + 10$

135 Склади і розв'яжи задачу за малюнком та рівнянням.

136 Мешканці країни Мумі-Дол мюмлі зібрали 144 кг моркви. Восьму частину всієї моркви завезли в казкову їдальню, а решту — в дитячий садок. Скільки кілограмів моркви мюмлі завезли в дитячий садок?

137 Різниця двох чисел дорівнює 64, від'ємник — 16. Знайди зменшуване.

138

$50 \cdot 8$	$208 : 4$	$150 \cdot 2$	$20 \cdot 9$
	$210 : 3$	$40 \cdot 5$	$30 \cdot 7$
			$300 : 6$

139 а) Розглянь фрагмент числового ряду. Для числа 1100 назви попереднє й наступне.

б) Прочитай числа, записані в таблиці.

Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці	Число
1	3	6	8	1368
1	4	7	0	1470
1	6	0	0	1600

140 Розташуй літери в порядку спадання чисел і прочитай слово.

Р 6000	Б 8000	И 3000	І 7000	З 9000	К 2000	Н 5000
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

141

Розглянь запис. Пригадай письмовий спосіб ділення трицифрового числа на двоцифрове. Як потрібно добирати цифру частки? Які числа повинні бути в порожніх клітинках?

$$\begin{array}{r} 125 \overline{) 25} \\ \underline{00} \\ 5 \\ \underline{0} \end{array}$$

Знайди частки письмово.

$192 : 32$

$144 : 24$

$168 : 21$

$112 : 16$

142

У казковій школі країни Мумі-Дол навчається 30 мудриків. П'ята частина всіх мудриків співають у хорі, а решта відвідують різні спортивні секції. Скільки мудриків відвідують спортивні секції?

143

Виконай ділення письмово.

$845 : 5$

$654 : 3$

$942 : 2$

$648 : 4$

144

Для розфарбовування орнаменту використали 11 л жовтої і кілька літрів фіолетової фарби, причому жовтої — на 7 л менше, ніж фіолетової. Скільки всього літрів фарби використали?

145

$$\begin{array}{l} +200 \quad -100 \\ 310 \end{array}$$

146

Мешканці Мумі-Долу мумрики до весни мали засклити 240 парникових рам, а засклили $\frac{1}{3}$ від цієї кількості. Скільки рам залишилося засклити мумрикам?

147

$8 \cdot 4 - 5 \cdot 4$

$50 - (6 \cdot 3 - 14)$

$117 : 13$

$8 + 3 \cdot 9$

$33 - (6 \cdot 4 + 7)$

$272 : 34$

148

$120 : 4$

$25 \cdot 20$

$120 \cdot 4$

$53 \cdot 3$

$40 \cdot 6$

$75 : 5$

$70 : 7$

$36 : 12$

149 Виконай дії письмово.

$654 + 321$

$157 + 638$

$971 - 624$

$975 - 116$

$883 - 362$

$328 + 476$

150 У парку 180 дерев, причому $\frac{1}{3}$ частина від цієї кількості — клени, а $\frac{1}{4}$ — каштани. На скільки більше кленів, ніж каштанів, у парку?

151 Запиши вирази з однаковими значеннями парами за зразком.

Зразок. $45 : 5 = 81 : 9$

$45 : 5$

$36 : 6$

$49 : 7$

$81 : 9$

$64 : 8$

$4 : 2$

$25 : 5$

$60 : 6$

$40 : 5$

$30 : 6$

$27 : 9$

$36 : 9$

$9 : 3$

$40 : 4$

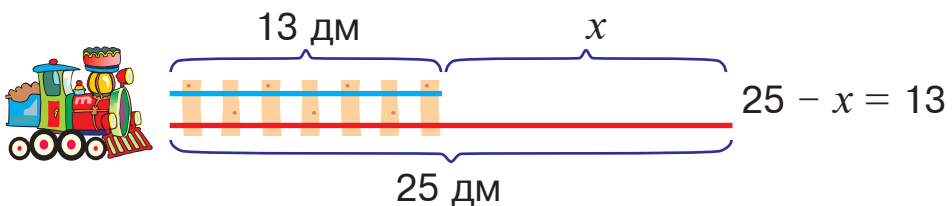
$12 : 2$

$18 : 9$

$28 : 7$

$21 : 3$

152 Довжина однієї рейки для іграшкової залізниці 25 дм, а другої — 13 дм. «Зменш» довжину другої рейки і розв'яжи рівняння.

153 На числовій прямій позначили числа 600 і 800, а замість п'яти інших чисел вказали латинські літери A, B, C, D, E. Якою літерою позначили число 655? число 935?

154 Знайди значення першого виразу, скориставшись підказкою, а другий обчисли за аналогією.

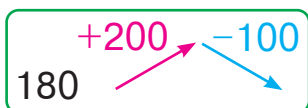
①   ③   ②   ⑤   ④

$$(90 : 10 + 90 : 9) + 9 \cdot 10$$

$$(6 \cdot 8 - 3 \cdot 4) - 80 : 10$$

155 Щоб отримати 40 л світло-сірої фарби, узяли $\frac{1}{10}$ частину чорної фарби, а решту — білої. Скільки літрів окремо чорної і білої фарби використали?

156

157

$$624 - 132$$

$$429 + 224$$

$$628 + 195$$

$$234 + 121$$

$$829 - 245$$

$$960 - 112$$

158 У саду посадили 280 яблунь, слив — у 2 рази менше, ніж яблунь, а вишні становили сьому частину від кількості посаджених яблунь і слив. Скільки вишень посадили в саду?

ОДИНИЦІ ВИМІРЮВАННЯ ДОВЖИНИ

159

$$15 \cdot 4$$

$$2 \cdot 24$$

$$3 \cdot 33$$

$$24 \cdot 4$$

$$33 \cdot 2$$

$$23 \cdot 3$$

$$202 : 2$$

$$5 \cdot 14$$

160

В одному кілометрі 1000 метрів.
 $1 \text{ км} = 1000 \text{ м}$

Скільки метрів у 2 км? 3 км? 5 км? 9 км?

161 Виконай дії. Якщо відчуєш труднощі, запиши метри в кілометрах.

$$\text{Зразок. } 2000 \text{ м} + 4000 \text{ м} = 6000 \text{ м}$$

$$2 \text{ км} + 4 \text{ км} = 6 \text{ км}$$

$$3000 \text{ м} + 5000 \text{ м}$$

$$5000 \text{ м} + 2000 \text{ м}$$

$$3000 \text{ м} + 2000 \text{ м}$$

$$8000 \text{ м} - 6000 \text{ м}$$

$$7000 \text{ м} - 4000 \text{ м}$$

$$4000 \text{ м} + 5000 \text{ м}$$

162 Назви п'ять чисел, що передують числу 2002, скориставшись поданим фрагментом числового ряду.

163 Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1) У книжці 40 сторінок. Сергій прочитав $\frac{1}{4}$ всіх сторінок книжки. Скільки сторінок залишилося прочитати Сергієві?

2) Сергій прочитав 40 сторінок, що становить $\frac{1}{4}$ всіх сторінок книжки. Скільки сторінок залишилося прочитати Сергієві?

164 Розглянь запис. Які числа повинні бути в порожніх клітинках?

$$\begin{array}{r} 128 \quad | \quad 32 \\ \hline \square\square\square \quad | \quad \square \\ \hline \square \end{array}$$

Виконай ділення письмово.

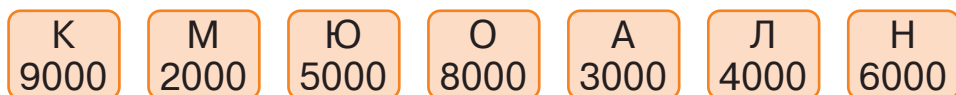
$$292 : 73$$

$$510 : 85$$

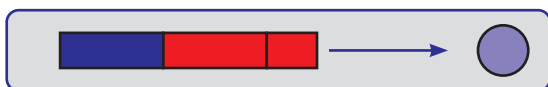
$$175 : 25$$

$$108 : 18$$

165 Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

- 166 Щоб отримати фіолетову фарбу, змішали однакову кількість синьої та червоної, а тоді додали ще 10 л червоної фарби. Скільки літрів окремо синьої і червоної фарби використали, якщо в результаті отримали 50 л фіолетової фарби?

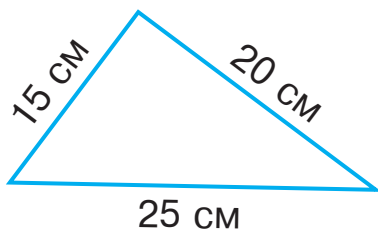

167

$$105 \begin{array}{l} \xrightarrow{+200} \\ \xrightarrow{-100} \end{array}$$

- 168 Сім'я мумі-тролів купила 276 карамельок. Першого дня вони з'їли половину всіх карамельок, а другого — $\frac{1}{6}$ тієї кількості, що з'їли першого дня. Скільки карамельок з'їли мумі-тролі другого дня?

- 169 Знайди периметр цього трикутника.

170

$$\begin{array}{cc} 27 \cdot 3 & 12 \cdot 6 \\ 30 \cdot 3 & 4 \cdot 12 \end{array} \quad \begin{array}{cc} 35 : 7 & 96 : 8 \\ 350 : 5 & 140 : 2 \end{array}$$

- 171 В одному метрі 1000 міліметрів.
1 м = 1000 мм

Запиши в міліметрах.

2 м =   мм

3 м =   мм

5 м =   мм

7 м =   мм

172 Знайди суми та різниці за зразком.

Зразок.

$$3 \text{ км } 226 \text{ м} + 2 \text{ км } 115 \text{ м} = 5 \text{ км } 341 \text{ м}$$

$$5 \text{ м } 662 \text{ мм} - 3 \text{ м } 551 \text{ мм} = 2 \text{ м } 111 \text{ мм}$$

$$1 \text{ км } 102 \text{ м} + 4 \text{ км } 800 \text{ м}$$

$$6 \text{ км } 512 \text{ м} + 2 \text{ км } 108 \text{ м}$$

$$7 \text{ м } 950 \text{ мм} - 1 \text{ м } 800 \text{ мм}$$

$$8 \text{ м } 970 \text{ мм} - 5 \text{ м } 915 \text{ мм}$$

$$5 \text{ м } 420 \text{ мм} + 3 \text{ м } 318 \text{ мм}$$

173 Виконай обчислення в порядку, вказаному над знаками дій. У кожному стовпчику порівняй вирази та їхні значення.

$$\begin{array}{c} 2 \\ 28 + 2 \cdot 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 1 \\ (780 - 180) : 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 1 \\ 90 \cdot 10 - 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 1 \\ (28 + 2) \cdot 3 \end{array}$$

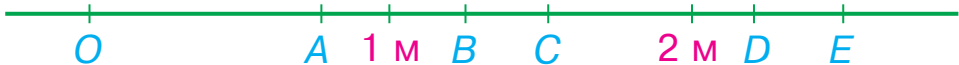
$$\begin{array}{c} 2 \\ 780 - 180 : 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 2 \\ 90 \cdot (10 - 3) \end{array}$$

174 Склади і розв'яжи задачу за даними таблиці.

Відстань, яку проходили за день	Кількість днів	Загальна відстань
Однакова	5	40 км
	8	?

175 На прямій позначили точку O й відміряли від неї відстані 1 м і 2 м, а також позначили точки A, B, C, D, E . Яка з цих точок віддалена від точки O на 1 м 25 см? на 2 м 50 см?

176 На малюнку зображено куб, у якого видно лише одну грань. Чи можна цей куб повернути так, щоб було видно дві його грані? три грані? чотири грані? п'ять граней? шість граней?

177

178 Виконай дії.

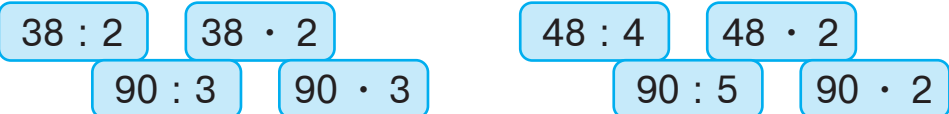
$$3 \text{ км } 717 \text{ м} + 6 \text{ км } 108 \text{ м}$$

$$2 \text{ км } 700 \text{ м} + 5 \text{ км } 200 \text{ м}$$

$$4 \text{ м } 812 \text{ мм} - 3 \text{ м } 222 \text{ мм}$$

$$7 \text{ м } 123 \text{ мм} - 4 \text{ м } 111 \text{ мм}$$

179 У магазин першого дня привезли 120 смартфонів у чотирьох однакових коробках, а другого дня — 5 таких самих коробок. Скільки смартфонів привезли в магазин другого дня?

180

181 Прочитай числа, подані в таблиці. Запиши їх у зошит.

Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці	Число
3	0	0	0	
8	0	6	4	
9	0	0	1	
7	0	3	0	

182 У новий будинок завезли 90 ванн. На першому поверсі встановили $\frac{1}{5}$ всіх ванн, а решту — на інших поверхах. Скільки ванн встановили на інших поверхах?

183 Назви п'ять чисел, що передують числу 3113, скориставшись поданим фрагментом числового ряду.

184 Запиши в метрах.

$8 \text{ км} = \square\square\square\square \text{ м}$

$6 \text{ км} = \square\square\square\square \text{ м}$

$5 \text{ км} = \square\square\square\square \text{ м}$

$9 \text{ км} = \square\square\square\square \text{ м}$

Запиши в сантиметрах.

$6 \text{ м } 43 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

$2 \text{ м } 80 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

$7 \text{ м } 91 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

$3 \text{ м } 52 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

185 Розташуй літери в порядку спадання чисел і прочитай слово.

І
4835

П
8435

Я
3458

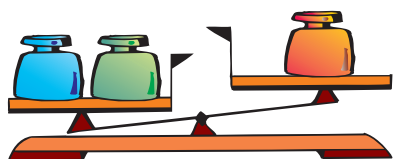
Т
4538

О
8354

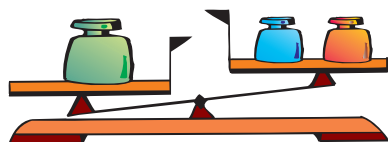
В
5843

Р
3584

186 1) Чи можна визначити, яка з гир, зображених на першому малюнку, найважча? найлегша?

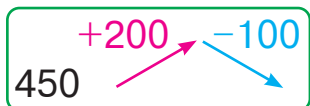

2) Чи можна визначити, яка з гир, зображених на другому малюнку, найважча? найлегша?

187 Готуючись до ремонту, купили 5 л білої фарби і декілька літрів лаку для паркету, причому кількість фарби становила $\frac{1}{3}$ від кількості лаку. Скільки літрів лаку для паркету придбали?

188

189 За день перша бригада склала 660 телевізорів, друга бригада — на 180 телевізорів більше, ніж перша, а третя — $\frac{1}{2}$ від кількості телевізорів, що склала друга бригада. Скільки телевізорів склала третя бригада?

190 Порівняй величини.

4 м 4000 см

7 м 480 мм 7 м 408 мм

9 км 999 м 10 км

4 км 500 м 4 км 090 м

191

$63 : 3$

$6 \cdot 13$

$400 : 8$

$800 : 4$

$8 \cdot 60$

$780 : 2$

$101 \cdot 7$

$805 : 5$

192 Назви п'ять чисел, що йдуть за числом 6798, скориставшись поданим фрагментом числового ряду.

6796

6798

6800

6802

193 Прочитай числа, подані в таблиці. Запиши їх у зошит.

Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці	Число
7	0	0	1	
8	1	0	0	
9	0	1	1	
6	3	1	0	
4	0	2	8	

194 Розклади числа на розрядні доданки за зразком.

Зразок. $1428 = 1000 + 400 + 20 + 8$

2576

4002

8080

6501

195 Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

К
5734

К
3475

О
4357

А
7543

П
4375

І
5347

Й
5473

196 1) Пароплав проплив 12 км річкою, а озером — $\frac{1}{6}$ відстані, яку проплив річкою. На скільки більше кілометрів пароплав проплив річкою, ніж озером?

2) На машину навантажили 12 ящиків із яблуками, що становило $\frac{1}{6}$ від загальної кількості ящиків з яблуками та грушами. Скільки ящиків із грушами навантажили на машину?

Який із цих виразів відповідає розв'язанню першої задачі? другої задачі?

$$12 - 12 : 6$$

$$12 \cdot 6 - 12$$

197 Запиши в сантиметрах.

$1 \text{ м } 99 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

$6 \text{ м } 80 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

$9 \text{ м } 1 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

$3 \text{ м } 35 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

Заміни кілометри метрами і виконай додавання.

$6 \text{ км} + 200 \text{ м}$

$9 \text{ км} + 400 \text{ м}$

$8 \text{ км} + 111 \text{ м}$

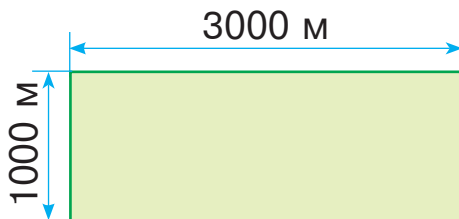
$6 \text{ км} + 222 \text{ м}$

198 На прямій позначили точку O й відміряли від неї відстань 4 км. Крім того, позначили точки A, B, C, D, E . Яка з цих точок віддалена від точки O на 3 км? на 8 км?

199 Знайди периметр поля в метрах.

200 Виконай ділення письмово.

  $176 : 4$ $198 : 9$ $552 : 92$ $675 : 75$

201

$909 : 3$

$205 : 5$

$480 : 4$

$560 : 8$

$60 \cdot 12$

$31 \cdot 4$

$309 : 3$

$82 \cdot 5$

202 Назви числа від чотирьох тисяч ста дванадцяти до чотирьох тисяч ста тридцяти; від п'яти тисяч двохсот сорока до п'яти тисяч двохсот п'ятдесяти п'яти.

203 Запиши цифрами числа: три тисячі п'ять, вісім тисяч п'ятдесят, шість тисяч п'ятнадцять.

204 Виконай обчислення.

$8000 + 200 + 30 + 1$

$6000 + 400$

$9000 + 300 + 40 + 3$

$8000 + 30 + 2$

205 Розклади числа на розрядні доданки.

1257

6054

8120

9001

206 У відстані 5678 мм є:

- 5 цілих метрів;
- 56 цілих дециметрів;
- 567 цілих сантиметрів;
- 5678 цілих міліметрів.

Скільки цілих метрів, дециметрів, сантиметрів і міліметрів у відстанях: 3681 мм, 9035 мм, 8100 мм?

- 207 Прочитай числа, подані в таблиці. Назви кількість тисяч, сотень, десятків і одиниць у кожному числі.

Число	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці
8476	8	4	7	6
5329				
7168				
8153				

- 208 Виконай ділення письмово.

$$414 : 46 \quad 624 : 78 \quad 637 : 91 \quad 195 : 39$$

- 209 В Оленчиній бібліотеці 160 книг, причому $\frac{1}{4}$ від цієї кількості становлять казки. Скільки книг із казками в Оленчиній бібліотеці?

- 210 Виконай ділення письмово.

$$625 : 5 \quad 168 : 28 \quad 360 : 72 \quad 680 : 85$$

- 211 У цеху працює 120 гномів, що становить $\frac{1}{4}$ всіх робітників, а решта — мумі-тролі. Скільки мумі-тролів працює в цеху?

212

$62 \cdot 3$	$55 \cdot 2$	$408 : 8$	$204 : 4$
$999 : 1$	$390 : 3$	$707 : 7$	$41 \cdot 5$

- 213 Прочитай числа, подані в таблиці. Назви кількість тисяч, сотень, десятків і одиниць у кожному числі.

Число	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці
5003				
6012				

214 Пригадай!

$50 = 5 \text{ дес.}$	У числі 50 усього 5 дес.
$300 = 30 \text{ дес.}$	У числі 300 усього 30 дес.
$860 = 86 \text{ дес.}$	У числі 860 усього 86 дес.

215 У числі 5678 усього: 5 тисяч; 56 сотень; 567 десятків; 5678 одиниць.

Скільки в кожному з даних чисел усього тисяч? сотень? десятків? одиниць?

Число	Усього			
	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці
3612				
8120				
5603				
7100				

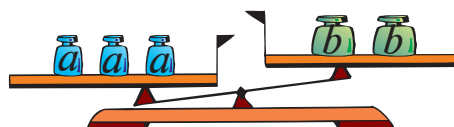
216 Запиши цифрами числа: *тисяча тридцять п'ять, три тисячі вісімсот сорок один, дев'ять тисяч триста два.*

217 В Олега — 284 марки, а в Ольги — k марок. На скільки менше марок в Олега, ніж у Ольги?

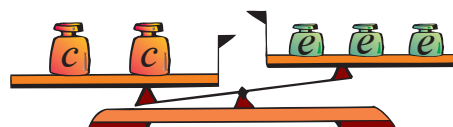
Склади вираз і розв'яжи задачу, якщо $k = 320$.

218 1) Чи можна визначити, яка з гир, зображених на першому малюнку, найважча? найлегша?

2) Чи можна визначити, яка з гир, зображених на другому малюнку, найважча? найлегша?

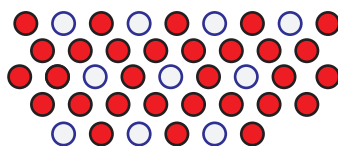
$$a \cdot 3 > b \cdot 2$$

$$c \cdot 2 > e \cdot 3$$

219 Щоб розфарбувати візерунок, використали 10 л білої і декілька літрів червоної фарби, причому білої — у 3 рази менше, ніж червоної. Скільки всього літрів фарби використали для розфарбовування візерунка?

220 $800 \xrightarrow{+100} \xrightarrow{-200}$

221 Заміни кілометри метрами і виконай дії.

$$8 \text{ км} + 721 \text{ м} = \square\square\square\square \text{ м}$$

$$3 \text{ км} - 620 \text{ м} = \square\square\square\square \text{ м}$$

$$1 \text{ км} + 902 \text{ м} = \square\square\square\square \text{ м}$$

$$2 \text{ км} - 921 \text{ м} = \square\square\square\square \text{ м}$$

222 Гноми зібрали 84 кг ягід. Ожина становила $\frac{1}{4}$ від усіх ягід, жовта малина — $\frac{1}{7}$, а решту — червона малина. Скільки кілограмів окремо ожини, жовтої та червоної малини зібрали гноми?

223 $44 : 4$ $440 : 10$ $820 : 10$ $32 : 1$
 $44 \cdot 2$ $440 + 560$ $24 \cdot 3$ $700 - 20$

224 Запиши в сантиметрах.

$$6 \text{ м } 40 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

$$8 \text{ м } 2 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

$$9 \text{ м } 17 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

$$5 \text{ м } 12 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

Знайди суми, додаючи окремо кілометри й метри.

$$5 \text{ км } 250 \text{ м} + 2 \text{ км } 320 \text{ м} = \square \text{ км } \square\square\square \text{ м}$$

$$4 \text{ км } 350 \text{ м} + 3 \text{ км } 220 \text{ м} = \square \text{ км } \square\square\square \text{ м}$$

$$6 \text{ км } 230 \text{ м} + 1 \text{ км } 150 \text{ м} = \square \text{ км } \square\square\square \text{ м}$$

225 Обчисли й порівняй значення виразів у кожному стовпчику.

$$\begin{array}{cc} 1 & 2 \\ 17 \cdot 5 + 5 & \end{array}$$

$$\begin{array}{cc} 1 & 2 \\ 7 \cdot 8 + 1 & \end{array}$$

$$\begin{array}{cc} 1 & 2 \\ 54 : 9 - 3 & \end{array}$$

$$\begin{array}{cc} 2 & 1 \\ 17 \cdot (5 + 5) & \end{array}$$

$$\begin{array}{cc} 2 & 1 \\ 7 \cdot (8 + 1) & \end{array}$$

$$\begin{array}{cc} 2 & 1 \\ 54 : (9 - 3) & \end{array}$$

226 $20 - 2 \cdot 9$

$64 - (70 - 35)$

$18 - 2 \cdot 6$

$18 + 90 - 65$

$(36 - 16) \cdot 4$

$9 \cdot 6 + 50$

227 У Соломії 284 марки, а в Олега — у k разів більше. Скільки марок мають діти разом?

Склади вираз і розв'яжи задачу, якщо $k = 3$.

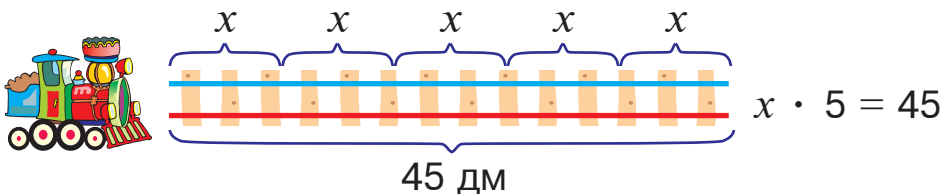
228 $336 : 48$

$162 : 27$

$455 : 65$

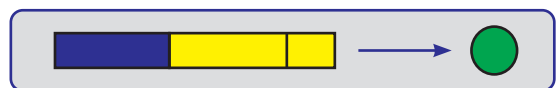
$384 : 96$

229 Склади задачу, яку можна було б розв'язати за допомогою даного рівняння.

230 Щоб отримати 45 л зеленої фарби, змішали однако-ву кількість синьої і жовтої, а тоді додали ще трохи жовтої фарби. На скільки менше літрів синьої фарби використали, якщо жовтої витратили 25 л?

231 $230 \xrightarrow{+200} \xrightarrow{-100}$

232 Розташуй літери в порядку виконання дій і отримаєш слово.

В А Б К У
 $\square : \square - (\square \cdot \square - \square : \square)$

233 $24 : 6 \cdot 8$ $9 \cdot 3 + 16$ $81 : 9 \cdot 6$
 $21 : 7 \cdot 7$ $80 - 15 : 5$ $24 : 8 \cdot 9$

234 Гончар виготовив 18 однакових тарілок за 3 години. Скільки таких тарілок він зможе виготовити за a годин, якщо працюватиме з такою самою продуктивністю?

 Склади вираз і розв'яжи задачу, якщо $a = 5$.

235 $3 \cdot 33$ $40 \cdot 4$ $9 \cdot 91$ $8 \cdot 80$
 $13 \cdot 5$ $62 \cdot 4$ $2 \cdot 65$ $5 \cdot 55$

236 $1 \text{ см} = 10 \text{ мм}$ $1 \text{ дм} = 100 \text{ мм}$ $1 \text{ м} = 1000 \text{ мм}$

Виконай дії. За необхідності перетворюй міліметри в сантиметри, дециметри або метри.

$20 \text{ мм} \cdot 4$ $300 \text{ мм} \cdot 5$ $3000 \text{ мм} \cdot 3$
 $4000 \text{ мм} : 4$ $1800 \text{ мм} : 9$ $6400 \text{ мм} : 8$

237 Запиши вирази з однаковими значеннями парами.

$120 : 4$ $180 : 2$ $160 : 4$ $210 : 3$
 $240 : 3$ $200 : 5$ $140 : 2$ $360 : 4$
 $150 : 3$ $160 : 2$ $250 : 5$ $150 : 5$

238 Розташуй літери в порядку зростання чисел і отримаєш слово.

Р   Д   П   А   А   В
32   5601   9   6156   968   4390

239 Знайди добутки письмово.

$355 \cdot 2$

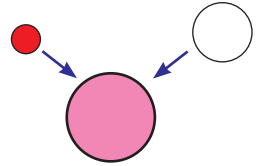
$244 \cdot 2$

$155 \cdot 2$

$108 \cdot 2$

240 У саду в гномів росте 60 кущів червоної малини, жовтої малини — у 5 разів менше, а ожини — на 15 кущів менше, ніж червоної малини. Скільки всього ягідних кущів росте в саду у гномів?

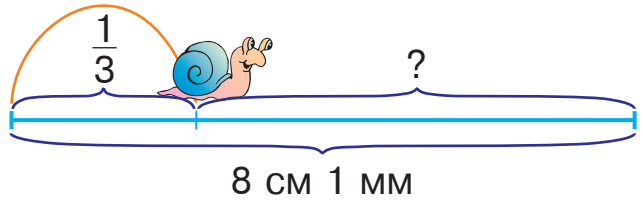
241 Щоб отримати 60 л рожевої фарби, до білої фарби додали 20 л червоної. На скільки більше літрів білої фарби, ніж червоної, використали?

242 Равлик мав проповзти відстань 8 см 1 мм. Він подолав $\frac{1}{3}$ цього шляху. Яку відстань залишилося подолати равликові?

243

$$\begin{array}{r} +222 \\ 111 \\ \hline -111 \\ \hline \end{array}$$

244 Знайди добутки письмово.

$286 \cdot 2$

$134 \cdot 5$

$198 \cdot 4$

$323 \cdot 3$

245 Виконай дії. За необхідності перетвори міліметри в сантиметри, дециметри або метри.

$600 \text{ мм} \cdot 6$

$4000 \text{ мм} \cdot 2$

$3000 \text{ мм} \cdot 2$

$5000 \text{ мм} : 5$

$1200 \text{ мм} : 3$

$1000 \text{ мм} : 2$

ОДИНИЦІ ВИМІРЮВАННЯ МАСИ

246

$200 \cdot 4$

$500 : 5$

$300 \cdot 2$

$800 : 4$

$600 : 3$

$100 \cdot 3$

247

В одному кілограмі 1000 грамів.
1 кг = 1000 г

Запиши в грамах.

$3 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$

$6 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$

$9 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$

$8 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$

248

Виконай дії. Результати обчислень запиши у грамах.

$5 \text{ кг } 580 \text{ г} + 4 \text{ кг } 113 \text{ г} = 9 \text{ кг } 693 \text{ г} = 9693 \text{ г}$

$8 \text{ кг } 800 \text{ г} - 1 \text{ кг } 60 \text{ г} = 7 \text{ кг } 740 \text{ г} = 7740 \text{ г}$

$2 \text{ кг } 50 \text{ г} + 7 \text{ кг } 900 \text{ г}$

$4 \text{ кг } 950 \text{ г} - 3 \text{ кг } 30 \text{ г}$

$7 \text{ кг } 231 \text{ г} + 1 \text{ кг } 500 \text{ г}$

$6 \text{ кг } 800 \text{ г} - 2 \text{ кг } 80 \text{ г}$

249

Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

В
4121

Д
2305

О
2350

А
7312

Н
6901

И
6828

Ж
4221

250

Три однакові вази упаковали в одну коробку. Знайди масу ваз разом з упаковкою, якщо маса кожної вази 153 г, а маса упаковки 216 г.

251

Спочатку виконай обчислення, скориставшись підказкою, а тоді — за аналогією.

4

5

1

3

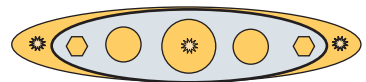
2

$200 : 10 - (200 : 100 + 80 \cdot 0)$

$500 \cdot 2 - (10 \cdot 2 + 60 \cdot 10)$

252

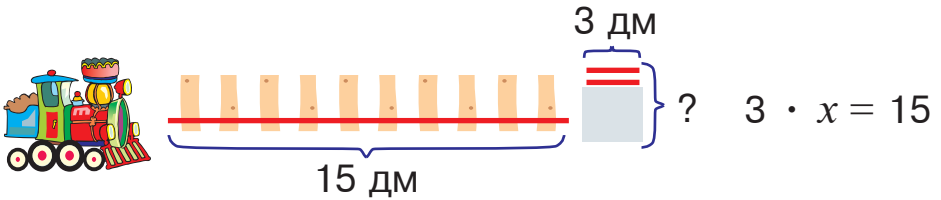
Для виготовлення прикраси ювелір використав 32 г золота і декілька грамів срібла, причому золота — на 17 г більше, ніж срібла. Скільки всього грамів золота і срібла використав ювелір?

253

Щоб побудувати колію для іграшкової залізниці, взяли одну рейку завдовжки 15 дм, а другу таку ж довелося збирати з окремих частин, довжиною 3 дм кожна. Скільки таких частин знадобилося для складання другої рейки?

254

Заміни кілограми грамами і виконай дії.

Зразок. $3 \text{ кг} + 5 \text{ кг} = 3000 \text{ г} + 5000 \text{ г} = 8000 \text{ г}$

$4 \text{ кг} + 3 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$

$6 \text{ кг} - 2 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$

$2 \text{ кг} + 7 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$

$8 \text{ кг} - 5 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$

255

У парку посадили 138 дерев різних порід. Саджанців осик було 42, берізки становили $\frac{1}{8}$ частину від усіх дерев, крім осик, а решту склали хвойні дерева.

Скільки хвойних дерев посадили в парку?

256

$400 \cdot 2$

$505 : 5$

$300 \cdot 3$

$820 : 4$

$101 \cdot 6$

$100 \cdot 8$

257

В одній тонні 1000 кілограмів.

$1 \text{ т} = 1000 \text{ кг}$

Виконай дії за зразком.

Зразок. $5 \text{ т} + 2 \text{ т} = 7 \text{ т}$

$4 \text{ т} + 3 \text{ т}$

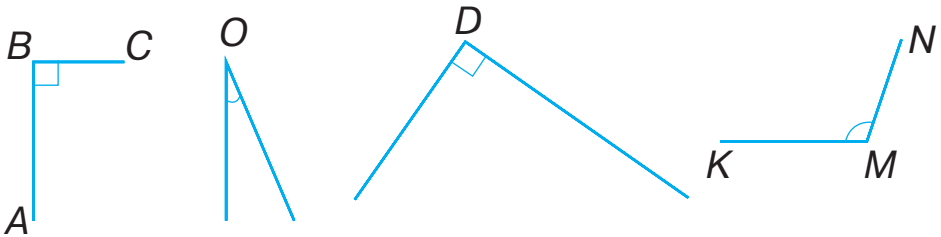
$5000 \text{ кг} + 2000 \text{ кг} = 7000 \text{ кг}$

$9 \text{ т} - 2 \text{ т}$

258 Пригадай!

Кут — це фігура, утворена двома променями (півпрямими), що виходять з однієї точки. Спільний початок променів називають **вершиною** кута, а самі промені — **сторонами** кута.

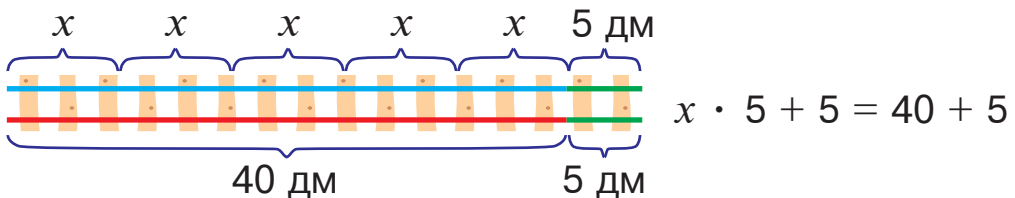
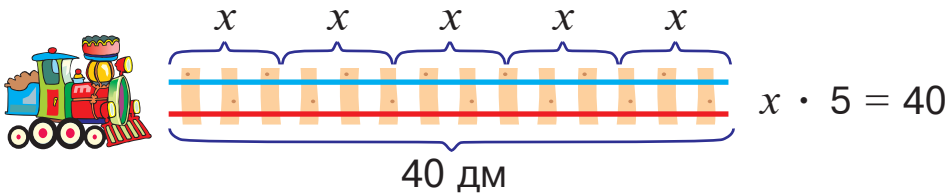
Кут позначають знаком « $\sphericalangle$ » і трьома великими буквами, а іноді — однією буквою. Зображені на малюнку крайні кути позначено трьома буквами ($\sphericalangle ABC$ і $\sphericalangle KMN$), а середні кути — однією буквою ($\sphericalangle O$ і $\sphericalangle D$).

$\sphericalangle ABC$ і $\sphericalangle D$ — **прямі** кути, решта кутів — не прямі. Кут, менший від прямого кута, називають **гострим**, а кут, більший від прямого, називають **тупим**. На малюнку $\sphericalangle O$ — гострий кут, а $\sphericalangle KMN$ — тупий кут.

За допомогою лінійки й олівця побудуй у зошиті прямий кут.

259 Поміркуй! Чи однаковими будуть розв'язання цих рівнянь? Поясни, чому.

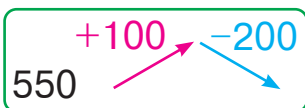
260 У товарному поїзді було 24 вагони для великої рога-тої худоби і 32 вагони для зерна. На станції четверту частину всіх вагонів відчепили. Скільки вагонів залишилося в поїзді?

261 Знайди значення виразу, за необхідності виконуючи дії письмово.

$$200 - (168 : 3 - 275 : 5) + 15$$

262 Щоб пофарбувати садові лавки, купили 54 л фарби, причому $\frac{1}{6}$ частину від цієї кількості складала фіолетова фарба, а решту — рожева. Скільки літрів окремо фіолетової і рожевої фарби придбали?

263

264 Заміни тонни кілограмами і виконай дії.

$$9 \text{ т} + 500 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$$

$$7 \text{ т} + 400 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$$

$$8 \text{ т} + 600 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$$

$$5 \text{ т} - 600 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$$

$$6 \text{ т} - 200 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$$

265 У бібліотеку привезли a книжок для дорослих читачів, а для дітей — 175 книжок. На скільки більше книжок для дорослих, ніж для дітей, привезли в бібліотеку?

Склади вираз і розв'яжи задачу, якщо $a = 220$.

266

$$300 \cdot 2$$

$$600 : 3$$

$$222 : 2$$

$$400 \cdot 2$$

$$100 \cdot 6$$

$$110 \cdot 4$$

267 Заміни тонни кілограмами і виконай дії.

Зразок. $2 \text{ т} \cdot 4 = 2000 \text{ кг} \cdot 4 = 8000 \text{ кг}$

$3 \text{ т} \cdot 3 = \square\square\square\square \text{ кг}$

$8 \text{ т} : 4 = \square\square\square\square \text{ кг}$

$2 \text{ т} \cdot 3 = \square\square\square\square \text{ кг}$

$6 \text{ т} : 2 = \square\square\square\square \text{ кг}$

268 Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

К
4157

П
1475

И
1574

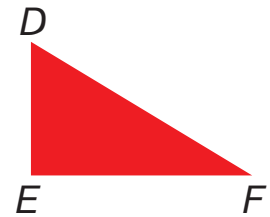
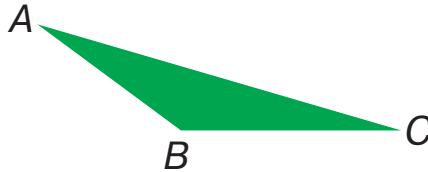
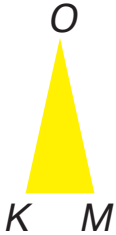
А
4571

Р
1547

Д
5417

Л
4517

269 Назви трикутник, у якого всі кути гострі; у якого є прямий кут; у якого є тупий кут.

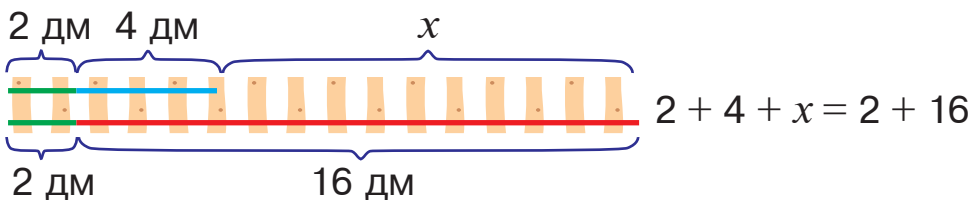
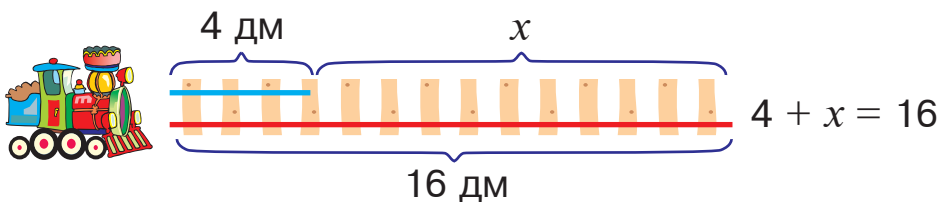

270 Знайди суми, додаючи окремо метри й міліметри.

$3 \text{ м } 240 \text{ мм} + 2 \text{ м } 100 \text{ мм} = \square \text{ м } \square\square\square \text{ мм}$

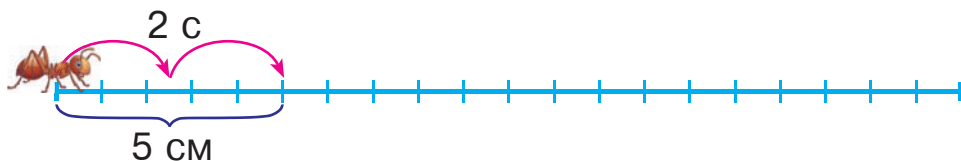
$6 \text{ м } 520 \text{ мм} + 2 \text{ м } 310 \text{ мм} = \square \text{ м } \square\square\square \text{ мм}$

271 Поміркуй! Чи однаковими будуть розв'язання цих рівнянь? Поясни, чому.

272 У загальному зошиті — 84 аркуші, а в блокноті — на 20 аркушів менше. Скільки всього аркушів у загальному зошиті та двох таких блокнотах?

273 Мурашка пробігає 5 см за 2 секунди. Скільки сантиметрів вона пробіжить за 8 секунд?

274 Запиши в міліметрах.

$$24 \text{ дм} = \square\square\square\square \text{ мм}$$

$$83 \text{ дм} = \square\square\square\square \text{ мм}$$

$$30 \text{ дм} = \square\square\square\square \text{ мм}$$

$$46 \text{ дм} = \square\square\square\square \text{ мм}$$

275 Туристи подолали четверту частину маршруту. Скільки кілометрів їм залишилося пройти, якщо загальна довжина маршруту становить 24 км?

276

$$3 \cdot 160$$

$$2 \cdot 700$$

$$5 \cdot 400$$

$$8 \cdot 30$$

$$7 \cdot 80$$

$$6 \cdot 300$$

$$9 \cdot 200$$

$$6 \cdot 50$$

277 Виконай дії за зразком. Підкресли найбільше число.

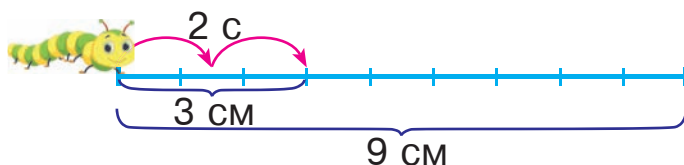
$$\text{Зразок. } 2 \text{ т } 356 \text{ кг} = (2000 + 356) \text{ кг} = 2356 \text{ кг}$$

$$4 \text{ т } 428 \text{ кг} = (\square\square\square\square + \square\square\square) \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$$

$$3 \text{ т } 542 \text{ кг} = (\square\square\square\square + \square\square\square) \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$$

$$7 \text{ т } 129 \text{ кг} = (\square\square\square\square + \square\square\square) \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$$

278 Гусениця долає 3 см за 2 секунди. За скільки секунд вона подолає 9 см?

- 279 Сувій тканини завдовжки 25 м коштує a гривень. Скільки гривень коштує метр цієї тканини?

Склади вираз і розв'яжи задачу, якщо $a = 750$.

- 280 Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

Н
7931

А
9137

Ж
7193

О
3179

Н
1793

И
7319

М
1739

- 281 Літера a позначає число, більше від 1. Який із цих виразів матиме найбільше значення?

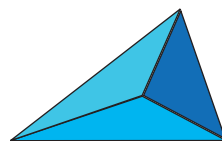
$a : 2$

$a : 5$

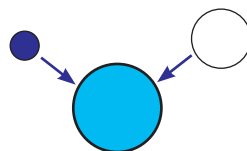
$a : 10$

$a : 4$

- 282 На малюнку зображено трикутну піраміду таким чином, що видно три її грані. Чи можна цю піраміду повернути так, щоб було видно дві її грані? чотири грані? одну грань?

- 283 До дев'яти літрів синьої фарби додали втричі більше білої й отримали голубу фарбу. Скільки літрів голубої фарби отримали?

- 284 Знайди суми й різниці письмово.

$357 + 153$

$698 - 519$

$208 + 509$

$471 - 197$

- 285 Виконай дії. Результати обчислень запиши у грамах.

$3 \text{ кг } 672 \text{ г} + 4 \text{ кг } 200 \text{ г}$

$6 \text{ кг } 780 \text{ г} - 2 \text{ кг } 140 \text{ г}$

$4 \text{ кг } 525 \text{ г} + 5 \text{ кг } 100 \text{ г}$

$5 \text{ кг } 670 \text{ г} - 3 \text{ кг } 190 \text{ г}$

- 286 Знайди третину й чверть від числа 12, а тоді — різницю отриманих чисел.

П'ЯТИЦИФРОВІ ЧИСЛА

287

$401 \cdot 2$

$550 : 5$

$307 \cdot 3$

$820 : 4$

$200 \cdot 6$

$105 \cdot 8$

288

Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

Е

28 000

У

54 000

П

24 000

А

82 000

Р

43 000

К

76 000

289

Прочитай числа, подані в таблиці. Запиши їх у зошит.

Десятки тисяч	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці	Число
1	2	3	4	5	12 345
4	5	0	2	1	
8	1	0	3	2	
1	0	3	0	3	

290

$9999 + 1$

$3029 + 1$

$12\,800 + 1$

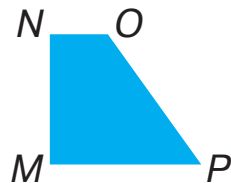
$10\,000 - 1$

$4000 - 1$

$12\,800 - 1$

291

Чи може чотирикутник мати один прямий кут? два прямі кути? три прямі кути? чотири прямі кути? Скільки прямих кутів має кожен із зображених чотирикутників?

292

Обчисли, виконуючи дії окремо з кілограмами й грамами.

$5 \text{ кг } 840 \text{ г} - 4 \text{ кг } 230 \text{ г} = \square \text{ кг } \square \square \square \text{ г}$

$6 \text{ кг } 280 \text{ г} - 5 \text{ кг } 180 \text{ г} = \square \text{ кг } \square \square \square \text{ г}$

293

Письмове додавання і віднімання чотирицифрових чисел виконують так само, як додавання і віднімання трицифрових чисел.

$$\begin{array}{r} + 1199 \\ 2325 \\ \hline 3524 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 8376 \\ 2435 \\ \hline 5941 \end{array}$$

Виконай дії письмово.

$1234 + 2087$

$3201 - 1199$

$1406 + 1927$

$2041 - 807$

294 Першого дня туристи пройшли 28 км, а наступного — у 2 рази менше. Яку відстань подолали туристи за два дні?

295 Яку найбільшу кількість скрипок можна купити на 5 гривень, якщо одна скрипка коштує 30 копійок?

296 У Миколки 24 гриби, а в Мар'яни — утричі більше. Скільки всього грибів у дітей?

297 Виконай дії.

$5 \text{ км} \cdot 4 = \square\square\square\square \text{ м}$

$1876 + 1124$

$15 \text{ км} : 3 = \square\square\square\square \text{ м}$

$8753 - 1003$

298

$440 : 10$

$150 \cdot 5$

$420 : 2$

$206 \cdot 3$

$630 : 3$

$208 \cdot 4$

299 Запиши в метрах.

$23 \text{ км } 200 \text{ м} = \square\square\square\square \text{ м}$

$28 \text{ км } 300 \text{ м} = \square\square\square\square \text{ м}$

$41 \text{ км } 500 \text{ м} = \square\square\square\square \text{ м}$

$81 \text{ км } 400 \text{ м} = \square\square\square\square \text{ м}$

300 Розташуй літери в порядку спадання чисел і прочитай слово.

С
56 324

К
25 833

Н
48 025

Ч
63 421

А
63 124

И
36 912

301 Назви одноцифрові числа, які потрібно записати в кожній колонці таблиці.

Число	Десятки тисяч	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці
45 678	4	5	6	7	8
32 021					
49 103					
60 080					

302 Запиши в кілограмах.

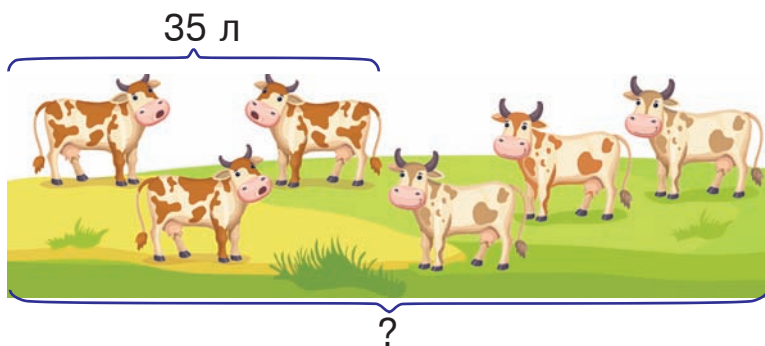
45 т 323 кг = кг

64 т 832 кг = кг

93 т 328 кг = кг

86 т 025 кг = кг

303 Від трьох корів однієї породи надоїли 35 л молока. Скільки літрів молока надоять від шести таких корів?

План розв'язування

- 1) У скільки разів число 6 більше, ніж число 3?
- 2) Скільки літрів молока надоять від шести таких корів?

- 304 На числовій прямій позначили числа 2000 і 6000, а замість п'яти інших чисел вказали літери А, В, С, D, E. Яка з цих літер відповідає числу 5000? числу 9000?

- 305 Виконай дії письмово.

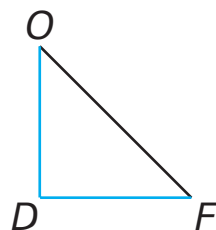
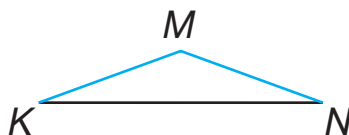
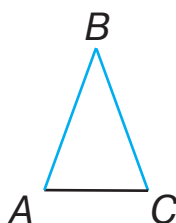
$$3418 + 1136$$

$$8261 - 3256$$

$$3891 + 2665$$

$$7586 - 469$$

- 306 У кожного з цих трикутників дві сторони однакові за довжиною. Периметр якого трикутника найбільший?

- 307 Із шести однакових овець за рік настригли 40 кг вовни. Скільки таких овець потрібно постригти, щоб одержати 80 кг вовни?

Маса вовни з однієї вівці	Кількість овець	Маса вовни
Однакова	6	40 кг
	?	80 кг

- 308 Виконай дії письмово.

$$3715 + 729$$

$$6178 - 2138$$

$$3498 + 3509$$

$$9476 - 467$$

- 309

$$80 \cdot 4$$

$$40 \cdot 4$$

$$70 \cdot 6$$

$$80 \cdot 3$$

$$30 \cdot 5$$

$$60 \cdot 5$$

$$20 \cdot 6$$

$$50 \cdot 5$$

310 Виконай дії. Що спільного у кожній парі виразів?

$$56 \text{ кг } 416 \text{ г} + 38 \text{ кг } 201 \text{ г}$$

$$56 \text{ тис. } 416 + 38 \text{ тис. } 201$$

$$41 \text{ км } 328 \text{ м} - 16 \text{ км } 264 \text{ м}$$

$$41 \text{ тис. } 328 - 16 \text{ тис. } 264$$

311 Знайди частки письмово.

$$952 : 2$$

$$748 : 4$$

$$635 : 5$$

$$875 : 7$$

312 Знайди добутки, виконавши множення окремо з метрами, окремо — із сантиметрами.

$$2 \text{ м } 15 \text{ см} \cdot 2$$

$$3 \text{ м } 03 \text{ см} \cdot 3$$

$$6 \text{ м } 25 \text{ см} \cdot 2$$

$$4 \text{ м } 10 \text{ см} \cdot 4$$

$$5 \text{ м } 27 \text{ см} \cdot 3$$

$$8 \text{ м } 12 \text{ см} \cdot 5$$

313 Розв'яжи рівняння.

$$5 \cdot x = 160$$

$$x : 3 = 326$$

$$133 : x = 19$$

314 Випиши знаки арифметичних дій у порядку їхнього виконання за зразком.

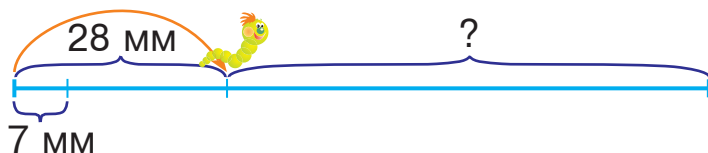
Зразок. $\square \cdot (\square + \square) : (\square - \square)$ ➤

+	-	·	:
---	---	---	---

$$\square - (\square \cdot \square + \square) : \square$$

$$\square + \square \cdot \square : (\square - \square)$$

315 Відстань між двома сусідніми поділками 7 мм. Коли гусениця проповзла 28 мм, їй залишилося подолати у 3 рази більшу відстань. Скільки поділок залишилось подолати гусениці?

316 Розташуй літери у порядку зростання чисел і отримаєш слово.

И
42 765

А
92 765

С
24 765

В
87 765

Л
36 765

317 На числовій прямій позначили числа 20 000 та 50 000, а замість п'яти інших чисел вказали літери А, В, С, D, Е. Яка з цих літер відповідає числу 30 000? числу 70 000?

318 Виконай ділення письмово.

$465 : 5$

$216 : 9$

$872 : 2$

$364 : 4$

319 Мотузку завдовжки 270 м розрізали на 5 рівних частин. Яка довжина кожної частини?

320

$105 \cdot 4$

$550 : 10$

$108 \cdot 5$

$930 : 3$

$410 : 2$

$106 \cdot 8$

321 Розклади числа на розрядні доданки за зразком.

Зразок. $36\ 157 = 30\ 000 + 6000 + 100 + 50 + 7$

$54\ 240$

$65\ 020$

$30\ 101$

$40\ 125$

322 Скільки в кожному числі всього десятків тисяч? тисяч? сотень? десятків? одиниць?

Число	Усього				
	Десятки тисяч	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці
25 643	2	25	256	2564	25 643
32 016					
58 320					

323 Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

Р	У	Г	З	А	Б
20 803	28 003	20 038	28 030	20 308	23 008

324 Для фарбування садової альтанки потрібно 25 л фарби, а для садової лавочки — 2 л фарби. Пофарбували 3 альтанки і 3 лавочки. На скільки більше літрів фарби використали для фарбування альтанок, ніж для лавочок?

325 Запиши в кілограмах.

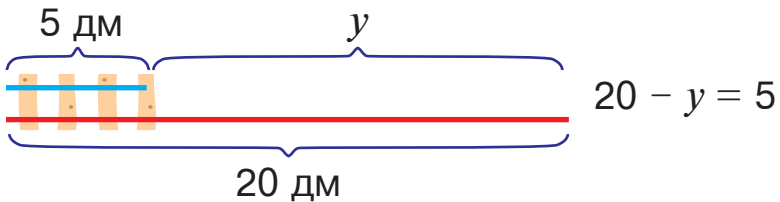
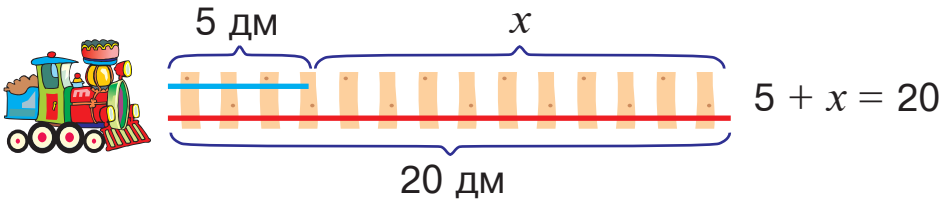
$$46 \text{ т } 385 \text{ кг} = \square\square\square\square\square \text{ кг}$$

$$35 \text{ т } 254 \text{ кг} = \square\square\square\square\square \text{ кг}$$

$$10 \text{ т } 102 \text{ кг} = \square\square\square\square\square \text{ кг}$$

$$16 \text{ т } 001 \text{ кг} = \square\square\square\square\square \text{ кг}$$

326 Поміркуй! Чи відрізняться розв'язання цих рівнянь? Поясни, чому.

327 Виконай дії письмово.

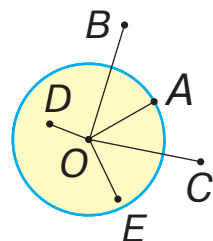
$$1999 + 6708$$

$$8137 - 1404$$

$$2916 + 5580$$

$$5012 - 928$$

328 Виміряй довжину радіуса кола — відрізка OA . Які з точок, зображених на малюнку, належать колу? належать колу?

329 $500 + 100 - 200$

330 Виконай дії письмово.

$$9722 - 8712$$

$$9365 - 9264$$

$$4830 - 3279$$

$$6173 + 2378$$

331 У країні Мумі-Дол мешкають Чепурулі та Капарулі. Чепурулі за 5 годин змилили 60 брусків мила, а Капарулі за 7 годин — 91 брусок мила. Скільки всього брусків мила використали Чепурулі та Капарулі?

Чи є в цій задачі зайві дані? Які саме? Зміни запитання задачі так, аби для її розв'язання потрібні були всі дані. Розв'яжи виправлену задачу.

332

$$810 : 2$$

$$990 : 9$$

$$205 \cdot 3$$

$$420 : 4$$

$$101 \cdot 6$$

$$100 \cdot 2$$

333 Скільки в кожному числі всього десятків тисяч? тисяч? сотень? десятків? одиниць?

Число	Усього				
	Десятки тисяч	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці
53 121					
87 459					
63 548					
12 789					

334 Виконай дії і запиши результати обчислень у грамах.

$12 \text{ кг} \cdot 2$

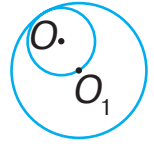
$16 \text{ кг} \cdot 4$

$23 \text{ кг} \cdot 3$

$42 \text{ кг} : 2$

$24 \text{ кг} : 8$

$21 \text{ кг} : 3$

335 У якого кола радіус менший?

336 На новорічний бал прийшло 96 дітей. Третина всіх дітей одягли костюми казкових героїнь і героїв, $\frac{1}{6}$ частина — костюми супергероїв і супергероїнь, а решта — костюми звірів. Скільки дітей прийшло на бал у костюмах звірів?

337 Уздовж автомобільної дороги від столиці країни до її кордону розташовані знаки, на яких вказано відстані у кілометрах. Якою літерою позначили на малюнку відстань 5000 км?

338

$$\begin{array}{c} +100 \quad -200 \\ \nearrow \quad \searrow \\ 900 \end{array}$$

339 Знайди частки та виконай перевірку дією множення.

$357 : 3$

$875 : 5$

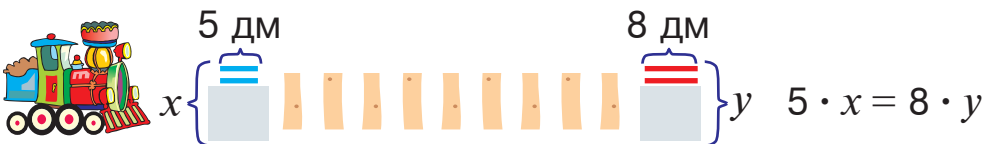
$192 : 64$

340 Знайди суми, додаючи окремо тонни й кілограми.

$25 \text{ т } 120 \text{ кг} + 36 \text{ т } 154 \text{ кг} = \square\square \text{ т } \square\square\square \text{ кг}$

$78 \text{ т } 240 \text{ кг} + 14 \text{ т } 282 \text{ кг} = \square\square \text{ т } \square\square\square \text{ кг}$

341 Для іграшкової залізниці складають колію завдовжки 40 дм, причому одну рейку збирають із частин довжиною 5 дм, а другу — із частин довжиною 8 дм. Частин якої довжини знадобиться більше?

$342 \quad 7670 + 2431$

$2532 - 2314$

$1898 + 8203$

$9853 - 9752$

- 343 На новорічний бал прийшло 84 хлопчики в маскарадних костюмах. Третина всіх хлопчиків одягли костюми мушкетерів, чверть — костюми суперменів і бетменів, а решта — лісових ельфів, гобітів і гномів. Скільки хлопчиків прийшло на бал у костюмах ельфів, гобітів і гномів?

344

$12 \cdot 3$

$39 : 3$

$15 \cdot 6$

$64 : 8$

$21 \cdot 4$

$150 \cdot 3$

$32 \cdot 3$

$180 \cdot 2$

- 345 Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

І
36 918

К
38 961

С
36 819

Ч
36 981

А
39 816

В
36 891

346

Письмове додавання і віднімання п'ятицифрових чисел виконують так само, як додавання і віднімання трицифрових чисел.

$$\begin{array}{r} + 12834 \\ 36152 \\ \hline 48986 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 92351 \\ 43568 \\ \hline 48783 \end{array}$$

Виконай дії письмово.

$13\,674 + 28\,539$

$61\,287 - 27\,354$

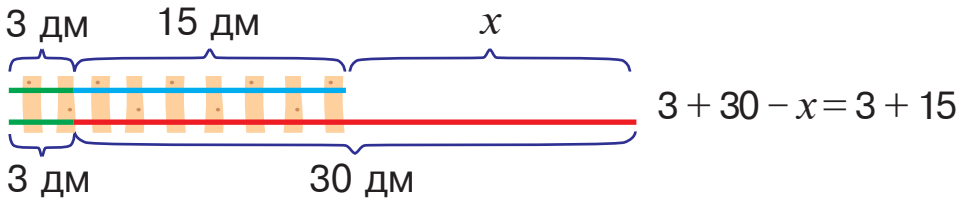
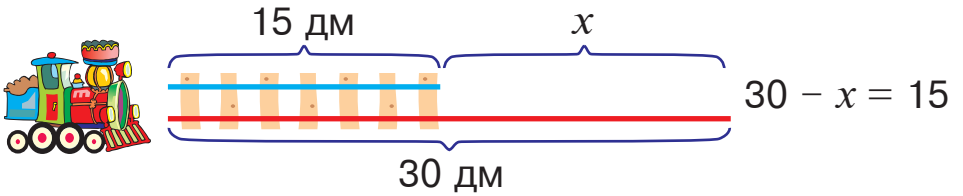
$24\,381 + 45\,715$

$80\,405 - 35\,283$

- 347 Художниця розмалювала 3 однакові вази за 2 години. Скільки таких ваз вона розмалює за 8 годин роботи, якщо працюватиме з такою самою продуктивністю?

- 348 Поміркуй! Чи однаковими будуть розв'язання цих рівнянь? Поясни, чому.

- 349 На прямій позначили точку O і відміряли від неї відстань 5 м. Крім того, позначили точки A, B, C, D, E . Яка з цих точок віддалена від точки O на 300 см? на 610 см?

- 350 При яких значеннях змінної a нерівність $50 - a > 34$ буде правильною?

- 351 Виконай дії, скориставшись підказкою.

1 3 2 5 4

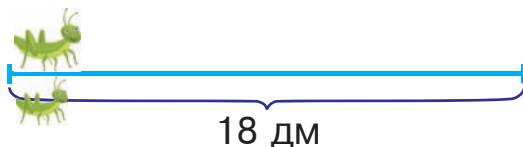
$$(48 : 4 - 48 : 6) \cdot (48 + 12)$$

$$(84 : 2 - 2 \cdot 14) : (40 : 20)$$

- 352 Чотирикутну піраміду на малюнку зображено таким чином, що видно лише її основу. Як потрібно повернути цю піраміду, щоб стало видно одну бічну грань? дві бічні грані? чотири бічні грані?

353 Коник-тато має намір подолати 18 дм шістьма однаковими стрибками, а коник-син — дев'ятьма стрибками. Стрибки якого коника будуть довшими і на скільки дециметрів?

355 $34\ 854 + 12\ 349$

$53\ 484 - 27\ 958$

356 За 4 хвилини бензопилою розпилюють 16 колод. За скільки хвилин можна розпиляти 36 таких колод?

ШЕСТИЦИФРОВІ ЧИСЛА

357

$90 : 30$	$606 : 3$	$800 : 20$	$990 : 99$
	$960 : 3$		$101 \cdot 3$

358 Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

О	У	К	С	Н
300 000	700 000	200 000	900 000	500 000

359 Прочитай числа, подані в таблиці. Запиши їх у зошит.

Сотні тисяч	Десятки тисяч	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці	Число
1	2	3	4	5	6	123 456
3	6	5	0	0	0	
4	0	7	2	0	6	
5	0	9	6	0	8	

360 Запиши цифрами числа: *сто сорок чотири тисячі шістсот п'ятдесят; двісті п'ятдесят сім тисяч тридцять; чотириста двадцять шість тисяч один.*

361 Запиши числа у вигляді суми розрядних доданків за зразком.

Зразок.

$$235\ 284 = 200\ 000 + 30\ 000 + 5000 + 200 + 80 + 4$$

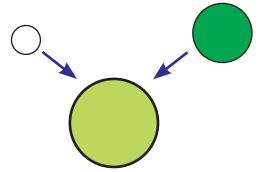
323 000

156 700

157 080

256 890

362 До зеленої фарби додали 20 л білої й отримали 100 л салаткової фарби. У скільки разів більше використали зеленої фарби, ніж білої?

363 Знайди суми, додаючи окремо кілометри й метри.

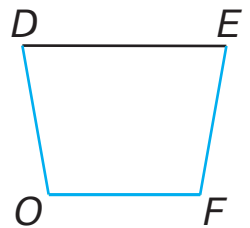
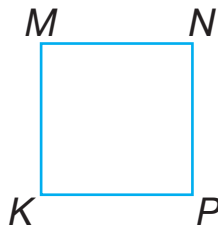
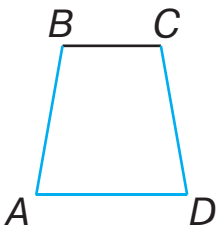
$$124\ \text{км}\ 240\ \text{м} + 326\ \text{км}\ 152\ \text{м} = \square\square\square\ \text{км}\ \square\square\square\ \text{м}$$

$$257\ \text{км}\ 156\ \text{м} + 332\ \text{км}\ 126\ \text{м} = \square\square\square\ \text{км}\ \square\square\square\ \text{м}$$

364 Із десяти кілограмів пшениці виходить 9 кг борошна. Скільки кілограмів борошна можна одержати зі ста кілограмів такої пшениці?

10 кг пш. — 9 кг б.
100 кг пш. — ?

365 У кожного з цих чотирикутників три сторони однакові за довжиною. Периметр якого чотирикутника найбільший?

366 Скільки кусків завдовжки 9 м кожен можна відрізати від кабелю довжиною 40 м?

367 Із десяти кілограмів пшениці виходить 9 кг борошна. Скільки кілограмів такої пшениці треба взяти, щоб одержати 36 кг борошна?

368 $12\ 983 + 41\ 345$

$82\ 616 - 32\ 564$

  $38\ 910 + 26\ 652$

$75\ 861 - 46\ 903$

ОДИНИЦІ ВИМІРЮВАННЯ ЧАСУ

369

$120 : 30$

$312 : 3$

$1000 : 50$

$880 : 8$

$480 : 3$

$870 : 30$

$202 \cdot 4$

370 1) Прочитай. Другу колонку запиши в зошит.

В одній добі 24 години.
В одній годині 60 хвилин.
В одній хвилині 60 секунд.

1 доба = 24 год
1 год = 60 хв
1 хв = 60 с

2) Візьми до уваги, що слова *година*, *хвилина*, *секунда* біля чисел пишуть скорочено, без крапок (наприклад, 8 год 23 хв 40 с).

Запиши скорочено: *одинадцять годин вісімнадцять хвилин сорок дві секунди*.

3) Кінь пробіг 1 км за 2 хвилини 8 секунд. Запиши цей час у секундах.

371 Виконай перетворення одиниць часу.

$3\ \text{хв}\ 20\ \text{с} = \square\square\square\ \text{с}$

$300\ \text{хв} = \square\ \text{год}$

$2\ \text{год}\ 14\ \text{хв} = \square\square\square\ \text{хв}$

$600\ \text{с} = \square\square\ \text{хв}$

372 Виконай обчислення. Зроби висновок щодо значень цих виразів.

$$1199 + 803$$

$$596 + 414$$

$$541 + 236$$

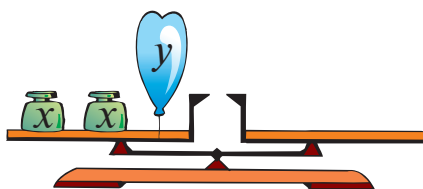
$$807 + 405$$

373 $8000 \cdot 4 + 8000 : 4$

$$4 + (8000 - 4000) : 4$$

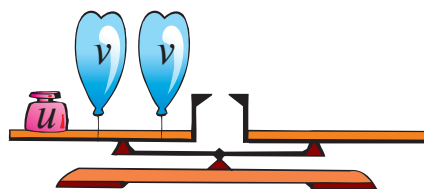
374 У квітковому кіоску було 35 букетів троянд, по 3 квітки в кожному, і 42 букети тюльпанів, по 7 квіток у кожному. Скільки всього квіток було в квітковому кіоску? Скільки обернених задач можна скласти до цієї задачі? Склади і розв'яжи одну з них (за вибором).

375 Розглянь малюнки і прочитай записи.

$$x \cdot 2 - y = 0$$

Яке з чисел
більше: x чи y ?

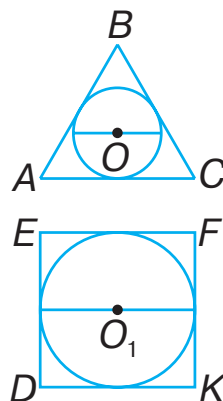

$$u - v \cdot 2 = 0$$

Яке з чисел
більше: u чи v ?

376 Пригадай! Діаметр кола дорівнює двом його радіусам.

Розглянь малюнок. Два кола розмістили всередині трикутника і квадрата так, що вони доторкаються до сторін многокутників, але не виходять за їхні межі. Діаметр якого кола дорівнює стороні многокутника, а якого — менший від сторони многокутника?

377 $48\ 532 + 42\ 370$

$$64\ 081 - 20\ 875$$

$$68\ 328 + 30\ 442$$

$$83\ 680 - 12\ 987$$

378 Виконай перетворення одиниць часу.

$2 \text{ хв } 38 \text{ с} = \square\square\square \text{ с}$

$360 \text{ хв} = \square \text{ год}$

  $3 \text{ год } 20 \text{ хв} = \square\square\square \text{ хв}$

$420 \text{ с} = \square \text{ хв}$

$900 : 2$

$300 \cdot 3$

$804 : 4$

$440 : 44$

$80 : 40$

$155 : 5$

$110 \cdot 3$

380 Прочитай числа, подані в таблиці. Запиши їх у зошит.

Сотні тисяч	Десятки тисяч	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці	Число
9	5	0	0	0	1	
4	1	1	2	0	8	
2	2	0	0	2	0	
8	0	0	2	0	0	

381 Запиши в метрах.

$456 \text{ км } 300 \text{ м} = \square\square\square\square\square \text{ м}$

$251 \text{ км } 800 \text{ м} = \square\square\square\square\square \text{ м}$

382 Прочитай числа.

100 000; 200 000; 300 000; 400 000; 500 000; 600 000;
700 000; 800 000; 900 000; 1 000 000.

Тисяча тисяч — це **мільйон**.

383

Один кілометр — це мільйон міліметрів.

$1 \text{ км} = 1\,000\,000 \text{ мм}$

Одна тонна — це мільйон грамів.

$1 \text{ т} = 1\,000\,000 \text{ г}$

- 1) Скільки тисяч грамів у тонні?
- 2) Скільки тисяч міліметрів у кілометрі?
- 3) Скільки тисяч у мільйоні?

384 Обчисли, виконуючи дії окремо з кілограмами і грамами.

$$650 \text{ кг } 320 \text{ г} - 102 \text{ кг } 150 \text{ г} = \square\square\square \text{ кг } \square\square\square \text{ г}$$

$$360 \text{ кг } 120 \text{ г} + 240 \text{ кг } 113 \text{ г} = \square\square\square \text{ кг } \square\square\square \text{ г}$$

385 У магазин привезли 18 ящиків печива, по 4 кг у кожному, і декілька ящиків цукерок, по 6 кг у кожному. Скільки ящиків цукерок привезли в магазин, якщо загальна маса солодоців 156 кг?

	Маса солодоців в одному ящику	Кількість ящиків	Загальна маса
Печиво	4 кг	18	} 156 кг
Цукерки	6 кг	?	

План розв'язування

- 1) Скільки кілограмів печива привезли в магазин?
- 2) Скільки кілограмів цукерок привезли в магазин?
- 3) Скільки ящиків цукерок привезли в магазин?

386 Розташуй літери в порядку спадання чисел і прочитай слово.

Т	Н	А	О	Б
623 000	296 000	854 000	432 000	983 000

387 Розглянь таблицю перших дванадцяти чисел, записаних римськими цифрами.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII

Як записати в римській нумерації число *п'ять*? число *чотири*? число *сім*? число *дванадцять*? число *дев'янадцять*?

388 $9 + 1$ $99 + 1$ $999 + 1$
 $9999 + 1$ $99\ 999 + 1$ $999\ 999 + 1$

389 Гноми посадили 105 ягідних кущів: по 10 кущів порічок і агрусу — біля будинку, а смородину — в саду, по 17 кущів у кожному ряду. Скільки рядів смородини посадили гноми?

390 $90 \cdot 30$ $60 \cdot 30$ $700 : 2$ $840 : 70$
 $240 : 3$ $280 : 4$ $30 \cdot 40$

391 Заповни таблицю.

Число	Сотні тисяч	Десятки тисяч	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці
237 456						
129 299						
469 125						
741 458						

392 Виконай обчислення.

$300\ 000 + 40\ 000 + 7000 + 600 + 40 + 2$
 $800\ 000 + 90\ 000 + 1000 + 200 + 30 + 4$

393 Запиши числа у вигляді суми розрядних доданків.

154 323   632 440   270 001   357 845

394 У швейній майстерні із 440 м тканини пошили декілька суконь і 40 сорочок. На кожну сорочку витрачали 3 м тканини, а на сукню — 4 м. Скільки суконь пошили в швейній майстерні?

Склади обернену задачу, в якій потрібно знайти число 4.

395 Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

Х
538 000

Д
853 000

З
358 000

І
583 000

А
385 000

396 Запиши в кілограмах.

457 т 321 кг = кг

657 т 451 кг = кг

842 т 248 кг = кг

397 Виконай дії окремо з кілограмами й грамами.

652 кг 012 г + 132 кг 210 г = кг г

954 кг 668 г – 853 кг 453 г = кг г

398 Запиши в зошит ряд чисел, поданих у римській нумерації. Підкресли число *чотирнадцять*.

V, IV, X, XIV, IX, XX.

399 На березі річки діти зібрали 75 мушель і розклали їх у коробки, причому в кожену маленьку коробку клали по 5 мушель, а в кожену велику — по 8. Скільки всього коробок із мушлями мали діти, якщо маленьких коробок було 7?

400 Виконай дії окремо з кілограмами й грамами.

650 кг 350 г – 123 кг 100 г = кг г

840 кг 156 г + 106 кг 102 г = кг г

401

80 · 2

40 · 2

20 · 2

20 · 5

30 · 4

30 · 2

80 · 5

70 · 5

402

19 + 1

199 + 1

1999 + 1

9990 + 10

99 990 + 10

999 990 + 10

403 Склади і запиши вираз на ділення круглого числа з умовою, що часткою буде не кругле число.

404 Із двох яблунь зібрали 125 кг яблук, причому з однієї — на 15 кг яблук більше, ніж з іншої. По скільки кілограмів яблук зібрали з кожної яблуні?

405 Склади і розв'яжи рівняння за малюнками.

406 На прямій позначили точку O й відміряли від неї відстань 50 км, а також позначили точки A, B, C, D, E . Яка з цих точок віддалена від точки O на 40 км? на 68 500 м?

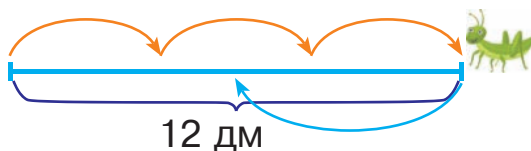

407 За дві однакові порції морозива заплатили 35 грн. Скільки таких порцій морозива можна купити за 70 грн?

408 Коник подолав 12 дм трьома однаковими стрибками. За скільки стрибків він подолає зворотний шлях, якщо кожен його стрибок буде на 2 дм довшим?

409

$$620 + 100 - 200$$

410 На пошиття трьох суконь витратили 10 м шовку. Скільки таких суконь можна пошити із 50 м шовку?

411 Знайди значення виразу $(b - b : 9) : 4$, якщо $b = 414$.

412

$70 \cdot 3$	$50 \cdot 2$	$300 : 3$	$300 : 1$
$40 \cdot 4$	$60 \cdot 5$	$300 : 30$	$300 : 300$

413 Запиши подані числа у вигляді суми за зразком.

Зразок. $268\ 245 = 268\ 000 + 245$

326 428

6453

24 042

37 021

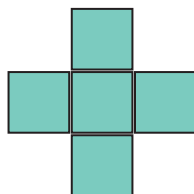
414 Випиши знаки арифметичних дій у порядку їхнього виконання.

$\square + (\square - \square : \square) \cdot \square$ $\square \cdot (\square : \square - \square) : \square$

415 У котушці 80 м кабелю. Скільки однакових кусків можна нарізати з цього кабелю, якщо довжина кожного куска становитиме 11 м? 12 м? 13 м?

416 Зображені на малюнку квадратики вирізали із картону. Чи можна з них скласти кубик?

417 Уздовж автодороги від столиці країни до її кордону вказано відстані в кілометрах. Яка літера позначає на малюнку відстань 3900 км?

418

$+213$	-120
127	

419 Виконай множення і ділення письмово.

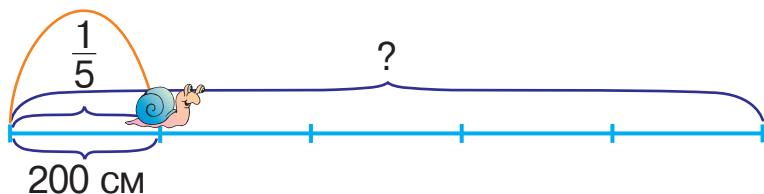
$128 \cdot 6$

$234 \cdot 4$

$325 : 5$

$468 : 9$

- 420 Равлик проповз 200 см, що становить $\frac{1}{5}$ всього шляху. Знайди довжину всього шляху, який має подолати равлик.

- 421 Виконай множення та ділення письмово.

$$123 \cdot 6$$

$$452 \cdot 2$$

$$336 : 7$$

$$224 : 4$$

- 422 У магазині було 420 аркушів із наклейками. Протягом дня продали $\frac{1}{6}$ частину цих аркушів. На скільки менше аркушів з наклейками продали, ніж залишилось у магазині?

423

$$80 \cdot 9$$

$$90 \cdot 5$$

$$70 \cdot 4$$

$$90 \cdot 7$$

$$80 \cdot 4$$

$$70 \cdot 2$$

$$90 \cdot 3$$

$$60 \cdot 8$$

424

Будь-яке багатозифрове число можна записати у вигляді суми розрядних доданків, причому в записі кожного розрядного доданка буде лише одна цифра, відмінна від нуля.

$$3568 = 3000 + 500 + 60 + 8$$

Чи можна стверджувати, що всі розрядні доданки — круглі числа? Обґрунтуй свою думку.

- 425 Виконай дії письмово.

$$212 \cdot 4$$

$$426 : 2$$

$$319 \cdot 3$$

$$351 : 9$$

440 Син вирішив подарувати мамі носовичок, обшитий мереживом. Скільки сантиметрів мережива має купити син, якщо сторона носовичка квадратної форми становить 3 дм 5 см?

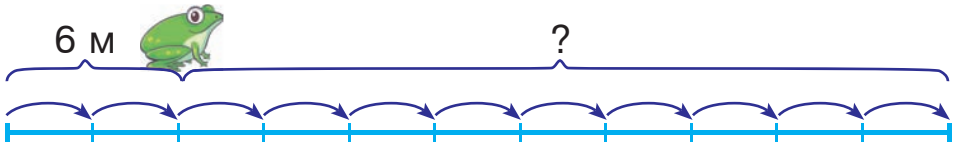
441 У котушці 65 м кабелю. Скільки однакових кусків можна нарізати з цього кабелю, якщо довжина кожного куска становитиме 10 м? 11 м? 12 м?

65
м

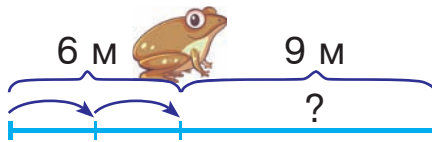
442 Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1) Зелена жабка подолала 6 м двома однаковими стрибками. Скільки метрів вона подолає дев'ятьма такими стрибками?

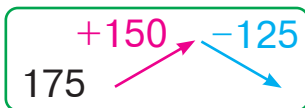

2) Земляна жабка подолала 6 м двома однаковими стрибками. Скількома такими стрибками вона подолає 9 м?

443 Уздовж автодороги від столиці країни до її кордону вказано відстані в кілометрах. Яка літера позначає на малюнку відстань 6000 км?

444

445 Периметр квадрата 9 м 6 дм. Скільки дециметрів становить довжина кожної його сторони?

446 Виконай множення і запиши добутки в грамах.

$400 \text{ кг} \cdot 2 = \square\square\square\square\square \text{ г}$

$300 \text{ кг} \cdot 3 = \square\square\square\square\square \text{ г}$

$300 \text{ кг} \cdot 2 = \square\square\square\square\square \text{ г}$

  $200 \text{ кг} \cdot 4 = \square\square\square\square\square \text{ г}$

447

208 : 4	600 : 4	404 : 4	700 : 10
900 : 4	228 : 4	700 : 70	

448 Розглянь таблицю розрядів і класів.

Число	Клас тисяч (II клас)			Клас одиниць (I клас)		
	Сотні тисяч	Десятки тисяч	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці
425 236						
154 316						
228 003						
654 106						

Одиниці, десятки і сотні — назви першого, другого і третього розрядів першого класу, або класу одиниць.

Одиниці тисяч, десятки тисяч і сотні тисяч — назви першого, другого і третього розрядів другого класу, або класу тисяч.

Прочитай числа, подані в таблиці. Запиши їх у зошит. Скільки в даних числах одиниць кожного розряду? одиниць кожного класу? Що означають у записах чисел нулі?

449 Розташуй літери в порядку спадання чисел і прочитай слово.

У
483 221

А
483 121

Г
484 010

Р
484 001

П
483 212

450 а) Запиши величини за зразком.

Зразок. $123\ 456\text{ кг} = 123\ \text{т}\ 456\ \text{кг}$

$257\ 602\ \text{кг} = \square\square\square\ \text{т}\ \square\square\square\ \text{кг}$

$426\ 152\ \text{кг} = \square\square\square\ \text{т}\ \square\square\square\ \text{кг}$

б) Запиши числа за зразком.

Зразок. $123\ 456 = 123\ \text{тис.}\ 456$

$257\ 602 = \square\square\square\ \text{тис.}\ \square\square\square$

$426\ 152 = \square\square\square\ \text{тис.}\ \square\square\square$

Що спільне в обох завданнях? Яким чином це пов'язано з кількістю кілограмів у тонні?

451 Розташуй літери в порядку виконання дій і прочитай слово.

О С А К Й

$(\square - \square : \square) \cdot (\square + \square \cdot \square)$

452 Склади і розв'яжи задачу за даними таблиці.

Ціна	Кількість	Вартість
Однакова	5	120 грн
	?	144 грн

453 Горобець і горобчиха вирушили назустріч одне одному, роблячи стрибки одночасно. Довжина стрибка горобця 4 см, а стрибок горобчихи становить 2 см. Через скільки стрибків горобець та горобчиха зустрінуться, якщо відстань між ними 18 см?

454

$+100$
 940 -200

- 455 На числовій прямій позначили числа 1000 і 2000, а замість п'яти інших чисел вказали літери А, В, С, D, E. Яка з цих літер відповідає числу 1300? числу 2800?

- 456 За 10 днів до Сорочинського ярмарку двоє гончарів вирішили виготовити 150 глечиків. Скільки глечиків вдалося виготовити за цей час гончарам, якщо щодня вони робили на 3 глечики більше, ніж планували спочатку?

- 457 Виконай дії окремо з тоннами й кілограмами.

$$632 \text{ т } 544 \text{ кг} - 263 \text{ т } 123 \text{ кг} = \square\square\square \text{ т } \square\square\square \text{ кг}$$

$$861 \text{ т } 544 \text{ кг} + 106 \text{ т } 254 \text{ кг} = \square\square\square \text{ т } \square\square\square \text{ кг}$$

- 458

- 459 Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

- 460 Прочитай числа, подані в таблиці. Запиши їх у зошит.

Клас тисяч (II клас)			Клас одиниць (I клас)			Число
Сотні тисяч	Десятки тисяч	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці	
8	5	2	5	6	8	
4	8	1	3	1	8	
1	4	5	7	2	1	
3	2	4	6	1	2	

- 461 1) Запиши в міліметрах величину 485 м 126 мм. Яке число потрапить у клас тисяч? у клас одиниць?
- 2) Розглянь запис числа 653 257. Яке число належить класу тисяч? класу одиниць?

462 Розглянь записи.

$$10 \cdot 5 = 50$$

$$5 \cdot 10 = 50$$

$$100 \cdot 5 = 500$$

$$5 \cdot 100 = 500$$

$$5 \cdot 10 \cdot 10 = 500$$

$$1000 \cdot 5 = 5000$$

$$5 \cdot 1000 = 5000$$

$$5 \cdot 100 \cdot 10 = 5000$$

Скільки нулів треба дописати до числа справа, щоб помножити це число на 10? на 100? на 1000?

463 Виконай дії. Результати обчислень запиши в грамах.

$$200 \text{ кг} \cdot 3 = \square\square\square\square\square \text{ г}$$

$$30 \text{ кг} \cdot 8 = \square\square\square\square\square \text{ г}$$

$$5000 \text{ г} \cdot 4 = \square\square\square\square \text{ г}$$

$$500 \text{ кг} \cdot 2 = \square\square\square\square\square\square \text{ г}$$

464 Із 25 кг апельсинів приготували 16 л соку і розлили його в дволітрові пляшки. Скільки таких пляшок знадобиться, щоб розлити в них сік, виготовлений із 75 кг апельсинів?

465 Виконай обчислення, скориставшись підказкою порядку дій.

2 3 4 1

$$160 : 2 : 2 : (2 \cdot 2)$$

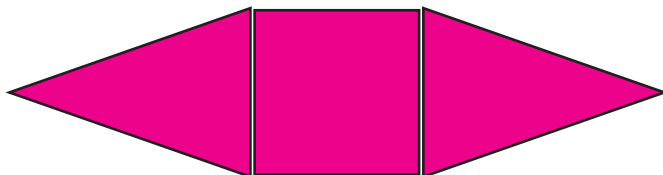
$$800 - 100 - 100 - (100 + 100)$$

- 466 Літерами a і b позначили числа, більші від одиниці. Чи можуть бути правильними дані рівності?

$$a + b = a - b$$

$$a + b = a \cdot b$$

- 467 Зображену на малюнку фігуру вирізали із картону. Скільки і якої форми кусочків ще потрібно вирізати, аби скласти чотирикутну піраміду?

- 468 Розв'яжи рівняння.

$$1270 - x = 822$$

$$x - 584 = 755$$

- 469 На складі було 468 кг цукру в дев'яти однакових мішках. Коли частину цукру відвезли в магазин, то на складі залишилося 5 мішків цукру. Скільки кілограмів цукру залишилося на складі?

470

$$15 \cdot 4$$

$$60 : 2$$

$$39 : 3$$

$$99 : 3$$

$$75 : 3$$

$$80 : 5$$

$$18 \cdot 4$$

$$75 \cdot 2$$

- 471 Розглянь записи.

$$\underline{2000 : 10 = 200}$$

$$200 \text{ дес.} : 1 \text{ дес.} = 200$$

$$\underline{2000 : 100 = 20}$$

$$20 \text{ сот.} : 1 \text{ сот.} = 20$$

$$2000 : 10 : 10 = 20$$

$$\underline{2000 : 1000 = 2}$$

$$2 \text{ тис.} : 1 \text{ тис.} = 2$$

$$2000 : 100 : 10 = 2$$

Скільки нулів треба відкинути в записі числа, щоб поділити це число на 10? на 100? на 1000?

472 Виконай дії. Результати обчислень запиши в грамах.

$$600 \text{ кг} : 6 = \square\square\square\square\square\square \text{ г}$$

$$800 \text{ кг} : 2 = \square\square\square\square\square\square \text{ г}$$

$$4000 \text{ г} : 2 = \square\square\square\square \text{ г}$$

$$900 \text{ кг} : 10 = \square\square\square\square\square \text{ г}$$

473 Розв'яжи рівняння.

$$x \cdot 7 = 4328 - 4244$$

$$x : 9 = 48 : 4$$

474 $400 - (70 \cdot 5 - 60)$

$$120 : (12 + 160 : 20)$$

475 Космічний корабель літає довкола Землі на різній висоті, причому найбільша відстань становить 361 км, а найменша — 281 км. Знайди різницю між цими відстанями в метрах.

476 У катушці 72 м кабелю. Скільки однакових кусків можна нарізати з цього кабелю, якщо довжина кожного куска становитиме 13 м? 8 м? 15 м?

477 Літерою a позначили число, більше від 10. Знайди серед поданих виразів той, значення якого буде найбільшим.

$$a \cdot a$$

$$a + 10$$

$$a \cdot 10$$

$$a - 10$$

$$a : 10$$

478 Уздовж автодороги від столиці країни до її кордону вказано відстані в кілометрах. Яка літера позначає на малюнку відстань 1500 км?

479

$$\begin{array}{r} +240 \\ 220 \end{array} \begin{array}{l} \nearrow \\ \searrow \end{array} \begin{array}{l} -200 \\ \end{array}$$

480 У саду зібрали 2 т 350 кг яблук, груш — на 7 т 050 кг більше, ніж яблук, а слив — на 3 т 400 кг менше, ніж груш. Скільки тонн слив зібрали в саду?

481 Виконай ділення і запиши частки в кілограмах.

$$400 \text{ т} : 2 = \square\square\square\square\square \text{ кг}$$

$$600 \text{ т} : 3 = \square\square\square\square\square \text{ кг}$$

$$800 \text{ т} : 4 = \square\square\square\square\square \text{ кг}$$

$$900 \text{ т} : 3 = \square\square\square\square\square \text{ кг}$$

482 В одній цистерні було 850 л пального, в другій — на 320 л пального менше, ніж у першій, а в третій — на 150 л більше, ніж у другій. Скільки літрів пального було в третій цистерні?

483

490 : 7	705 : 5	500 : 100	6000 : 100
78 : 13	240 : 10	3800 : 100	

484 Розташуй літери в порядку спадання чисел і прочитай слово.

А
489 597

Ч
504 826

Я
462 853

П
488 602

Л
486 532

485

Щоб дізнатися, скільки всього десятків у числі, треба відкинути останню цифру справа. Число, що залишилося, покаже, скільки всього десятків у числі.

- 1) Поясни, як дізнатися, скільки всього сотень, усього тисяч, усього десятків тисяч у числі.
- 2) Визнач, скільки всього десятків, сотень, тисяч і десятків тисяч у числі 123 456.

486 Зменш у 10 разів числа: 5000, 8000, 10 000, 20 000.
Збільш у 100 разів числа: 5000, 8000, 10 000, 2222.

487 Виконай додавання і запиши суми в метрах.

$$432 \text{ км } 300 \text{ м} + 121 \text{ км } 500 \text{ м} = \square\square\square\square\square \text{ м}$$

$$183 \text{ км } 400 \text{ м} + 214 \text{ км } 100 \text{ м} = \square\square\square\square\square \text{ м}$$

$$251 \text{ км } 500 \text{ м} + 251 \text{ км } 400 \text{ м} = \square\square\square\square\square \text{ м}$$

488 Виконай віднімання і запиши різниці в міліметрах.

$$532 \text{ м } 300 \text{ мм} - 324 \text{ м } 100 \text{ мм} = \square\square\square\square\square \text{ мм}$$

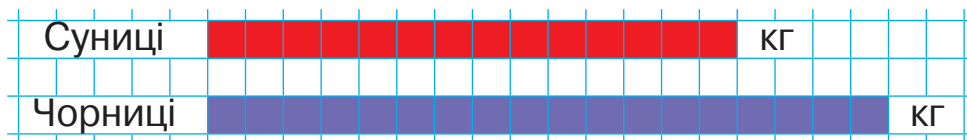
$$940 \text{ м } 222 \text{ мм} - 530 \text{ м } 111 \text{ мм} = \square\square\square\square\square \text{ мм}$$

$$860 \text{ м } 544 \text{ мм} - 320 \text{ м } 504 \text{ мм} = \square\square\square\square\square \text{ мм}$$

489 $(240 : 3 - 240 : 8) \cdot 1$ $20\,000 : 2 + 100 \cdot 6$

490 Із 25 кг цукрового буряку отримують 3 кг цукру.
Скільки кілограмів цукру можна одержати зі 100 кг цукрового буряку?

491 На діаграмі масу зібраних суниць позначено червоним кольором, а масу чорниць — фіолетовим. Яких ягід зібрали більше: суниць чи чорниць? На скільки кілограмів більше?

492 Із 10 кг свіжих білих грибів отримують 2 кг сушених.
Скільки кілограмів сушених білих грибів можна отримати із 50 кг свіжих?

493 Знайди суми, додаючи окремо кілометри й метри.

$$156 \text{ км } 252 \text{ м} + 327 \text{ км } 164 \text{ м} = \square\square\square \text{ км } \square\square\square \text{ м}$$

$$892 \text{ км } 136 \text{ м} + 101 \text{ км } 325 \text{ м} = \square\square\square \text{ км } \square\square\square \text{ м}$$

494

$43 \cdot 30$

$24 \cdot 30$

$2100 : 3$

$2100 : 7$

$96 \cdot 30$

$57 \cdot 30$

$2001 : 3$

495

Розташуй літери в порядку зростання добутків і прочитай слово.

С

$200 \cdot 1000$

К

$200 \cdot 1$

А

$200 \cdot 100$

В

$200 \cdot 10$

496

Ти знаєш, що мільйон записують так: 1 000 000.

Додай до мільйона одиницю:

$1\ 000\ 000 + 1 = \square\square\square\square\square\square\square$

Додай два мільйони:

$1\ 000\ 000 + 1\ 000\ 000 = \square\square\square\square\square\square\square$

Після класу мільйонів іде клас **мільярдів**, клас **трильйонів** та багато інших чисел. Клас найбільших чисел, що має назву, — це клас **гуголів**. Гугол записують так: одиниця, а потім — сто нулів.

Поміркуй! Що отримаємо, коли до гугола додамо гугол? Чи можливо взагалі назвати найбільше число?

497

Виконай додавання і запиши суми в метрах.

$653\ \text{км}\ 320\ \text{м} + 123\ \text{км}\ 260\ \text{м} = \square\square\square\square\square\square\ \text{м}$

$863\ \text{км}\ 152\ \text{м} + 101\ \text{км}\ 320\ \text{м} = \square\square\square\square\square\square\ \text{м}$

$235\ \text{км}\ 420\ \text{м} + 302\ \text{км}\ 240\ \text{м} = \square\square\square\square\square\square\ \text{м}$

498

Виконай віднімання і запиши різниці в кілограмах.

$851\ \text{т}\ 789\ \text{кг} - 123\ \text{т}\ 741\ \text{кг} = \square\square\square\square\square\square\ \text{кг}$

$536\ \text{т}\ 900\ \text{кг} - 114\ \text{т}\ 700\ \text{кг} = \square\square\square\square\square\square\ \text{кг}$

$748\ \text{т}\ 505\ \text{кг} - 431\ \text{т}\ 104\ \text{кг} = \square\square\square\square\square\square\ \text{кг}$

- 499 Склади і розв'яжи задачу про прокладання дороги за даними таблиці.

Продуктивність за день	Кількість днів	Довжина дороги
Однакова	5	20 км
	?	28 км

500 8 хв 500 с

3 доби 36 год

3 хв 240 с

6 год 600 хв

- 501 Крокуючий екскаватор проходить 10 м за 3 кроки. Скільки таких кроків йому необхідно зробити, щоб пройти 30 м?

- 502 На числовій прямій позначили числа 10 000 і 20 000, а замість п'яти інших чисел вказали літери А, В, С, D, Е. Яка з цих літер відповідає числу 13 333? числу 34 444?

- 503 Маса літра меду 1 кг 400 г. Знайди масу 100 л меду.

504 $154 \text{ км } 260 \text{ м} + 86 \text{ км } 151 \text{ м} = \square\square\square\square\square \text{ м}$

  $453 \text{ т } 555 \text{ кг} - 221 \text{ т } 444 \text{ кг} = \square\square\square\square\square \text{ кг}$

505 $160 : 2$ $664 : 2$ $1110 : 2$ $1002 : 2$
 $750 : 2$ $340 : 2$ $1020 : 2$

- 506 Розташуй літери в порядку зростання числових значень величин і прочитай слово.

507 Назви відомі тобі одиниці довжини, починаючи з найменшої (міліметр) і закінчуючи найбільшою (кілометр). Повтори співвідношення між величинами.

1 м = 10 дм	1 км = 1000 м
1 м = 100 см	1 дм = 10 см
1 м = 1000 мм	1 см = 10 мм

У скільки разів 1 м більший від 1 см? від 1 дм? від 1 мм?

508 Виконайте обчислення і порівняйте пари записів. Що спільне в кожній парі?

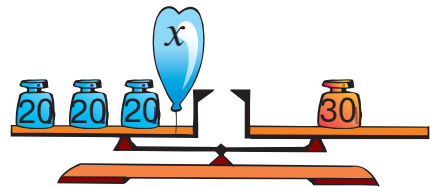
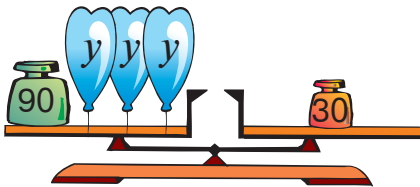
1) $10 \text{ км } 325 \text{ м} + 12 \text{ км } 258 \text{ м} = \square\square \text{ км } \square\square\square \text{ м}$
 $10 \ 325 + 12 \ 258 = \square\square\square\square\square$

2) $15 \text{ км } 260 \text{ м} + 11 \text{ км } 123 \text{ м} = \square\square \text{ км } \square\square\square \text{ м}$
 $15 \ 260 + 11 \ 123 = \square\square\square\square\square$

3) $96 \text{ км } 840 \text{ м} - 16 \text{ км } 210 \text{ м} = \square\square \text{ км } \square\square\square \text{ м}$
 $96 \ 840 - 16 \ 210 = \square\square\square\square\square$

509 У вересні будівельники здали 8 будинків по 120 квартир у кожному, а в жовтні — кілька будинків по 100 квартир у кожному, причому в жовтні здали на 560 квартир менше, ніж у вересні. Скільки будинків здали будівельники в жовтні?

510 Склади і розв'яжи рівняння за малюнками.

511 Добери по два значення змінної b , при яких дані нерівності будуть правильними.

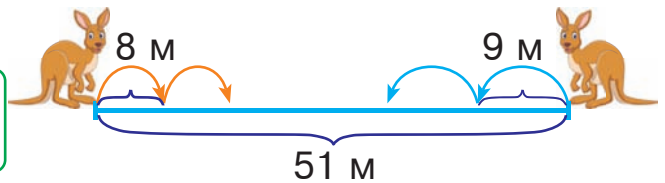
$$25 - b > 20$$

$$b \cdot 4 < 36$$

512 Відстань між двома кенгуру становила 51 м. Вони обидва зробили назустріч один одному по два стрибки, причому стрибок першого кенгуру дорівнював 8 м, а стрибок другого кенгуру — 9 м. Яка відстань між кенгуру тепер?

513

$$680 \begin{matrix} +200 \\ : 2 \end{matrix}$$

514

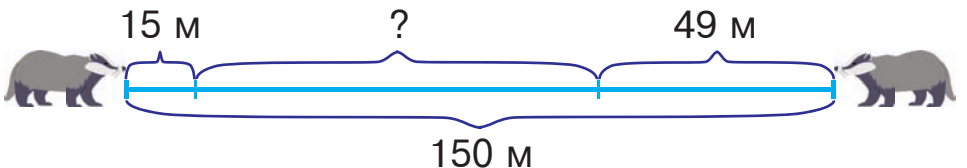
1) $16 \text{ м } 128 \text{ мм} + 14 \text{ м } 254 \text{ мм} = \square\square \text{ м } \square\square\square \text{ мм}$

$$16 \ 128 + 14 \ 254 = \square\square\square\square\square$$

2) $84 \text{ м } 328 \text{ мм} - 12 \text{ м } 126 \text{ мм} = \square\square \text{ м } \square\square\square \text{ мм}$

$$84 \ 328 - 12 \ 126 = \square\square\square\square\square$$

515 Двоє молодих борсуків живуть у норах на відстані 150 м один від одного. Уранці вони одночасно вийшли зі своїх жител, щоб зустрітися на галявині для ігор. Яка відстань була між борсуками, коли перший із них пройшов 15 м, а другий пробіг 49 м?

516

$$4 \cdot 13$$

$$549 : 9$$

$$1000 : 2$$

$$1000 : 5$$

$$78 : 13$$

$$570 : 3$$

$$1000 : 4$$

517 Розташуй літери в порядку спадання числових значень величин і прочитай слово.

К
6 мм

С
8 дм

О
8 см

Л
6 км

І
39 м

518 Повтори співвідношення між величинами.

1 т = 1000 кг	1 ц = 100 кг
1 кг = 1000 г	1 т = 10 ц

У скільки разів 1 т більша від 1 кг? 1 кг більший від 1 г? 1 ц більший від 1 кг? 1 т більша від 1 ц?

519 Виконайте обчислення. Що спільне в кожній парі записів?

1) $45 \text{ т } 258 \text{ кг} + 3 \text{ т } 151 \text{ кг} = \square\square \text{ т } \square\square\square \text{ кг}$
 $45 \ 258 + 3 \ 151 = \square\square\square\square\square$

2) $64 \text{ т } 313 \text{ кг} - 3 \text{ т } 121 \text{ кг} = \square\square \text{ т } \square\square\square \text{ кг}$
 $64 \ 313 - 3 \ 121 = \square\square\square\square\square$

520 Розташуй літери в порядку виконання дій і прочитай слово.

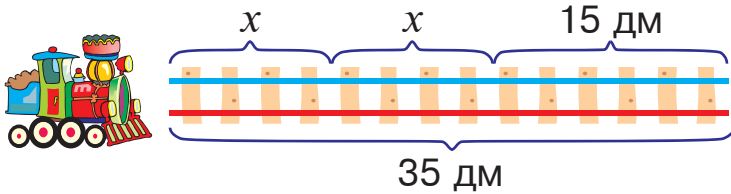
К А А К Ч

$(\square \cdot \square - \square) : (\square + \square : \square)$

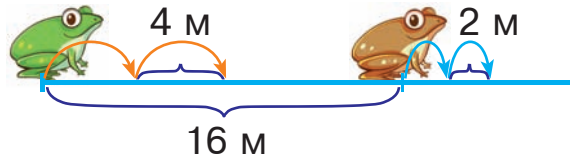
521 Склади і розв'яжи задачу за даними таблиці.

Назва виробу	Витрата тканини на один виріб	Кількість виробів	Загальна витрата тканини
Костюм	?	2	12 м
Спідниця	1 м 20 см	4	

522 Склади і розв'яжи рівняння за малюнком.

523 Відстань між двома жабками становила 16 метрів. Вони зробили по два стрибки в одному напрямку, причому стрибок зеленої жабки дорівнював 4 м, а стрибок земляної — 2 м. Яка відстань між жабками тепер?

524
$$\begin{array}{l} +200 \\ 1000 \end{array} \begin{array}{l} : 2 \\ \end{array}$$

525 У дендропарку посадили 200 саджанців клена, саджанців каштана — на 20 менше, ніж клена, а саджанців ялини — у 6 разів менше, ніж каштана. Скільки всього саджанців посадили в дендропарку?

526 1) $86 \text{ кг } 284 \text{ г} + 3 \text{ кг } 115 \text{ г} = \square\square \text{ кг } \square\square\square \text{ г}$
 $86 \text{ } 284 + 3 \text{ } 115 = \square\square\square\square$

2) $96 \text{ кг } 384 \text{ г} - 3 \text{ кг } 123 \text{ г} = \square\square \text{ кг } \square\square\square \text{ г}$

  $96 \text{ } 384 - 3 \text{ } 123 = \square\square\square\square$

527 $120 \cdot 3$ $48 : 12$ $1000 : 500$ $1000 : 50$
 $60 : 15$ $510 : 17$ $1000 : 5$

528 Виконай обчислення, скориставшись підказкою.

1 3 2 5 4

$(40 \cdot 8 - 40 : 8) : (25 : 5)$

$(4 \cdot 8 + 3 \cdot 6) \cdot (40 : 5)$

529 Розташуй літери в порядку зростання числових значень величин і прочитай слово.

Й
28 кг

М
20 г

Р
5 т

А
1000 г

О
6 ц

530 Запиши відстані в метрах. Обведи число, у якого в третьому розряді першого класу найбільше значення.

1 км 700 м = м   8 км 100 м = м

5 км 450 м = м   3 км 310 м = м

531 1) 500 км 777 м + 111 км 121 м = км м

500 777 + 111 121 =

2) 980 км 888 м – 510 км 123 м = км м

980 888 – 510 123 =

532 Садівники мали посадити 544 дерева за 7 днів. Перші три дні вони щодня садили по 80 дерев. По скільки дерев їм доведеться садити у кожен із наступних днів, щоб виконати завдання вчасно?

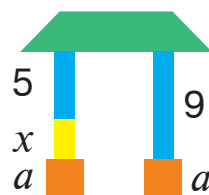
533 Щоб отримати якісний бетон, потрібно взяти одну частину цементу, дві частини піску і чотири частини щебеню. Скільки кілограмів окремо піску і щебеню доведеться взяти, щоб використати 1000 кг цементу?

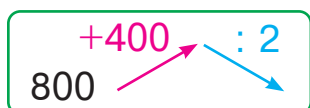
534 Чи однаковими будуть розв'язання цих рівнянь? Поясни, чому.

$x + 5 = 9$

$a + x + 5 = a + 9$

535

536 1) $200 \text{ кг } 200 \text{ г} + 100 \text{ кг } 111 \text{ г} = \square\square\square \text{ кг } \square\square\square \text{ г}$
 $200 \ 200 + 100 \ 111 = \square\square\square\square\square\square$

2) $444 \text{ т } 333 \text{ кг} - 200 \text{ т } 123 \text{ кг} = \square\square\square \text{ т } \square\square\square \text{ кг}$
 $444 \ 333 - 200 \ 123 = \square\square\square\square\square\square$

537 Мельник змолот 1728 кг борошна з різних злаків. Борошна з озимої пшениці він отримав 960 кг, борошно з ярої пшениці становило $\frac{1}{5}$ від маси борошна з озимої, а решта було житнє борошно. Скільки кілограмів житнього борошна змолот мельник?

538

$\frac{1}{4}$ від 200	$\frac{1}{8}$ від 4000	$\frac{1}{100}$ від 1000
$\frac{1}{6}$ від 360	$\frac{1}{10}$ від 10 000	

539 Розташуй літери в порядку спадання числових значень величин і прочитай слово.

О 100 с	С 100 хв	О 1 с	В 1 хв	Л 1 год
------------	-------------	----------	-----------	------------

540 Пригадай! В одній годині 60 хвилин.

Запиши у хвилинах.

4 год = $\square\square\square$ хв

6 год = $\square\square\square$ хв

5 год = $\square\square\square$ хв

9 год = $\square\square\square$ хв

541 3 год 25 хв = $\square\square\square$ хв

480 хв = $\square$ год

4 год 01 хв = $\square\square\square$ хв

180 хв = $\square$ год

542 Літак мав пролетіти 960 км із посадкою в проміжному пункті. До посадки він подолав $\frac{1}{4}$ всієї відстані. Скільки кілометрів йому залишилося пролетіти?

543 Запиши відстані в метрах. Підкресли число, в якого у другому розряді другого класу найбільше значення.

$$56 \text{ км } 250 \text{ м} = \square\square\square\square\square \text{ м}$$

$$65 \text{ км } 120 \text{ м} = \square\square\square\square\square \text{ м}$$

$$84 \text{ км } 380 \text{ м} = \square\square\square\square\square \text{ м}$$

$$48 \text{ км } 860 \text{ м} = \square\square\square\square\square \text{ м}$$

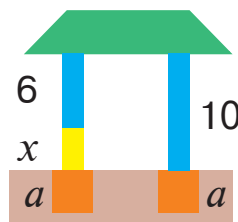
544 $(820 + 180) : 10$ $60 \cdot 10 : (6 \cdot 10)$

545 Для приготування смачного картопляного пюре беруть дві частини картоплі й одну частину молока. Скільки грамів пюре можна отримати, якщо взяти 600 г картоплі?

546 Чи нахилиться дах, якщо кожену колону закопати в землю на a дм?

$$x + 6 = 10 \rightarrow x + 6 - a = 10 - a$$

547 $\begin{matrix} +2000 & -1000 \\ 1000 & \end{matrix}$

548 На казковому ювелірному заводі працює 120 гномів. Четверта частина всіх гномів обробляє коштовне каміння, а решта — добуває його. Скільки гномів добувають коштовне каміння?

549 Виконай дії. Результати запиши в грамах.

$$560 \text{ кг } 286 \text{ г} + 124 \text{ кг } 156 \text{ г} = \square\square\square\square\square\square \text{ г}$$

$$640 \text{ кг } 365 \text{ г} - 320 \text{ кг } 256 \text{ г} = \square\square\square\square\square\square \text{ г}$$

  $318 \text{ кг } 250 \text{ г} + 231 \text{ кг } 180 \text{ г} = \square\square\square\square\square\square \text{ г}$

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ БАГАТОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ. ШВИДКІСТЬ. ЧАС. ВІДСТАНЬ

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ НАТУРАЛЬНИХ ЧИСЕЛ

550

$500 : 10$

$200 : 2$

$500 \cdot 2$

$800 : 20$

$40 \cdot 100$

$6000 : 3$

$10 \cdot 10$

$500 \cdot 0$

551

Числа, які ми називаємо під час лічби предметів (1, 2, 3 і т. д.), — це **натуральні числа**.

- а) Яке відоме тобі число не є натуральним?
б) Не розв'язуючи рівнянь, назви ті з них, розв'язками яких є натуральні числа.

$25 + x = 48$

$48 + x = 25$

$40 \cdot x = 10$

$x \cdot 5 = 40$

$10 : x = 2$

$10 : x = 20$

$x - 5 = 10$

$5 - x = 10$

552

Пригадай! Як називають числа при додаванні? Як звучить переставний закон додавання?

Переставний закон додавання

Від перестановки доданків сума не змінюється.

$$a + b = b + a$$

553

Знайди суми і порівняй результати обчислень у кожному стовпчику. Зроби висновок.

$(45 + 12) + 21$

$(640 + 120) + 201$

$45 + (12 + 21)$

$640 + (120 + 201)$

Сполучний закон додавання

Якщо до суми двох чисел потрібно додати третє число, можна до першого числа додати суму другого і третього.

$$(a + b) + c = a + (b + c)$$

554 Із переставного та сполучного законів отримуємо ще одну властивість дії додавання.

У сумі кількох доданків їх можна переставляти і брати в дужки будь-яким способом.

Обчисли зручним способом за зразком.

Зразок.

$$9999 + 876 + 1 = (9999 + 1) + 876 = 10\,000 + 876 = 10\,876$$

$$9998 + 653 + 2$$

$$99\,000 + 9900 + 1000 + 100$$

$$77\,777 + 1 + 22\,222$$

555 Розв'яжіть і порівняйте задачі.

- 1) Дмитрик упіймав 12 рибин, а Оленка — 4 рибини. Скільки всього рибин упіймали діти?
- 2) На клумбі розцвіло 12 троянд, а гладіолусів — на 4 більше. Скільки гладіолусів розцвіло на клумбі?
- 3) Коли 12 голубів полетіло, у голуб'ятнику залишилося 4 голуби. Скільки голубів було в голуб'ятнику спочатку?
- 4) Із депо після ремонту виїхало 12 тролейбусів, що на 4 менше, ніж їх там було. Скільки тролейбусів було в ремонті?

556 Обчисли зручним способом.

$$290 + 394 + 10$$

$$35 + 30 + 170 + 465$$

$$20 + 480 + 500$$

$$13 + 584 + 416 + 487$$

557 Щоб отримати рожеву фарбу, треба змішати одну частину бузкової фарби і три частини білої. Скільки літрів рожевої фарби можна отримати, якщо використати 30 л білої?

558 Обчисли зручним способом.

$$30 + 370 + 192$$

$$24 + 190 + 10 + 376$$

$$60 + 105 + 540$$

$$164 + 12 + 336 + 488$$

559 У книжці 408 сторінок. Протягом шести днів тижня гномик щодня читав по 31 сторінці, а в неділю прочитав 98 сторінок. Скільки сторінок йому залишилося прочитати?

560

$$540 : 9$$

$$640 : 8$$

$$540 \cdot 1$$

$$300 \cdot 8$$

$$420 : 7$$

$$280 : 7$$

$$42 \cdot 10$$

$$200 \cdot 9$$

561 Пригадай! Як називають числа при відніманні?

Виконай дії. Порівняй результати обчислень у стовпчиках і зроби висновок.

$$45 - (12 + 21)$$

$$640 - (120 + 201)$$

$$45 - 12 - 21$$

$$640 - 120 - 201$$

Щоб від числа відняти суму двох інших чисел, достатньо послідовно відняти кожен доданок окремо.

$$a - (b + c) = a - b - c$$

За цим правилом число можна віднімати частинами.

$$\begin{aligned} \text{Зразок. } 5678 - 5008 &= 5678 - (5000 + 8) = \\ &= 5678 - 5000 - 8 = 670 \end{aligned}$$

Виконай віднімання частинами.

$8753 - 1003$

$9876 - 806$

562 Розв'яжіть і порівняйте задачі.

- 1) Було 36 яблук. З'їли 5 яблук. Скільки яблук залишилось?
- 2) Петрик зірвав 36 слив, а Олеся — на 5 слив менше. Скільки слив зірвала Олеся?
- 3) У коробці було 36 олівців: 5 червоних, а решта — сині. Скільки синіх олівців було в коробці?
- 4) У Тетяни було 36 листівок і 5 конвертів. На скільки більше листівок, ніж конвертів, було в Тетяни?
- 5) В Олега було 36 морквин. Коли він погодував кролів, у нього залишилося 5 морквин. Скільки морквин з'їли кролі?
- 6) З аеродрому злетіло 36 літаків, що на 5 більше, ніж повернулося з польотів. Скільки літаків повернулося з польотів?

563 Виконай дії письмово. Поясни, як потрібно записувати числа при письмовому додаванні чи відніманні.

$540 + 129$

$653 - 186$

$960 - 706$

$198 + 623$

564 Розташуй літери в порядку спадання числових значень величин і прочитай слово.

Л
50 год

А
1 с

Ж
1 хв

К
50 с

О
1 доба

565 Виконай дії окремо з класом тисяч і класом одиниць.

$$453 \text{ тис. } 863 + 252 \text{ тис. } 120 = \square\square\square\square\square$$

$$658 \text{ тис. } 125 - 525 \text{ тис. } 115 = \square\square\square\square\square$$

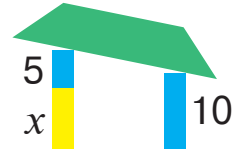
$$569 \text{ тис. } 95 + 86 \text{ тис. } 503 = \square\square\square\square\square$$

$$654 \text{ тис. } 138 - 321 \text{ тис. } 12 = \square\square\square\square\square$$

566 Яка з цих нерівностей відповідає малюнку?

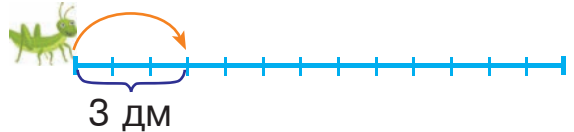
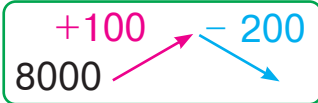
$$x + 5 > 10$$

$$x + 5 < 10$$

567 Щосекунди коник-стрибунець долає 3 дм. Скільки дециметрів він подолає за 4 секунди?

568

569 Виконай дії окремо з класом тисяч і класом одиниць.

$$653 \text{ тис. } 301 - 254 \text{ тис. } 123 = \square\square\square\square\square$$

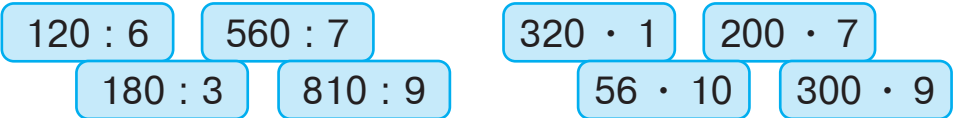
$$653 \text{ тис. } 301 + 254 \text{ тис. } 123 = \square\square\square\square\square$$

$$870 \text{ тис. } 621 - 120 \text{ тис. } 162 = \square\square\square\square\square$$

$$870 \text{ тис. } 621 + 120 \text{ тис. } 162 = \square\square\square\square\square$$

570 Маса п'яти однакових посилок 20 кг. Яка маса тридцяти таких посилок?

571

572

Письмове додавання та віднімання багатоцифрових чисел виконують так, як і додавання та віднімання трицифрових чисел.

$$\begin{array}{r} + 743621 \\ 189382 \\ \hline 933003 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 627431 \\ 27057 \\ \hline 600374 \end{array}$$

Знайди суму й різницю з коментуванням.

$$\begin{array}{r} + 643621 \\ 76543 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 420053 \\ 70156 \\ \hline \end{array}$$

573 Виконай дії в числових колонах.

$$\begin{array}{r} - 576823 \\ 106841 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ - 306215 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ + 413056 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 683209 \\ 125762 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ - 243134 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ + 368896 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 973054 \\ 742632 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ + 382624 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ + 360008 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$$

574 Розв'яжіть і порівняйте задачі.

- У чотирьох однакових ящиках 36 кг винограду. Скільки кілограмів винограду в одному такому ящику?
- У чотирьох однакових ящиках 36 кг винограду. Скільки кілограмів винограду в семи таких ящиках?
- У чотирьох однакових ящиках 36 кг винограду. Скільки таких ящиків знадобиться, щоб розкласти 45 кг винограду?

575 1) Чи можна вирівняти дах, використовуючи однакові за висотою блоки? різні за висотою блоки?

- Чи можна вирівняти дах, вкопуючи колони в однакові за глибиною ями? різні за глибиною ями?

576 Розташуй літери в порядку зростання результатів дій і прочитай слово.

$$\Gamma \\ 5000 : 100$$

$$P \\ 5000 : 5$$

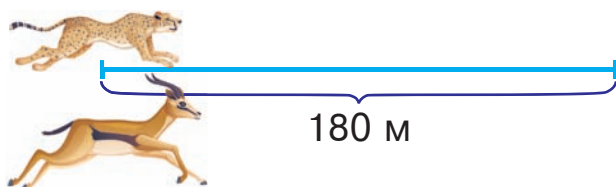
$$O \\ 50 \cdot 10$$

$$A \\ 500 \cdot 100$$

577 Гепард має намір подолати 180 м стрибками по 6 м, а антилопа — стрибками по 9 м. Яка тварина зробить більше стрибків і на скільки більше?

578

$$\begin{array}{l} +100 \\ 1100 \end{array} \begin{array}{l} -200 \end{array}$$

579 За 7 хвилин автомат наповнює 350 пляшок кефіру. Скільки пляшок кефіру наповнить автомат за 20 хвилин?

580 Обчисли письмово.

$$34\ 575 - 9\ 609$$

$$567\ 407 - 57\ 608$$

$$508\ 543 + 86\ 707$$

$$607\ 342 + 87\ 308$$

581

$$180 : 2$$

$$100 \cdot 8$$

$$250 : 50$$

$$840 : 3$$

$$75 \cdot 3$$

$$65 \cdot 2$$

$$500 : 4$$

$$960 : 6$$

582

Щоб перевірити дію додавання, треба від суми відняти один із доданків. Якщо отримаємо другий доданок, то розв'язання правильне.

Виконай додавання з перевіркою.

$$56\ 853 + 32\ 426$$

$$378\ 065 + 126\ 115$$

$$38\ 642 + 26\ 258$$

$$219\ 304 + 507\ 816$$

583 Петрик записав доданки у стовпчик, щоб виконати додавання письмово. Якої помилки припустився Петрик?

$$\begin{array}{r}
 56789 \\
 + 4325 \\
 \hline
 \end{array}$$

584 Виконай дії письмово.

$456\ 128 + 258$

$967\ 126 - 1295$

$543\ 129 + 98$

$468\ 256 - 3200$

$555\ 515 + 745$

$485\ 719 - 85\ 719$

585 Поміркуй! В одиницях якого розряду і якого класу у значенні кожного виразу буде 0?

$777\ 777 - 7$

$777\ 777 - 7000$

$777\ 777 - 70$

$777\ 777 - 70\ 000$

$777\ 777 - 700$

$777\ 777 - 700\ 000$

586 Вулиці міста освітлювали 156 215 лампочок. Після грози 26 356 лампочок перегоріло. На скільки більше лампочок уціліло, ніж перегоріло в результаті грози?

587 Випиши знаки арифметичних дій у порядку їхнього виконання.

$\square \cdot (\square : \square : \square) + \square$

$\square + (\square + \square : \square) : \square$

588 З однієї ділянки зібрали 324 кг моркви, а з другої — на s кг більше. Скільки кілограмів моркви зібрали з обох ділянок?

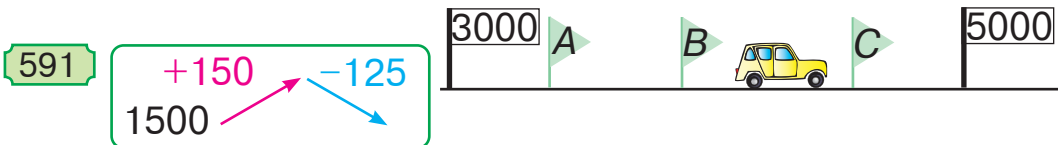
Запиши розв'язання задачі виразом.

589 У котушці 880 м кабелю. Скільки однакових кусків можна нарізати з цього кабелю, якщо довжина кожного куска становитиме 99 м? 180 м? 140 м?

590 Уздовж автодороги від столиці країни до її кордону вказано відстані у кілометрах. Яка літера позначає на малюнку відстань 4575 км?

592 Виконай дії письмово.

$$648\ 191 - 7919$$

$$356\ 212 + 412$$

$$658\ 854 - 4452$$

$$963\ 856 - 658$$

$$254\ 452 + 256\ 658$$

$$568\ 515 - 42$$

593 Садівник посадив 9 яблунь і декілька груш, причому яблунь — утричі менше, ніж груш. Скільки всього яблунь і груш посадив садівник?

594

$455 : 5$	$720 : 6$	$496 : 4$	$726 : 3$
$630 : 3$	$888 : 8$	$860 : 5$	$160 \cdot 5$

595 Щоб перевірити віднімання додаванням, треба до різниці додати від'ємник. Якщо отримаємо зменшуване, то розв'язання правильне.

Виконай віднімання з перевіркою додаванням.

$$627\ 351 - 351\ 717$$

$$712\ 514 - 4213$$

$$665\ 899 - 6222$$

$$825\ 006 - 13\ 250$$

596 Розташуй літери в порядку спадання результатів дій і прочитай слово.

Γ $800 : 10$	И $800 : 1$	К $800 \cdot 100$	А $800 : 100$	Р $800 \cdot 10$
------------------------	-------------------------	-------------------------------	---------------------------	------------------------------

597 Прочитай числа, подані в таблиці. Запиши їх у зошит. Скільки в даних числах одиниць кожного розряду? одиниць кожного класу?

Сотні тисяч	Десятки тисяч	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці	Число
8	1	2	0	3	4	
5	6	0	3	8	2	
7	1	0	0	1	9	
3	2	2	5	4	5	

598 Яке число отримаємо в результаті додавання найбільшого п'ятицифрового і найменшого одноцифрового чисел?

599 $(640 + 360) : 2 : 5$

$840 - (300 - 36 : 4)$

$(1000 - 250) : 5 \cdot 2$

$450 - (120 + 60 : 6)$

600 Маса двох однакових телят 84 кг. Скільки кілограмів становить маса восьми однакових поросят, якщо маса поросяти у 7 разів менша, ніж маса теляти?

601 Для виготовлення електронних приладів використовують куски золотого дроту завдовжки 1 см, 1 дм та 1 м. Скільки однакових кусків кожної довжини можна нарізати із дроту завдовжки 3863 мм?

602 Коток асфальтує вулицю, уздовж якої вказано відстані в метрах. Яка літера на малюнку відповідає відстані 1600 м?

603 $+1100$
 5300 -1200

604 Виконай віднімання. Результати обчислень перевір дією додавання.

$$687\ 958 - 3246$$

$$368\ 995 - 55\ 256$$

$$442\ 515 - 989$$

$$639\ 546 - 2218$$

605 У котушці 120 м кабелю. Скільки однакових кусків можна нарізати з цього кабелю, якщо довжина кожного куска становитиме 32 м? 22 м? 18 м?

606

$$385 : 5$$

$$600 : 6$$

$$400 : 4$$

$$600 : 3$$

$$300 : 3$$

$$444 : 4$$

$$250 : 5$$

$$80 \cdot 5$$

607 Виконай додавання. Результати обчислень перевір дією віднімання.

$$225\ 312 + 552\ 645$$

$$664\ 554 + 4465$$

$$754\ 212 + 333$$

$$327\ 862 + 69\ 857$$

608 Знайди добутки, помноживши окремо метри, окремо — кілометри.

$$25\ \text{км}\ 112\ \text{м} \cdot 3$$

$$480\ \text{км}\ 025\ \text{м} \cdot 2$$

$$35\ \text{км}\ 064\ \text{м} \cdot 7$$

$$130\ \text{км}\ 402\ \text{м} \cdot 2$$

609 $(480 - 100 \cdot 2) : (140 : 2)$

$$125 : 25 \cdot 5$$

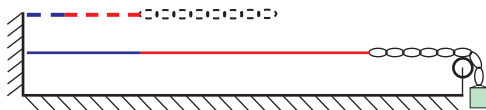
$$(240 - 100 \cdot 2 : 5) : 10$$

$$112 : 16 \cdot 4$$

610 У супермаркет привезли 182 ящики печива, по 4 кг у кожному, і 573 ящики цукерок, по 6 кг у кожному. Скільки всього ящиків із печивом та цукерками привезли в супермаркет?

Чи є в цій задачі зайві дані? Які саме? Як треба сформулювати запитання задачі, аби під час розв'язування були використані всі числові дані?

- 611 Обидві гумки, незалежно від кольору, розтягуються однаково, а ланцюжок не розтягується взагалі. Довжини гумок до розтягнення становили 1 дм 3 см та 2 дм 6 см відповідно. Якою буде загальна довжина гумок після того, як кожна з них розтягнеться у 3 рази?

- 612 Маса торта 1 кг 458 г, а маса тістечка 36 г. На скільки грамів маса торта більша, ніж маса восьми таких тістечок?
- 613 Літерами a , b , c , d позначили числа, більші від одиниці. Яка літера позначає найбільше число?

$$a = 2 \cdot b$$

$$b = c - 1$$

$$c = d : 2$$

$$d = a + 1$$

- 614 Мама купила 4 рулони шпалер по 65 грн за кожен. Скільки гривень здачі отримала мама, якщо вона подала в касу купюру 500 грн?

- 615 Виконай додавання з перевіркою.

$$369\ 512 + 3256$$

$$112\ 728 + 367$$

$$221\ 645 + 42\ 175$$

$$219\ 779 + 23\ 468$$

- 616

$$495 : 5$$

$$721 : 7$$

$$480 : 6$$

$$560 : 8$$

$$333 : 3$$

$$808 : 4$$

$$200 \cdot 5$$

$$140 \cdot 5$$

- 617 Від трицифрового числа відняли трицифрове. Чи могли отримати в результаті одноцифрове число? двоцифрове? трицифрове? чотирицифрове?

- 618 Розв'яжи рівняння.

$$(900 - 325) : x = 5$$

$$7 \cdot y = 225 + 615$$

- 619 У котушці 720 м кабелю. Скільки однакових кусків можна нарізати з цього кабелю, якщо довжина кожного з них становитиме 12 м? 42 м? 72 м?

720
м

- 620 Виконай дії з перевіркою.

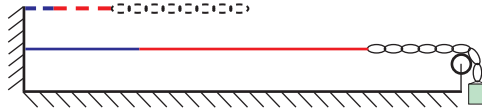
$$356\ 128 + 1284$$

$$664\ 554 + 95\ 780$$

$$731\ 258 - 991$$

$$435\ 119 - 242\ 058$$

- 621 Обидві гумки, незалежно від кольору, розтягуються однаково, а ланцюжок не розтягується взагалі. Довжини розтягнених гумок становлять 4 дм 8 см та 9 дм 6 см відповідно. Якою буде загальна довжина гумок після того, як кожна з них скоротиться у 4 рази?

- 622 Коток асфальтує вулицю, уздовж якої вказано відстані в метрах. Яка літера на малюнку відповідає відстані 1000 м?

623

- 624 Діаграма ілюструє відстані між Києвом та окремими обласними центрами України.

Київ — 483 км — Харків

Київ — 545 км — Херсон

Київ — 812 км — Ужгород

Київ — 346 км — Полтава

Київ — 541 км — Львів

Дай відповіді на запитання.

- 1) До якого з цих міст відстань від Києва найбільша? найменша?
- 2) На скільки кілометрів відстань від Києва до Харкова більша, ніж до Полтави?
- 3) До яких міст відстані від Києва майже однакові?

625 У двох магазинах за день уторгували однакову суму грошей — по 3562 грн 80 коп. Знайди загальну суму виторгу в цих магазинах за день.

626 Виконай віднімання письмово.

$$771\ 651 - 358\ 168$$

$$248\ 658 - 124\ 512$$

$$963\ 369 - 741\ 147$$

$$518\ 344 - 302\ 136$$

627

$$621 : 3$$

$$927 : 9$$

$$120 : 5$$

$$357 : 7$$

$$472 : 8$$

$$264 : 6$$

$$120 \cdot 5$$

$$108 \cdot 5$$

628 До п'ятицифрового числа додали трицифрове. Яку найменшу кількість цифр могли отримати в сумі?

629 Виконай дії з перевіркою.

$$159\ 957 - 345$$

$$453\ 568 + 98\ 951$$

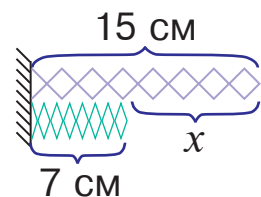
$$475\ 857 - 44\ 455$$

$$132\ 901 + 40\ 099$$

630 Океанський лайнер плыв без зупинок 7 діб, а яхта — 3 доби. На скільки більше годин тривала подорож на лайнері, ніж на яхті?

631 Тіла, зображені на малюнку, складаються із шарнірно з'єднаних ланок, тому їхні довжини можна змінювати — розтягувати або стискати. На скільки сантиметрів потрібно розтягнути нижнє тіло, щоб його довжина дорівнювала довжині верхнього тіла?

$$7 + x = 15$$

632 Якою літерою позначили найбільше число?

$x + 5 = 40$

$y - 5 = 40$

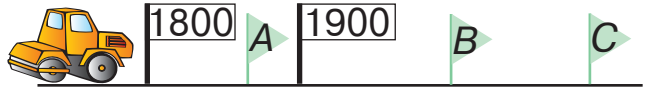
$z \cdot 5 = 40$

$t : 5 = 40$

633 У катушці 650 м кабелю. Скільки однакових кусків можна нарізати з цього кабелю, якщо довжина кожного куска становитиме 45 м? 35 м? 55 м?

634 Коток асфальтує вулицю, уздовж якої вказано відстані в метрах. Яка літера на малюнку відповідає відстані 2000 м?

635

$$\begin{array}{l} +1500 \\ 1300 \end{array} \begin{array}{l} \nearrow \\ \searrow \end{array} \begin{array}{l} -1300 \\ \end{array}$$

636 Виконай дії письмово.

$645\ 214 - 85\ 150$

$214\ 588 + 645\ 988$

$229\ 772 + 655\ 912$

$518\ 921 - 314\ 105$

637 Богдану 10 років 5 місяців. Він молодший за свою сестру на 3 роки 8 місяців. Визнач вік сестри Богдана.

638

 $396 : 3$

$15 \cdot 7$

$412 : 4$

$24 \cdot 4$

$120 : 8$

$21 \cdot 6$

$560 : 8$

$63 \cdot 2$

639 Від чотирицифрового числа відняли двоцифрове. Чи могли отримати в результаті одноцифрове число? двоцифрове? трицифрове? чотирицифрове?

640 Обчисли письмово.

$365\ 154 - 263\ 107$

$438\ 253 + 160\ 299$

$438\ 265 + 543\ 210$

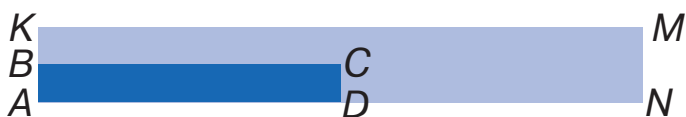
$145\ 062 + 609\ 238$

641 На швейну фабрику завезли 150 м вовняної тканини. Для пошиття суконь залишили 60 м тканини, а з решти пошили 30 однакових костюмів. Скільки метрів тканини витратили на один костюм?

642 У котушці 855 м кабелю. Скільки однакових кусків можна нарізати з цього кабелю, якщо довжина кожного з них становитиме 92 м? 140 м? 50 м?

855
М

643 Якщо довжину і ширину прямокутника збільшити або зменшити в однакову кількість разів, то отримаємо прямокутник, який називають **подібним** до даного. Довжина прямокутника $ABCD$ 16 дм, ширина — 2 дм. Сторони цього прямокутника збільшили у 2 рази. Знайди периметр прямокутника $AKMN$, подібного до прямокутника $ABCD$.

644 $320 : x = 8$ $20 \cdot x = 640$ $x \cdot 5 + 125 = 625$

645 Виконай обчислення. Результати запиши римськими цифрами.

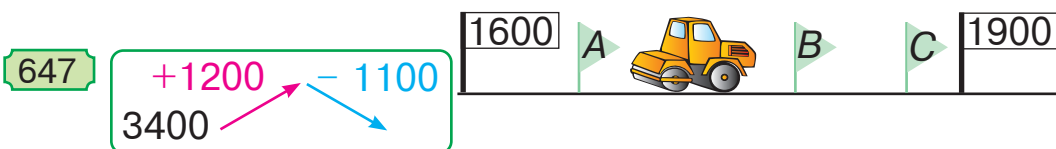
VIII – V

III + IX

XII – XI

VI – IV

646 Коток асфальтує вулицю, уздовж якої вказано відстані в метрах. Яка літера на малюнку відповідає відстані 1800 м?

648 Розв'яжи рівняння та порівняй їхні розв'язки.

$$240 : x = 4$$

$$4 \cdot x = 240$$

649 У книжкову крамницю завезли 148 книг: 10 словників, 8 енциклопедій, а решта — художня література. Словники та енциклопедії поставили на одну полицю, а художні книги — на 5 полиць, порівну на кожну. По скільки художніх книг стояло на кожній полиці?

650

$$240 \cdot 2$$

$$110 \cdot 7$$

$$640 : 2$$

$$350 : 5$$

$$120 \cdot 4$$

$$320 \cdot 3$$

$$180 : 6$$

$$240 : 4$$

651 Виконай дії в числових колонах.

$$\begin{array}{r} 846358 \\ - 274321 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 946253 \\ - 728432 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 156429 \\ + 659321 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square\square\square\square\square\square \\ - \square\square\square\square\square\square \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square\square\square\square\square\square \\ + \square\square\square\square\square\square \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square\square\square\square\square\square \\ - \square\square\square\square\square\square \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square\square\square\square\square\square \\ + \square\square\square\square\square\square \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square\square\square\square\square\square \\ + \square\square\square\square\square\square \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square\square\square\square\square\square \\ - \square\square\square\square\square\square \\ \hline \end{array}$$

$$\square\square\square\square\square\square$$

$$\square\square\square\square\square\square$$

$$\square\square\square\square\square\square$$

652 Обчисли письмово.

$$\begin{array}{r} 876251 \\ - 4202 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 200025 \\ + 652431 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 456836 \\ - 98765 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 346261 \\ + 278003 \\ \hline \end{array}$$

653 Знайди різниці і виконай перевірку дією додавання.

$$865\,365 - 486\,025$$

$$975\,643 - 186\,954$$

654 Знайди суми і виконай перевірку дією віднімання.

$$756\,543 + 164\,839$$

$$194\,625 + 129\,618$$

655 Хлопчик піднімався сходами вгору 2 хвилини 40 секунд, а вниз збіг удвічі швидше. Скільки хвилин затратив хлопчик на рух сходами вгору і вниз?

656 Три хвилини на атракціоні «Сонечко» коштують 30 гривень.

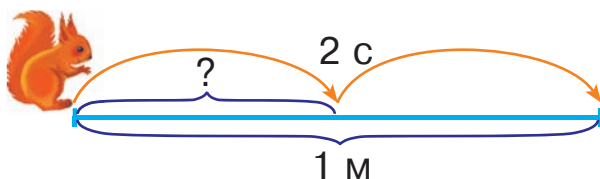
- 1) Скільки гривень потрібно заплатити, щоб покататися на цьому атракціоні 10 хвилин?
- 2) Скільки хвилин можна кататися, маючи 120 грн?

657 Розташуй літери в порядку виконання дій і прочитай слово.

Щ К У

□ : (□ : □ : □)

658 Білка збирається подолати відстань 1 м за 2 секунди. Скільки сантиметрів вона має долати щосекунди?

659 $8000 + 200 - 100$

660 Обчисли письмово.

$$29\ 035 + 43\ 462$$

$$34\ 048 - 28\ 603$$

$$58\ 704 + 72\ 456$$

$$30\ 502 - 13\ 478$$

661 На меблевій фабриці виготовили 3720 стільців із горіха, з дуба — на 1390 стільців менше, ніж з горіха, а з вільхи — на 1570 більше, ніж з дуба і горіха разом. Скільки всього стільців виготовили на меблевій фабриці?

662 $12 \cdot 10$ $360 \cdot 2$ $810 : 9$ $730 : 10$
 $24 \cdot 20$ $450 \cdot 2$ $540 : 6$ $1000 : 100$

663 Знайди різниці і виконай перевірку дією додавання.
 $726\ 354 - 425\ 637$ $621\ 536 - 258\ 852$

664 Знайди суми і виконай перевірку дією віднімання.

$$325\ 486 + 235\ 921$$

$$675\ 238 + 211\ 465$$

665 Автомобіль проїхав 10 км за 10 хвилин. Скільки кілометрів він проїде за годину?

План розв'язування

- 1) Скільки проміжків по 10 хвилин в одній годині?
- 2) Скільки кілометрів проїде автомобіль за годину?

666 Виконай дії з поясненням.

$$\begin{array}{r} + 999997 \\ \hline   \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 200000 \\ \hline   \end{array}$$

667 Обчисли письмово.

$$998\ 995 + 7$$

$$400\ 000 - 5$$

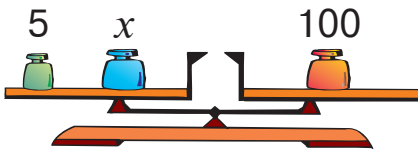
$$189\ 999 + 4$$

$$160\ 000 - 3$$

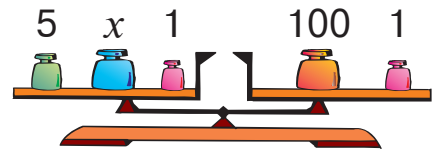
$$318\ 894 + 8$$

$$280\ 000 - 7$$

668 Чи порушиться рівновага терезів, якщо на кожну шальку поставити гирю масою 1 кг? Чи зміниться в такому випадку розв'язання рівняння?

$$5 + x = 100$$

$$5 + x + 1 = 100 + 1$$

669 Виконай обчислення, скориставшись підказкою.

4   1   3   2

$$100 : (5 \cdot 8 - 5 \cdot 6)$$

$$100 - (28 : 4 + 28 : 7)$$

670 Виконай дії в числових колонах.

$$\begin{array}{r} 6\ 5\ 4\ 8\ 2\ 1 \\ -\ 2\ 2\ 3\ 4\ 6\ 1 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ \hline 9 \\ +\ \square\square\square\square\square\square \\ \hline 2\ 2\ 3\ 4\ 7\ 0 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1\ 9\ 0\ 0\ 0\ 0 \\ -\ \ 8 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ \hline 8\ 6\ 1\ 0\ 2 \\ +\ \square\square\square\square\square\square \\ \hline 8\ 6\ 1\ 1\ 0 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4\ 5\ 8\ 7\ 6\ 0 \\ +\ 4\ 3\ 2\ 8\ 1\ 1 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ \hline 3\ 6\ 1\ 2\ 3\ 5 \\ -\ \square\square\square\square\square\square \\ \hline 7\ 1\ 5\ 7\ 6 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$$

671 Часовий проміжок тривалістю 1 год зобразили на прямій у вигляді відрізка OM . Інші часові проміжки позначили літерами A, B, C, D, E . Яка з цих літер відповідає часовому проміжку тривалістю 45 хв? 120 хв?

672 За 5 годин оператор набирає на комп'ютері 25 сторінок. Скільки сторінок він набере за 3 години, якщо набиратиме щогодини на 1 сторінку більше, ніж раніше?

673 Обчисли письмово.

$$328\ 994 + 6$$

$$171\ 879 + 4$$

$$700\ 000 - 6$$

$$25\ 000 - 8$$

674

$$\frac{1}{6} \text{ від } 240$$

$$\frac{1}{3} \text{ від } 333$$

$$\frac{1}{5} \text{ від } 100$$

$$\frac{1}{4} \text{ від } 160$$

$$\frac{1}{2} \text{ від } 888$$

675 Виконай обчислення з перевіркою.

$$300\ 001 - 5$$

$$99\ 997 + 8$$

$$400\ 003 - 9$$

$$99\ 998 + 10$$

676 Розв'яжи рівняння.

$$457\ 630 - x = 1029$$

$$x - 684\ 997 = 10\ 093$$

677 Маса теляти, барана і корови разом 640 кг. Відомо, що маса барана 80 кг, а теля легше за барана у 2 рази. Яка маса корови?

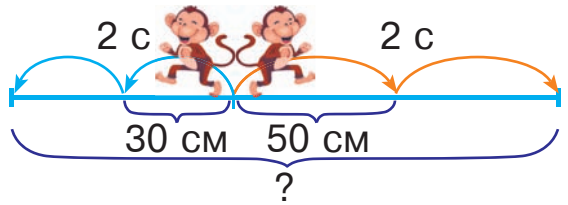
678	$\begin{array}{r} 8\ 4\ 4\ 5\ 3\ 2 \\ - 2\ 5\ 6 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ - 3\ 4\ 2\ 1\ 5\ 4 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ + 3\ 4\ 2\ 4\ 1\ 0 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$	$\begin{array}{r} 9\ 4\ 4\ 5\ 2\ 4 \\ - 6\ 3\ 8\ 4\ 2\ 1 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ + 2\ 8\ 9 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ + 6\ 3\ 8\ 1\ 3\ 2 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$	$\begin{array}{r} 8\ 5\ 6\ 9\ 2\ 1 \\ + 4\ 5\ 7\ 8\ 0\ 1 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ - 1\ 1\ 6\ 5\ 3\ 2 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ - 3\ 4\ 1\ 2\ 6\ 9 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$
-----	---	---	--

679 $8000 - 6000 - (3000 - 2000)$

$$88\ 888 - 6666 - (222 - 111)$$

680 Двоє мавпочок одночасно вирушили з однієї точки у протилежних напрямках. Одна мавпочка проходить щосекунди 30 см, а інша — 50 см. Яка відстань буде між ними через 2 секунди?

681
$$\begin{array}{r} +101 \\ -1010 \\ \hline 5555 \end{array}$$

682 В ігровому містечку був басейн, наповнений пластиковими м'ячиками. У нього засипали 1000 синіх м'ячиків, червоних — удвічі більше, ніж синіх, а жовтих — на 457 більше, ніж червоних. Скільки жовтих м'ячиків засипали в басейн?

683 $561\,406 - (45\,307 - 5678)$ $105\,346 - 62\,502 + 5640$

684 $650 \cdot 10$ $160 : 2$ $10 \cdot 100$ $600 : 60$
 $320 : 8$ $360 : 9$ $300 : 1$ $200 : 10$

685

$\begin{array}{r} + 4\,6\,5\,2\,8\,1 \\ + 4\,9\,6\,3\,2\,6 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ - 3\,4\,2\,1\,5\,4 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ - 1\,5\,4\,1\,7\,2 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$	$\begin{array}{r} - 8\,3\,4\,5\,2\,4 \\ - 5\,2\,8\,4\,2\,1 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ - 2\,8\,9 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ + 5\,2\,8\,7\,1\,0 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$	$\begin{array}{r} - 8\,5\,6\,9\,2\,1 \\ - 4\,5\,7\,8\,0\,1 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ + 9\,6\,5\,3\,2 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ + 3\,6\,1\,2\,6\,9 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$
--	---	---

686 Склади і розв'яжи задачу за даними таблиці.

Назва товару	Ціна	Кількість	Вартість
Книга	?	2	329 грн
Журнал	55 грн	3	

687 Виконай дії письмово.

$846\,252 - 100\,969$	$845\,426 - 8888$
$429\,125 + 989$	$198\,198 + 198$

688 Перше число a , а друге — у 5 разів більше. Знайди різницю другого і першого чисел, якщо $a = 335$.

689 Часовий проміжок тривалістю 1 доба зобразили на прямій у вигляді відрізка OM . Інші часові проміжки позначили літерами A, B, C, D, E . Яка з цих літер відповідає часовому проміжку тривалістю 12 год? 40 год?

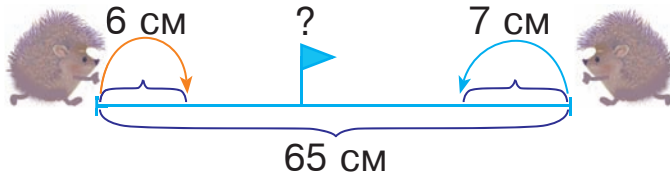

690 Не обчислюючи, розстав у даному виразі дужки так, щоб дії виконувались у вказаному порядку.

4 1 3 2 5

$$200 - 169 : 13 - 144 : 12 + 15$$

691 Двоє їжаків, відстань між якими становила 65 см, вирушили назустріч один одному. Один їжак проходить щосекунди 6 см, а інший — 7 см. Через скільки секунд їжаки зустрінуться?

692 У великому контейнері можна перевезти 4250 кг бананів, у середньому — на 1620 кг менше, ніж у великому, а в малому — на 800 кг менше, ніж у середньому. Скільки кілограмів бананів можна перевезти в малому контейнері?

693 Розв'яжи рівняння.

  $x : 50 = 3744 + 1256$

694

420 : 70	900 : 90	6 · 80	4 · 12
810 : 9	100 : 100	3 · 15	2 · 450

695 529 км 41 м 520 км 47 м   2 кг 007 г 2 кг 070 г

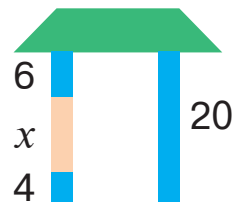
 6 дм 1 см 6 дм 2 мм   7 т 030 кг 7 т 3 ц

696 Склади і розв'яжи рівняння за малюнком.

697 Знайди значення виразів.

$$475\ 231 - (44\ 261 + 49\ 625)$$

$$849\ 650 - (756\ 212 - 6424)$$

698 За три дні в магазині продали a кг картоплі, причому першого дня — 250 кг, а другого — на 70 кг більше. Скільки кілограмів картоплі продали третього дня? Склади вираз і розв'яжи задачу, якщо $a = 710$.

699 Часовий проміжок тривалістю 120 хвилин зобразили на прямій у вигляді відрізка OM . Інші часові проміжки позначили літерами A, B, C, D, E . Яка з цих літер відповідає часовому проміжку тривалістю 40 хв? 3 год?

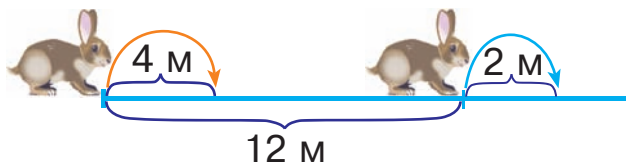

700 Не обчислюючи, розстав у даному виразі дужки так, щоб дії виконувались у вказаному порядку.

3 1 5 2 4

$$24 : 38 - 14 + 54 - 39 \cdot 16$$

701 Двоє зайців, відстань між якими становила 12 м, пострибали в одному напрямі. Перший заєць долає за секунду 2 м, а другий — 4 м. Через скільки секунд другий заєць наздожене першого?

702

$$\begin{array}{r} +1234 \\ 1111 \end{array} \quad \begin{array}{r} -123 \\ \end{array}$$

703 Першого дня автомобіль подолав відстань 580 км, другого дня — на 150 км більше, ніж першого, а третього — на 120 км менше, ніж другого. Скільки всього кілометрів подолав автомобіль за три дні?

704 $9494 - (6494 - 4078) + 22$

  $5827 + 320 : 8 - 305$

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ІМЕНОВАНИХ ЧИСЕЛ

705

$10 \cdot 1$

$10 \cdot 10$

$1000 : 1$

$1000 : 1000$

$100 \cdot 1$

$10 \cdot 100$

$1000 : 10$

$1000 : 20$

706

Розташуй літери в порядку виконання дій і прочитай слово.

С Я Е К Л

$(\square - \square) : (\square - \square \cdot \square - \square)$

707

Знайди значення виразів $a + b$ і $a - b$, якщо $a = 85\,407$, $b = 6975$.

708

Перевір, чи правильно виконали додавання. Чим відрізняються ці записи?

$36 \text{ км } 256 \text{ м} + 12 \text{ км } 428 \text{ м} = 48 \text{ км } 684 \text{ м}$

$$\begin{array}{r} + 36 \text{ км } 256 \text{ м} \\ + 12 \text{ км } 428 \text{ м} \\ \hline 48 \text{ км } 684 \text{ м} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 36256 \\ + 12428 \\ \hline 48684 \text{ (м)} \end{array}$$

709

Виконай обчислення письмово двома способами.

$456 \text{ кг } 254 \text{ г} + 258 \text{ кг } 123 \text{ г}$

$8564 \text{ т } 5 \text{ ц} - 1353 \text{ т } 2 \text{ ц}$

$345 \text{ км } 820 \text{ м} - 112 \text{ км } 590 \text{ м}$

$4905 \text{ грн } 20 \text{ коп.} + 6537 \text{ грн } 50 \text{ коп.}$

710

Маса гуски $5 \text{ кг } 720 \text{ г}$, маса курки на $3 \text{ кг } 123 \text{ г}$ менша, ніж маса гуски, а маса індички на $4 \text{ кг } 420 \text{ г}$ більша, ніж маса гуски і курки разом. Яка маса індички?

711

За кожним столом для роботи в групах можуть розміститися від двох до п'яти учнів включно. У класі 31 учень. Яку найменшу і яку найбільшу кількість столів можуть зайняти учні цього класу?

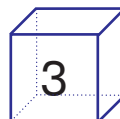
712 Периметр трикутної ділянки 1 км 200 м. Довжина однієї сторони 480 м, а другої — 385 м. Знайди довжину третьої сторони ділянки.

713 Яка із зображених фігур не може бути кубом?

714 Знайди частки письмово.

$$126 : 3$$

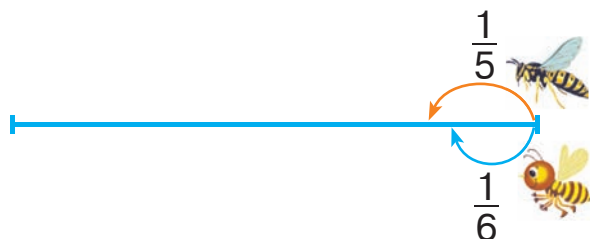
$$861 : 3$$

715 За секунду бджола долає $\frac{1}{6}$ шляху, а оса — $\frac{1}{5}$ шляху. Яка комаха рухається швидше?

716

$$\begin{array}{r} +1001 \\ 8888 \end{array} \quad \begin{array}{r} -2112 \end{array}$$

717 Із 30 кг борошна спекли 250 булочок. Скільки таких булочок можна спекти із 60 кг борошна?

718 Виконай обчислення письмово двома способами.

$$945 \text{ т } 325 \text{ кг} - 344 \text{ т } 123 \text{ кг}$$

$$628 \text{ м } 25 \text{ см} + 128 \text{ м } 64 \text{ см}$$

$$9635 \text{ грн } 10 \text{ коп.} - 1246 \text{ грн } 30 \text{ коп.}$$

  $42 \text{ кг } 350 \text{ г} + 36 \text{ кг } 460 \text{ г}$

719

$$2000 \cdot 3$$

$$3000 \cdot 3$$

$$6000 : 3$$

$$8000 : 4$$

$$3000 \cdot 2$$

$$2000 \cdot 4$$

$$6000 : 2$$

720 Пригадай! Які числа називають круглими?

Знайди на цьому розвороті завдання, номерами яких є круглі числа.

- 721 Запиши подані числа у вигляді суми та різниці круглого й одноцифрового чисел за зразком.

Зразок. $4503 = 4500 + 3$ $4503 = 4510 - 7$

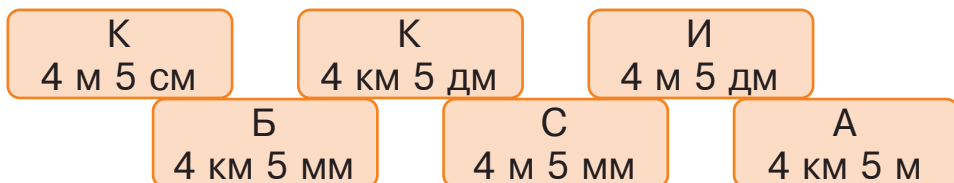
80 006

9998

7899

949 494

- 722 Розташуй літери в порядку зростання числових значень величин і прочитай слово.

723 $5 \text{ т} - 250 \text{ кг}$

$4 \text{ ц} - 12 \text{ кг}$

$6 \text{ км} - 6 \text{ м}$

$8 \text{ грн} - 10 \text{ коп.}$

- 724 Виконай обчислення, скориставшись підказкою.

4   2   1   3

$72 : (100 - 9 \cdot 9 - 10)$

$81 : (40 + 9 \cdot 7 - 22)$

- 725 Розв'яжи рівняння.

$x - 5840 = 7554$

$12\,708 - x = 8225$

- 726 Довжина моста, прокладеного через річку, 2 км 625 м, а ширина річки під мостом 1 км 325 м. Знайди довжину частини моста, що проходить над берегами річки, а не над її руслом.

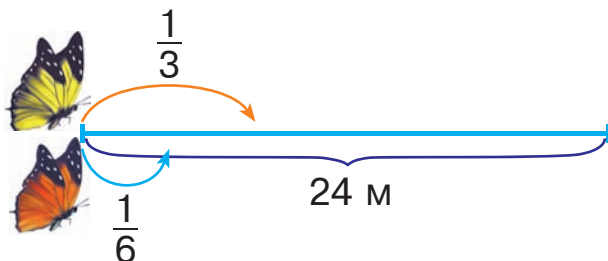
- 727 На числовій прямій позначили числа 10 000 і 50 000, а замість п'яти інших чисел вказали літери А, В, С, D, Е. Яка з цих літер відповідає числу 23 453? числу 68 286?

- 728 Два метелики збираються пролетіти відстань 24 м. Жовтий метелик за секунду пролітає третину цього шляху, а оранжевий — $\frac{1}{6}$ частину. На скільки більше метрів долає за секунду жовтий метелик, ніж оранжевий?

729

$$\begin{array}{r} +1234 \\ 5555 \end{array} \quad \begin{array}{r} -123 \end{array}$$

- 730 Відстань від села до міста 21 км. Третина цього шляху проходить полем, а решта — асфальтованою дорогою. Скільки кілометрів шляху від села до міста проходить асфальтованою дорогою?

- 731 Розв'яжи рівняння.

  $43\ 230 + x = 646\ 465$

$x - 20\ 244 = 45\ 645$

732

$60 \cdot 20$

$800 \cdot 100$

$8000 : 2$

$8000 : 100$

$500 \cdot 2$

$8000 : 8000$

- 733 Виконай додавання іменованих чисел письмово за зразком. Якщо із метрів складеться цілий кілометр, додай його до кілометрів.

Зразок.

+	3	26	км	892	м
	2	31	км	218	м
	5	58	км	110	м

$218\ \text{км}\ 365\ \text{м} + 161\ \text{км}\ 238\ \text{м}$

$653\ \text{км}\ 809\ \text{м} + 171\ \text{км}\ 370\ \text{м}$

$725\ \text{км}\ 100\ \text{м} + 125\ \text{км}\ 900\ \text{м}$

734 Виконай обчислення і зроби висновок щодо отриманих результатів. Чим вони незвичайні?

$$9998 + 3$$

$$12\ 321 + 65\ 456$$

$$96\ 461 - 82\ 930$$

$$52\ 398 + 13\ 034$$

$$24\ 563 - 12\ 218$$

$$53\ 178 + 45\ 587$$

735 Мама придбала 4 рулони шпалер для дитячої кімнати і 9 рулонів — для вітальні. Скільки грошей заплатила мама за покупку, якщо кожен рулон шпалер коштував 125 грн?

736 У котушці 164 м кабелю. Скільки однакових кусків можна нарізати з цього кабелю, якщо довжина кожного з них становитиме 32 м? 16 м? 25 м?

737 Подорож через океан на кораблі тривала 8 дів 15 год, а переліт літаком — 9 год. У скільки разів більше часу тривала подорож на кораблі, ніж переліт літаком?

738 Розташуй літери в порядку зростання числових значень величин і прочитай слово.

А
2 хв 4 с

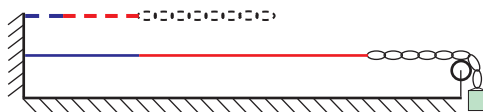
А
2 год 1 хв

Й
4 хв 2 с

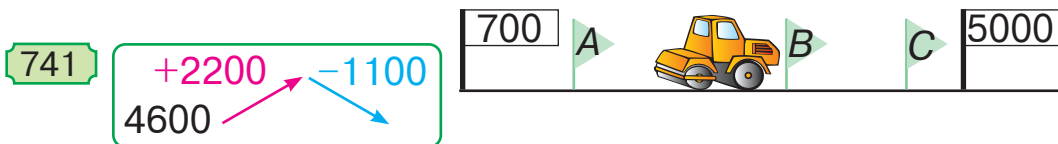
Ч
35 с

К
2 год 1 с

739 Обидві гумки, незалежно від кольору, розтягуються однаково, а ланцюжок не розтягується взагалі. Довжини гумок до розтягнення становили 2 дм 3 см і 4 дм 6 см відповідно. Якою стане загальна довжина гумок, коли кожна з них розтягнеться у 2 рази?

740 Коток асфальтує вулицю, уздовж якої вказано відстані в метрах. Яка літера на малюнку відповідає відстані 3500 м?

742 Альпіністи підкорювали вершину 1 добу 6 год 48 хв. Скільки часу в хвилинах тривало підкорення вершини?

743 Виконай додавання зручним способом.

$$9999 + 6708 + 1$$

$$37\ 959 + 662 + 41$$

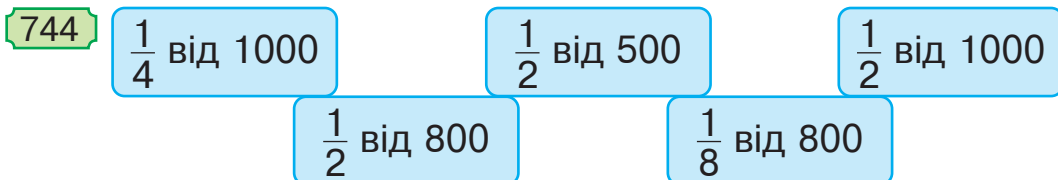
$$2916 + 5580 + 84$$

$$4457 + 8120 + 543$$

$$65\ 742 + 91 + 258$$

$$8799 + 202 + 201$$

745 Щоб додати або відняти числа, іноді доцільно користуватися способом округлення.

Розглянь записи і поясни, як застосовують спосіб округлення.

$$\underline{25\ 385 + 1998 = 27\ 383}$$

$$\underline{650 - 399 = 251}$$

$$25\ 385 + 2000 = 27\ 385$$

$$650 - 400 = 250$$

$$27\ 385 - 2 = 27\ 383$$

$$250 + 1 = 251$$

746 Обчисли, використовуючи спосіб округлення.

$$4998 + 3565$$

$$148\ 573 - 99\ 998$$

$$8453 - 699$$

$$457\ 265 + 1997$$

- 747 Не обчислюючи, розстав у даному виразі дужки так, щоб дії виконувались у вказаному порядку.

1 2 4 3

$$58 \cdot 64 + 126 : 401 - 199$$

- 748 Розташуй літери в порядку спадання числових значень величин і прочитай слово.

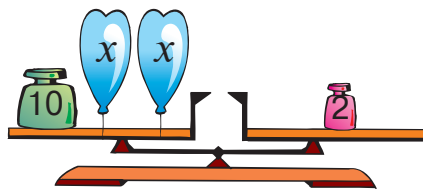
Т 4 ц 8 г	М 4 т 8 кг	Т 4 ц 8 кг
Я 4 кг 8 г	І 4 т 8 г	С 4 т 8 ц

- 749 225 кг 360 г 225 кг 036 г   6 год 600 хв
 9 км 006 м 9 км 600 м   3 год 250 хв
 22 т 30 кг 22 т 3 ц   6 діб 72 год

- 750 Садове господарство відправило на продаж 2 т 650 кг вишень, аґрусу — на 756 кг менше, ніж вишень, а малини — стільки, скільки аґрусу. Скільки всього кілограмів ягід відправило на продаж садове господарство?

- 751 Склади і розв'яжи рівняння за малюнком.

752
$$\begin{array}{r} +2345 \\ -1234 \\ \hline 1234 \end{array}$$

- 753 Обчисли, використовуючи спосіб округлення.

$$45\ 765 + 2998$$

$$643\ 256 - 1999$$

$$24\ 725 + 3997$$

$$846\ 362 - 49\ 999$$

- 754 Маса слона Бімбо 3 т 427 кг, а маса слоники Нері на 328 кг менша. Яка маса Бімбо та Нері разом?

755

$300 : 2$

$1000 : 5$

$300 \cdot 3$

$200 \cdot 6$

$500 : 4$

$900 : 3$

$500 \cdot 2$

$400 \cdot 4$

756 Знайди різниці письмово.

$652\ 998 - 590\ 999$

$915\ 418 - 418\ 915$

$778\ 348 - 182\ 946$

$541\ 632 - 260\ 358$

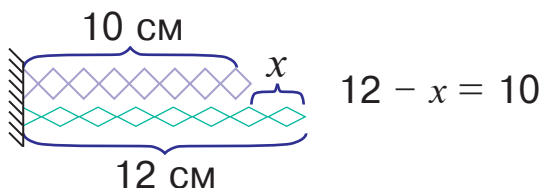
757 Виконай віднімання, перетворюючи за необхідності кілограми у грами.

Зразок.									
	-	3	6	5	кг	2	1	6	г
		1	1	5	кг	4	2	0	г
		2	4	9	кг	7	9	6	г

$428\ \text{кг}\ 012\ \text{г} - 245\ \text{кг}\ 121\ \text{г}$

$544\ \text{кг}\ 286\ \text{г} - 345\ \text{кг}\ 199\ \text{г}$

758 На скільки сантиметрів потрібно стиснути нижнє тіло, аби його довжина дорівнювала довжині верхнього тіла?

759 Знайди добутки письмово.

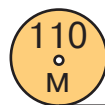
$342 \cdot 2$

$515 \cdot 5$

$734 \cdot 7$

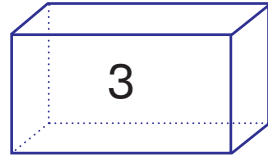
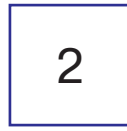
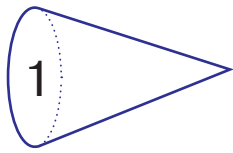
$821 \cdot 6$

760 У котушці 110 м кабелю. Скільки однакових кусків можна нарізати з цього кабелю, якщо довжина кожного з них становитиме 11 м? 18 м? 14 м?

761 Яка із зображених фігур може бути пірамідою?

762 Знайди частки письмово.

$144 : 6$

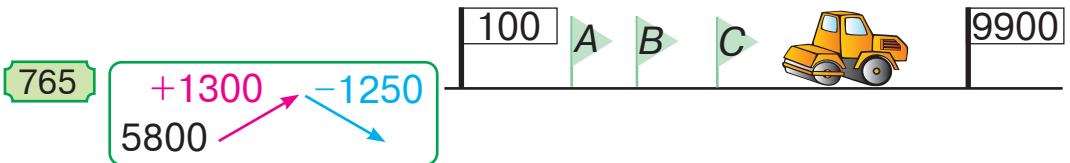
$126 : 9$

$304 : 8$

$623 : 7$

763 Знайди значення виразу $606 \cdot 10 + (750 - a) : 5$, якщо $a = 550$.

764 Коток асфальтує вулицю, уздовж якої вказано відстані в метрах. Яка літера на малюнку відповідає відстані 5000 м?

766 Для виготовлення 4 малих і 3 великих болтів використали 620 г металу. Скільки грамів становить маса великого болта, якщо маса малого болта 80 г?

767 Обчисли письмово. Чим незвичайні результати обчислень?

$43\ 158 + 54\ 373$

$64\ 783 - 51\ 204$

$98\ 165 - 73\ 485$

$34\ 125 + 50\ 495$

  $32\ 339 + 7665$

$67\ 803 - 27\ 399$

768

$150 \cdot 10$	$1600 : 100$	$8000 \cdot 10$	$500 \cdot 100$
$45 \cdot 4$		$10\ 000 : 10\ 000$	

769 Обчисли вирази із незвичайними значеннями.

$417 + 138$

$743 - 608$

$957 - 513$

$65\,347 - 62\,014$

$2786 + 2769$

$3816 + 751$

770 Розстав дужки так, щоб дії виконувались у вказаному порядку. Знайди значення виразів.

3

2

1

2

1

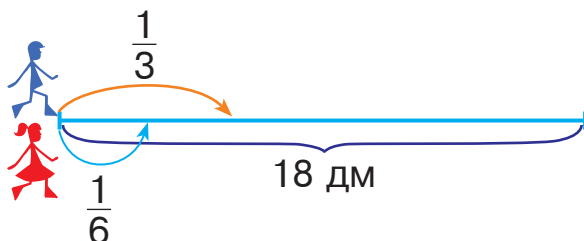
3

1

2

$45 + 99 : 44 - 11 \quad 350 : 2 + 3 \quad 180 + 75 - 15 : 3$

771 Андрій і Аліна збираються подолати відстань 18 дм. Андрій за секунду проходить третину цього шляху, а Аліна — $\frac{1}{6}$ частину. На скільки більше дециметрів проходить за секунду Андрій, ніж Аліна?

772 На малюнку зображено два подібні прямокутники. Довжини сторін прямокутника $ABCD$ — 2 дм і 16 дм. Відомо, що ширина прямокутника $AMOP$ 4 см. Знайди його довжину.

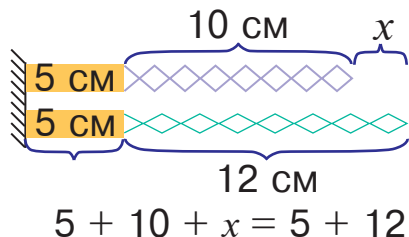
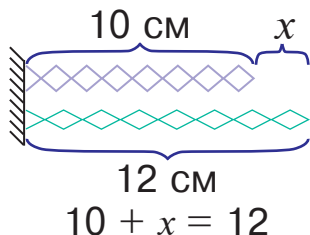

773 У котушці 500 м кабелю. Скільки однакових кусків можна нарізати з цього кабелю, якщо довжина кожного з них становитиме 64 м? 125 м? 45 м?

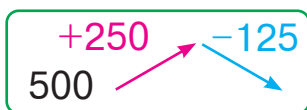
774 Двоцифрове число помножили на двоцифрове. Яку найбільшу кількість цифр може мати добуток?

775 Чи зміниться відстань, на яку потрібно розтягнути верхнє тіло, якщо до обох тіл додати бруски завдовжки 5 см?

776 Уздовж автодороги від столиці країни до її кордону вказано відстані в кілометрах. Назви літери, що позначають на малюнку числа, різницею яких буде число 2000.

777

778 Обчисли письмово.

$$998\ 995 + 7$$

$$400\ 000 - 5$$

$$189\ 999 + 4$$

$$160\ 000 - 3$$

779 Пішки туристи щодня долають 35 км, а на велосипедах — 88 км. На скільки більше кілометрів подолають туристи за тиждень, якщо будуть їхати на велосипедах, а не йти пішки?

780 Обчисли вирази із незвичайними значеннями.

$$7835 + 7916$$

$$90\ 334 - 10\ 326$$

$$27\ 899 - 14\ 320$$

$$53\ 694 + 361\ 569$$

$$338\ 627 + 341\ 952$$

$$559\ 637 - 154\ 030$$

ШВИДКІСТЬ. ЧАС. ВІДСТАНЬ

781

$20 \cdot 20$

$30 \cdot 30$

$800 : 400$

$900 : 30$

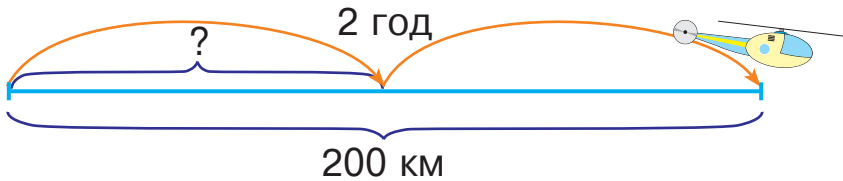
$20 \cdot 50$

$10 \cdot 10$

$600 : 6$

782

Вертоліт пролетів 200 км за 2 години, щогодини долаючи однакову відстань. Скільки кілометрів пролітав вертоліт за годину?

Розв'язання

$200 : 2 = 100 \text{ (км)}$

Відповідь: за годину вертоліт пролітав 100 км.

Швидкість показує, яку відстань долає рухомий об'єкт за одиницю часу (годину, хвилину, секунду).

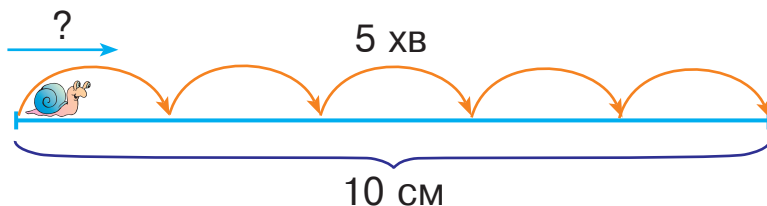
У нашому випадку швидкість вертольота 100 км/год. Це означає, що кожної години вертоліт долає відстань 100 км.

Щоб знайти швидкість, треба відстань поділити на час. У математиці залежність між швидкістю v , відстанню s і часом t виражають формулою:

$$v = s : t.$$

783

Равлик проповз 10 см за 5 хвилин. Знайди швидкість равлика в сантиметрах за хвилину.

784 Складіть і розв'яжіть задачі за даними таблиці.

Рухомий об'єкт	Швидкість v	Час t	Відстань s
Пішохід	?	4 год	20 км
Поїзд	?	3 год	210 км
Літак	?	4 год	840 км

785 Обчисли письмово з перевіркою.

$$457\ 152 + 192\ 121$$

$$869\ 405 - 50\ 106$$

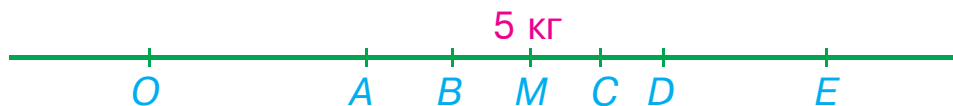
$$257\ 624 + 98\ 765$$

$$886\ 054 - 769\ 152$$

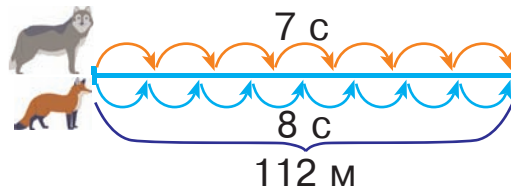
786 Розташуй літери в порядку зростання числових значень величин і прочитай слово.

Н 8 год 9 с	К 8 діб 9 хв	И 8 год 9 хв
А 8 діб 9 год	К 8 хв 9 с	Ж 8 діб 9 с

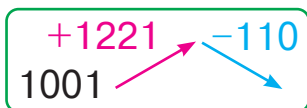
787 Масу 5 кг на числовій прямій зобразили у вигляді відрізка OM . Інші величини маси позначили літерами A, B, C, D, E . Яка з цих літер відповідає масі 4000 г? 6800 г?

788 Вовк подолав відстань 112 м за 7 секунд, а лисиця — за 8 секунд. Швидкість якої тварини була більшою і на скільки метрів за секунду?

789

790 Обчисли письмово з перевіркою.

$$865\ 305 - 45\ 601$$

$$900\ 702 - 698\ 123$$

$$154\ 232 + 102\ 109$$

$$815\ 993 + 81\ 593$$

791 Відстань між двома пунктами 400 м. Хлопчик пробіг цю відстань туди і назад за 4 хв. Із якою швидкістю біг хлопчик?

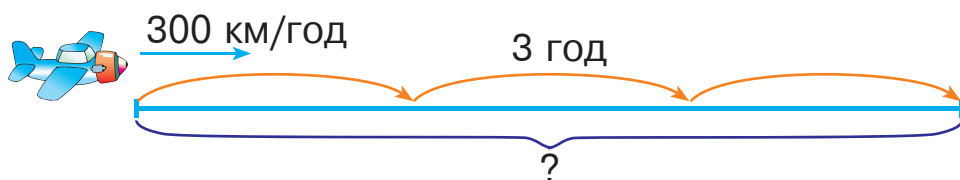

792 16 т 4 ц · 2   15 кг 200 г · 4   28 грн 60 коп. : 4

$$2\ \text{м}\ 33\ \text{см} \cdot 3$$

$$45\ \text{кг}\ 300\ \text{г} : 3$$

793 Літак летів зі швидкістю 300 км/год. Яку відстань він пролетів за 3 години?

Розв'язання

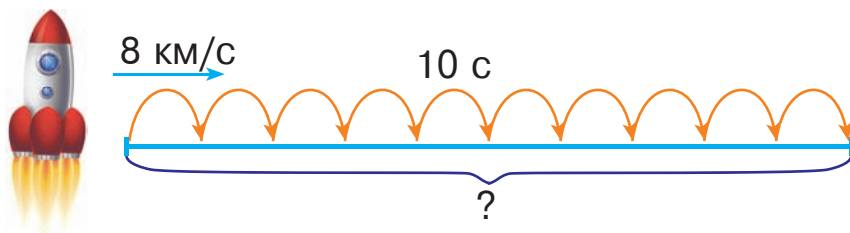
$$300 \cdot 3 = 900\ (\text{км})$$

Відповідь: за 3 години літак пролетів 900 км.

Щоб знайти відстань, треба швидкість помножити на час:

$$s = v \cdot t.$$

794 Швидкість ракети 8 км/с. Скільки кілометрів вона пролетить за 10 с?

795

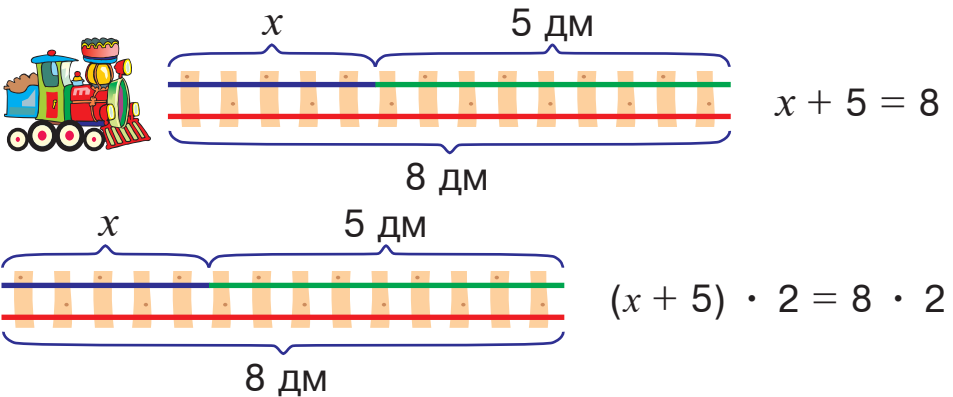
Складіть і розв'яжіть задачі за даними таблиці.

Рухомий об'єкт	Швидкість v	Час t	Відстань s
Вертоліт	210 км/год	4 год	?
Яхта	21 км/год	8 год	?
Мопед	43 км/год	3 год	?

796

Дві однакові колії іграшкової залізниці з'єднали в одну. Чи змінилося розв'язання відповідних рівнянь? Чому? Обґрунтуй.

797

$$856\ 924 - 651\ 125$$

$$150\ 321 + 69\ 869$$

$$367\ 116 + 12\ 564$$

$$57\ 932 - 50\ 793$$

798

Знайди значення виразів, які мають зміст.

$$8\ \text{кг}\ 125\ \text{г} - 860\ \text{г}$$

$$7\ \text{кг}\ 25\ \text{г} - 583\ \text{г}$$

$$9\ \text{ц}\ 25\ \text{кг} - 6\ \text{грн}\ 50\ \text{коп.}$$

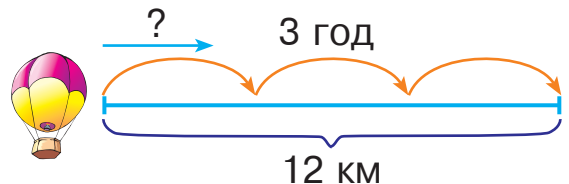
$$9\ \text{т}\ 325\ \text{кг} - 5\ \text{км}\ 260\ \text{м}$$

$$6\ \text{т}\ 375\ \text{кг} - 2\ \text{ц}$$

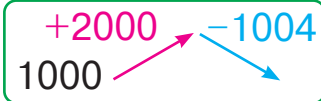
$$8\ \text{кг}\ 540\ \text{г} - 6\ \text{кг}\ 1\ \text{г}$$

799

Повітряна куля пролетіла 12 км за 3 години. З якою швидкістю рухалася куля?

800

801 Кінь біжить зі швидкістю 15 км/год, а поїзд рухається у 6 разів швидше. Скільки кілометрів подолає поїзд за пів години (30 хв)?

802 9 км – 250 м

4 т 2 ц – 1 т 7 ц

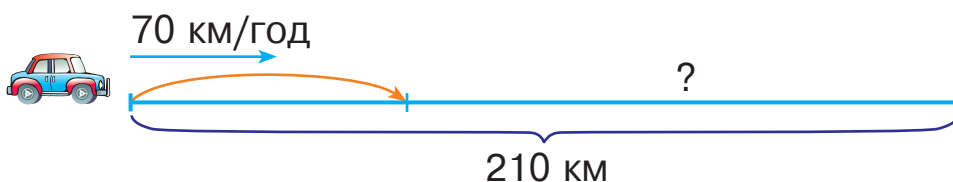
 4 м – 37 см

8 кг 100 г – 3 кг 600 г

803 $425 \cdot 2$ $240 \cdot 3$
 $351 \cdot 2$

$369 : 3$ $486 : 2$
 $1212 : 2$

804 Автомобіль проїхав 210 км, рухаючись зі швидкістю 70 км/год. Скільки годин був у дорозі автомобіль?

Розв'язання

$$210 : 70 = 3 \text{ (год)}$$

Відповідь: автомобіль був у дорозі 3 години.

Щоб знайти час руху, треба відстань поділити на швидкість:

$$t = s : v.$$

805 Екскаватор риє канал зі швидкістю 6 м/год. За скільки годин цей екскаватор виріє канал завдовжки 120 м?

806 Складіть і розв'яжіть задачі за даними таблиці.

Рухомий об'єкт	Швидкість v	Час t	Відстань s
Підводний човен	35 км/год	?	210 км
Повітряна куля	18 км/год	?	36 км
Мотоцикл	70 км/год	?	350 км

807 Розташуй літери в порядку виконання дій і прочитай слово.

К
П
А
Х
Е
Ю
Л

$(\square \cdot \square - \square : \square) - (\square \cdot \square + \square : \square)$

808 Знайди значення виразів, які мають зміст.

7 год 25 хв – 6 м 4 дм

8 хв 6 с – 7 хв 1 с

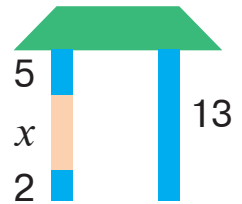
9 км 1 мм – 7 км 1 мм

8 т – 56 ц

8 м 6 см – 4 дм

9 год – 6 год

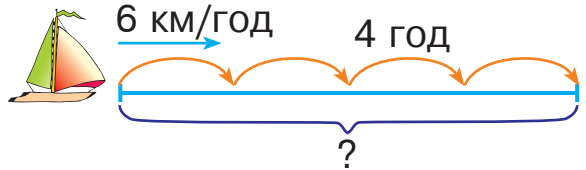
809 Склади і розв'яжи рівняння за малюнком.

810 Масу 7 т на числовій прямій зобразили у вигляді відрізка OM . Інші величини маси позначили літерами A, B, C, D, E . Яка з цих літер відповідає масі 90 ц? 3000 кг?

811 Яхта рухалася 4 години зі швидкістю 6 км/год. Скільки кілометрів пропливла яхта?

812

$$\begin{array}{ccc}
 +500 & & -50 \\
 \nearrow & & \searrow \\
 5000 & &
 \end{array}$$

813 $541\ 158 + 430\ 231 - 45\ 762$

$328\ 154 + 20\ 891$

$97\ 812 - 7586 - 57\ 862$

$654\ 654 - 97\ 659$

814 Поштовий літак за 4 години пролетів 1800 км. За скільки годин подолає цю відстань пасажирський літак, швидкість якого на 150 км/год більша?

815

$540 : 2$

$78 : 3$

$28 \cdot 2$

$70 \cdot 2$

$420 : 10$

$96 : 4$

$38 \cdot 10$

$60 \cdot 5$

816 Виконай дії.

$2 \text{ м} - 1 \text{ см}$

$1 \text{ м} : 2 \text{ дм}$

$3 \text{ т } 6 \text{ ц} : 4$

$2 \text{ м} - 4 \text{ дм}$

$1 \text{ м} : 2 \text{ см}$

$25 \text{ т } 500 \text{ кг} : 5$

$2 \text{ км} - 80 \text{ м}$

$8 \text{ км} : 2 \text{ м}$

$16 \text{ кг } 320 \text{ г} : 4$

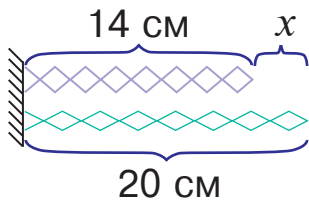
817 Розв'яжи рівняння.

$(350 + 460) : x = 90$

$x : (899 - 789) = 4$

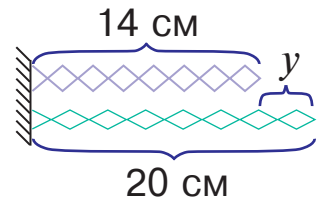
818 Теплохід за 3 год проплив 60 км, а катер за цей час подолав 45 км. На скільки кілометрів за годину швидкість теплохода більша, ніж швидкість катера?

819 Довжини двох тіл можна зрівняти, якщо одне із них стиснути або інше розтягнути. Чи будуть однаковими довжина розтягнення (x) та довжина стискання (y)?

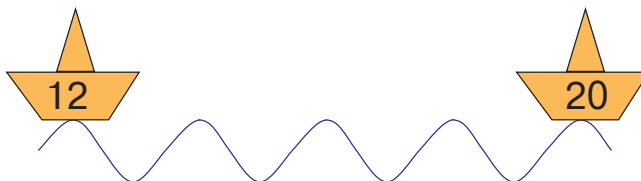

$14 + x = 20$

$20 - y = 14$

820 На кожному кораблику вказано відстань від нього до берега у дециметрах. Де на малюнку потрібно зобразити ще один кораблик, аби відстань від нього до берега була 16 дм?

821 Обчисли письмово.

$457 \cdot 2$

$625 \cdot 3$

$314 \cdot 6$

$569 \cdot 8$

822 Уздовж автодороги від столиці країни до її кордону вказано відстані в кілометрах. Назви літери, що позначають на малюнку числа, різницею яких буде число 600.

823

$$\begin{array}{r} +105 \\ 725 \end{array} \quad \begin{array}{r} -110 \end{array}$$

824 Обчисли, використовуючи спосіб округлення.

$5698 + 10\ 580$

$160\ 872 - 99\ 998$

$3089 - 499$

$256\ 263 + 3997$

825 Два континенти віддаляються один від одного зі швидкістю 10 см/рік. За скільки років вони віддаляться один від одного на один метр?

826

$600 \cdot 2$

$80\ 000 : 4$

$5000 \cdot 4$

$455 \cdot 2$

$690 \cdot 5$

$53\ 798 : 53\ 798$

827 Поміркуй! Яка з цих швидкостей більша: 2 м/с чи 2 км/с?

828 Один пішохід був у дорозі 2 години, а другий — 3 години. Який пішохід подолав більшу відстань і на скільки кілометрів більшу, якщо швидкість першого пішохода 5 км/год, а швидкість другого — 3 км/год?

829 Обчисли вирази із незвичайними значеннями.

$983\ 645 - 226\ 070$

$805\ 156 - 168\ 793$

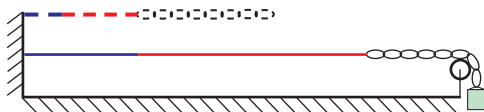
$505\ 338 + 90\ 621$

$334\ 561 + 617\ 390$

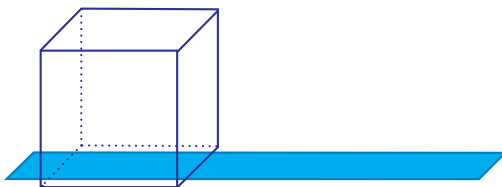
$541\ 508 - 418\ 385$

$369\ 510 + 384\ 243$

- 830 Обидві гумки, незалежно від кольору, розтягуються однаково, а ланцюжок не розтягується взагалі. Довжини розтягнутих гумок 4 дм 2 см і 8 дм 4 см відповідно. Якою буде загальна довжина гумок, коли кожна з них скоротиться у 3 рази?

- 831 Куб вирішили обгорнути папером. Скільки граней куба вдасться обгорнути, якщо смужку паперу можна згинати лише доти, поки вона не перетне сама себе?

- 832 Обчисли письмово.

$128 : 4$

$171 : 9$

$425 : 5$

$318 : 6$

- 833 Уздовж автодороги від столиці країни до її кордону вказано відстані в кілометрах. Назви літери, що позначають на малюнку числа, різницею яких буде число 1000.

834

$$\begin{array}{r} +205 \\ 805 \end{array} \begin{array}{l} \nearrow \\ \searrow \end{array} \begin{array}{r} -150 \\ \end{array}$$

- 835 Запиши подані числа у вигляді суми та різниці круглого й одноцифрового чисел.

64 357

999 998

4003

150 009

- 836 Ракета пролетіла 48 км за 6 секунд. Яка швидкість ракети у кілометрах за секунду?

837

$720 : 8$

$240 \cdot 3$

$1200 : 10$

$2400 : 100$

$6 \cdot 18$

$5 \cdot 14$

$78 : 3$

$64 : 4$

838

Назви числа, які потрібно вписати у порожні клітинки таблиці.

a	5	6	7	8	9	10
$2 \cdot a + 1$						

839

$328\ 154 + 20\ 891$

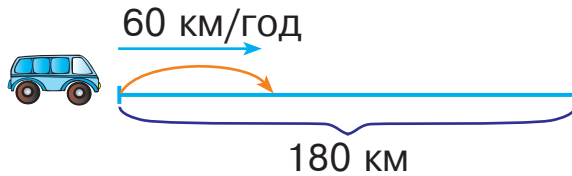
$541\ 158 + 430\ 231 - 45\ 762$

$654\ 654 - 97\ 659$

$97\ 812 - 7586 - 57\ 862$

840

Автобус проїхав 180 км зі швидкістю 60 км/год. Скільки годин був у дорозі автобус?

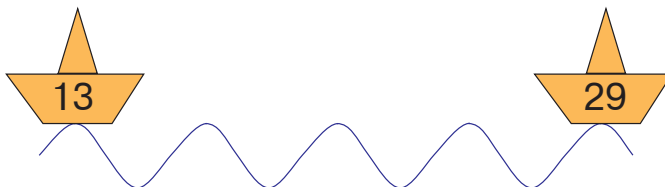
841

Поплавець кубічної форми занурили у воду, як зображено на малюнку. Яку з цих фігур окреслить на ньому вода?

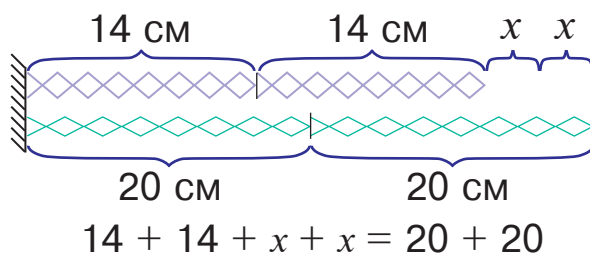
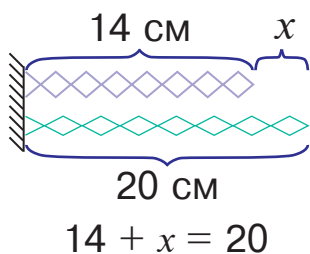

842

На кожному кораблику вказано відстань від нього до берега у дециметрах. Де на малюнку потрібно зобразити ще один кораблик, аби відстань від нього до берега була 21 дм?

- 843 Розв'яжи рівняння. Порівняй розв'язки та зроби висновок.

- 844 Знайди частки письмово.

$936 : 9$

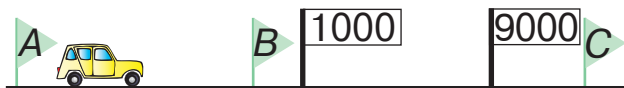
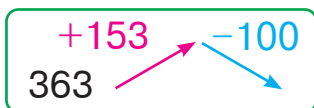
$732 : 6$

$968 : 8$

$867 : 3$

- 845 Уздовж автодороги від столиці країни до її кордону вказано відстані в кілометрах. Назви літери, що позначають на малюнку числа, різницею яких буде число 10 000.

846

847 $856\ 924 - 651\ 125$
 $150\ 321 + 69\ 869$

$367\ 116 + 12\ 564$
 $579\ 320 - 50\ 793$

- 848 Равлик подолав відстань 10 см 2 мм зі швидкістю 3 мм/хв. Скільки хвилин повз равлик?

849

$818 \cdot 100$

$8888 : 4$

$5000 : 100$

$6005 : 5$

$10\ 980 : 10$

$5731 : 5731$

- 850 За 3 год автомобіль проїхав 240 км, а мотоцикл цю відстань подолав за 4 год. На скільки кілометрів за годину швидкість автомобіля більша, ніж швидкість мотоцикла?

851 Знайди добутки письмово.

$206 \cdot 4$

$813 \cdot 3$

$168 \cdot 4$

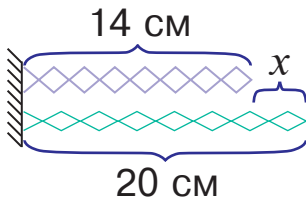
$922 \cdot 7$

852 У котушці 600 м кабелю. Скільки однакових кусків можна нарізати з цього кабелю, якщо довжина кожного з них становитиме 78 м? 220 м? 22 м?

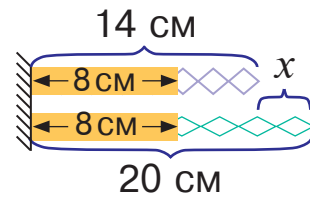

853 Тобі вже відомо, що існують числа, більші за мільйон. Уяви, що до восьмицифрового числа додали восьмицифрове. Яку найбільшу кількість цифр може мати сума цих чисел?

854 Чи зміниться відстань, на яку потрібно стиснути нижнє тіло, якщо довжини обох тіл зменшити на 8 см?

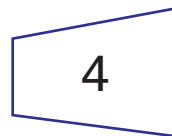
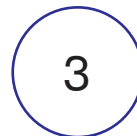
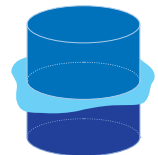

$$20 - x = 14$$

$$20 - 8 - x = 14 - 8$$

855 Поплавець циліндричної форми занурили у воду так, як показано на малюнку. Яку з цих фігур окреслить на ньому вода?

856 Обчисли письмово.

$329 \cdot 5$

$735 : 5$

$438 \cdot 6$

$819 : 9$

857 Обчисли вирази із незвичайними значеннями.

$34\ 681 - 338$

$32\ 989 + 57\ 920$

$91\ 072 - 26\ 426$

$19\ 341 + 66\ 517$

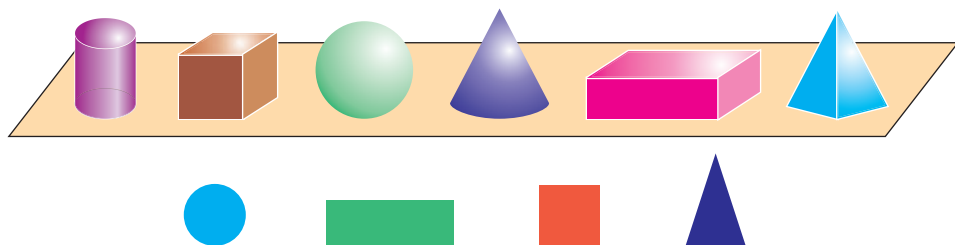
- 858 Паросток бамбука росте зі швидкістю 40 см/добу. На скільки сантиметрів він виросте за тиждень?

859

$\frac{1}{4}$ від 640	$\frac{1}{3}$ від 1200	$\frac{1}{4}$ від 1000
$\frac{1}{2}$ від 20 000	$\frac{1}{5}$ від 900	

- 860 Прочитай пояснення про геометричні тіла й плоскі геометричні фігури.

На демонстраційному столі стоять предмети: *циліндр, куб, куля, конус, паралелепіпед, піраміда*. Усе це — **геометричні тіла**. На малюнку нижче зображено *круг, прямокутник, квадрат, трикутник*. Це — **плоскі геометричні фігури**. Знайди ці фігури на поверхні геометричних тіл. Чи є хоч одне геометричне тіло, на поверхні якого можна знайти всі зображені плоскі фігури? неможливо знайти жодної з цих фігур?

- 861 Виконай обчислення, скориставшись підказкою.

1 2 5 4 3

$$(5 \cdot 8 + 45) : (4 + 9 \cdot 9)$$

$$(48 : 8 + 42) : (10 - 72 : 8)$$

- 862 Знайди значення виразів, які мають зміст.

$$5 \text{ см } 9 \text{ мм} - 8 \text{ мм}$$

$$6 \text{ см} - 6 \text{ дм}$$

$$5 \text{ т } 54 \text{ кг} - 6 \text{ ц}$$

$$7 \text{ кг } 320 \text{ г} - 540 \text{ с}$$

$$3 \text{ год } 10 \text{ хв} - 6 \text{ хв}$$

$$8 \text{ хв } 6 \text{ с} - 1 \text{ год}$$

863 Складіть і розв'яжіть задачі за даними таблиці.

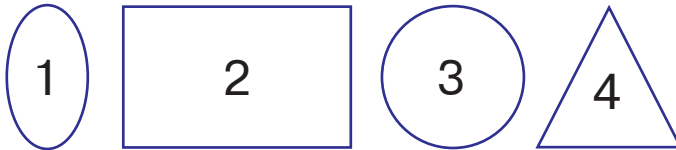
Рухомий об'єкт	Швидкість v	Час t	Відстань s
Більярдна куля	40 см/с	?	1 м 20 см
Футбольний м'яч	20 м/с	2 с	?
Хокейна шайба	?	2 с	60 м

864 За схемою та розв'язанням склади задачу на знаходження швидкості або часу руху. Чи можливо за цими даними скласти задачу на знаходження відстані?

$$16 : 4 = 4$$

865 Поплавець кубічної форми занурили у воду, як показано на малюнку. Яку з цих фігур окреслить на ньому вода?

866 Виконай ділення письмово.

$728 : 4$

$736 : 8$

$906 : 6$

$623 : 7$

867 $5 \text{ см } 6 \text{ мм} + 8 \text{ см } 3 \text{ мм}$

$9 \text{ км } 560 \text{ м} + 5 \text{ км } 320 \text{ м}$

$5 \text{ т } 320 \text{ кг} + 6 \text{ т } 420 \text{ кг}$

$8 \text{ м } 6 \text{ дм} + 5 \text{ м } 3 \text{ дм}$

868 Океанський лайнер за 40 год подолав 2000 км. Яка швидкість лайнера?

ЗМІСТ

I. Повторення і узагальнення матеріалу за 3 клас	4
II. Нумерація багатоцифрових чисел	26
Чотирицифрові числа	26
Одиниці вимірювання довжини.....	30
Одиниці вимірювання маси	44
П'ятицифрові числа	52
Шестицифрові числа	63
Одиниці вимірювання часу	65
III. Додавання і віднімання багатоцифрових чисел. Швидкість. Час. Відстань.....	94
Додавання і віднімання натуральних чисел.....	94
Додавання і віднімання іменованих чисел	118
Швидкість. Час. Відстань.....	129

Відомості про стан підручника

№	Прізвище та ім'я учня/учениці	Навчальний рік	Стан підручника	
			на початку року	в кінці року
1				
2				
3				
4				
5				

Навчальне видання

БУДНА Наталя Олександрівна, БЕДЕНКО Марко Васильович

МАТЕМАТИКА

**Підручник для 4 класу
закладів загальної середньої освіти**

(у 2-х частинах)

Частина 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Підручник відповідає Державним санітарним нормам і правилам
«Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей»

Головний редактор *Богдан Будний*
Редакторка *Ірина Чорненька*
Художник *Валентин Качурівський*
Обкладинка *Ростислава Крамара*
Комп'ютерна верстка *Галини Телев'як*
Художній редактор *Ростислав Крамар*
Технічна редакторка *Неля Домарецька*

Підписано до друку 17.05.2021. Формат 70x100/16.

Папір офсетний. Гарнітура Pragmatica. Друк офсетний.

Умовн. друк. арк. 11,70. Умовн. фарбо-відб. 46,80. Обл.-вид. арк. 8,73.

Тираж 20 606 пр. Зам. 370/04

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002

Надруковано на ПП «Юнісофт», вул. Морозова, 136, м. Харків, 61036

Свідоцтво серія ДК №3461 від 14.04.2009 р.

ВЕЛИЧИНИ

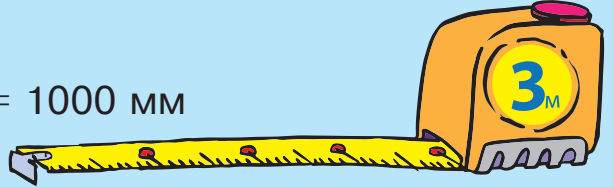
Одиниці довжини

$$1 \text{ см} = 10 \text{ мм}$$

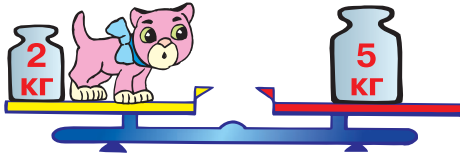
$$1 \text{ дм} = 10 \text{ см} = 100 \text{ мм}$$

$$1 \text{ м} = 10 \text{ дм} = 100 \text{ см} = 1000 \text{ мм}$$

$$1 \text{ км} = 1000 \text{ м}$$

Одиниці маси

$$1 \text{ кг} = 1000 \text{ г}$$

$$1 \text{ ц} = 100 \text{ кг}$$

$$1 \text{ т} = 10 \text{ ц} = 1000 \text{ кг}$$

Одиниці часу

$$1 \text{ хв} = 60 \text{ с}$$

$$1 \text{ год} = 60 \text{ хв}$$

$$1 \text{ доба} = 24 \text{ год}$$

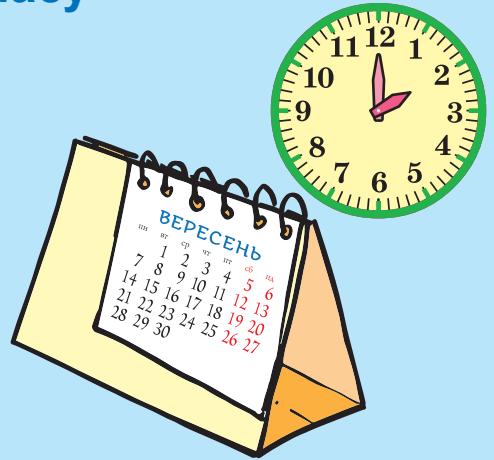
$$1 \text{ тижд.} = 7 \text{ дiб}$$

$$1 \text{ мiс.} = 30 \text{ дiб (31 доба)}$$

(лютий — 28 (29) дiб)

$$1 \text{ рiк} = 365 (366) \text{ дiб}$$

$$1 \text{ ст.} = 100 \text{ рокiв}$$

Одиниці вартості

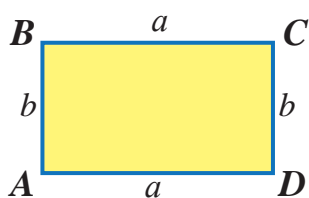

$$1 \text{ коп.}$$

$$1 \text{ грн} = 100 \text{ коп.}$$

ПЕРИМЕТР ФІГУРИ

$$P = a + a + b + b$$

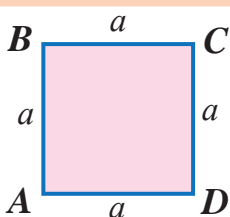
$$P = (a + b) \cdot 2$$

$$P = a \cdot 2 + b \cdot 2$$

P — периметр прямокутника

a — довжина прямокутника

b — ширина прямокутника

$$P = a + a + a + a$$

$$P = a \cdot 4$$

P — периметр квадрата

a — сторона квадрата

ШВИДКІСТЬ. ЧАС. ВІДСТАНЬ

Швидкість показує, яку відстань долає рухомий об'єкт за одиницю часу (годину, хвилину, секунду).

Щоб знайти швидкість, треба відстань поділити на час: $v = s : t$.

Щоб знайти відстань, треба швидкість помножити на час: $s = v \cdot t$.

Щоб знайти час руху, треба відстань поділити на швидкість: $t = s : v$.

v — швидкість рухомого об'єкта

s — відстань, яку долає рухомий об'єкт

t — час, протягом якого рухається об'єкт